

FLOTTANS MÄN

KAMRATSKAP

ÖRLOGSTRADITION

SJÖFÖRSVAR

Nr 4 2012

FLOTTANS MÄN

Tidskrift för Flottans Mäns Riksförbund

Nr 4 dec 2012

Årgång 78

ISSN 0015-4431

Förbundets Høge Beskyddare:
AMIRALEN H.M KONUNG CARL XVI GUSTAF
Rikshedersordförande:
JAN THÖRNQVIST
MARININSPEKTÖR

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE:

Olle Melin - epost:omelin@telia.com
Tel 0455-23964
Författarevägen 9, 371 63 LYCKEBY

GRAFISK FORMGIVNING:

Dag Åshage - epost:paul.assar@euromail.se
Tel 0455-48218
Fasanvägen 4, 370 30 RÖDEBY

TRYCKERI: Printfabriken, Karlskrona

ANNONSER:

Kontakta Birgitta Husfeldt-Ahlms
epost: gittan.ahlm@telia.com
Telnr: 070-3317502, 0175-30303

KANSLI:

Teatergatan 3, 111 48 Stockholm
Tel: 08-678 09 08
Öppet tisdagar 09-16
Internet: www.flottansman.se
Adress e-post: riksförbundet@flottansman.se

PLUSGIRONUMMER:

Riksförbundet: 5 88 19-4
Stora Tratten 35 80 22-2

FLOTTANS MÄNS RIKSFÖRBUND

Ordf: Kommendör Johan Forslund
Tel: 08-571 448 510

V.ordf: Kommendörkapten Jan Wikberg
Tel: 063-12 95 62.

Sekr och informationsansvarig:
Elektroingenjör Bo Schagerberg Tel: 08-530 447 57.
bo.sch@bredband.net

Kanslichef: Örlogskapten Lennart Bresell
Tel kansliet: 08-678 09 08 Tel hem: 08-449 31 58
lennart.bresell@telia.com

STORA TRATTEN (Arrendator LoF Stockholm)
PL 326, 130 25 Ingmarsö Tel: 08-542 461 26
Telefontid juni-augusti 09-10, 17-18

Ur innehållet:

Ledare	3
Pansarbåtssymposiet	4-5

Byggandet av tre vedettbåtar	6
Stort intresse för ME04	7
Episod på Oden	8-9
Vad en gammal bild kan berätta	12-13

Flottans varfsspår	14-15
--------------------	-------

Fartyg med namnet Carlskrona (Karlskrona)	16-17
Kärnvapen i dagens värld	18-19
Neptuniorden 200 år	21
Arbetet med det nya museet i Karlskrona	22-23

Nya böcker	24-26
Flottans Minklubb 100 år	27
Sjöbefälsutbildning	32-33

Lokalföreningarna	35-49
-------------------	-------

Omslagsbild:

*Neptun under bogsering till Marinmuseum.
Foto Olle Melin.*

Nummer 1 2013 utkommer i mars. Manusstopp den 15 febr

Vi ska bry oss om varandra

I årets första nummer av Flottans Män skrev jag, att 2012 är både ett jubileumsår och ett framtidsår. Flottans Män högtidlighåller, minns och uppmärksammar viktiga tilldragelser och strävar ständigt efter att söka påverka beslutsfattare i en riktning mot ett bättre sjöförsvär, samtidigt som vi utvecklas i tiden. När vintermörkret faller och året nästan är till ända, kan vi med tillfredsställelse tänka tillbaka, på vad som har gjorts under vår kamratförenings 77:e verksamhetsår.

Flera lokalföreningar runt om i landet har firat jubileer, som vittnar om mångårigt varande och det har varit livlig verksamhet i de flesta lokalföreningarna. Deltagande i marindagar, hamndagar och liknande visar upp Flottans Män på ett positivt sätt och ger avtryck i ansökningar om medlemskap i vår kamratförening. Regionkonferenserna har funnit sin form och hålls regelbundet vår och höst i samtliga regioner. Där redovisas lokalföreningarnas verksamhet och diskuteras gemensamma frågor inom respektive region. Erfarenheter utbyts och gemensamma aktiviteter beslutas. Det är värdefullt och styrker gemenskapen i vår kamratförening och ger dessutom ett bra underlag för diskussioner och beslut vid de centrala konferenserna. Ett märkbart resultat av de formaliserade regionkonferenserna är ett antal propåer, som inkommit till kansliet!

I början på juni deltog en delegation på 15 man i det 16:e mötet med Flottans Män (motsvarande) från Danmark, Norge, Finland och Sverige i Fredrikshamn i Danmark. Mötet var mycket givande och stärkte relationerna mellan våra föreningar och gav värdefull information.

På central nivå är det framför allt två aktiviteter, som är värda att nämnas. Riksårsmötet, som med bravur arrangerades av Göteborgsföreningen, då vi vid besöket i Tallinn hyllade Estlands store frihetskämpe John Pitka med en ceremoni med nationalhymner och nedläggning av en blomsteruppsats vid hans minnesmonument. Vid höstens lokalföreningskonferens i början av november, där Stockholmsföreningen på ett mycket förtjänstfullt sätt höll i organisationsarbetet, genomförde vi ett symposium till minne av pansarbåtsinsamlingen för ett hundra år sedan. Båda händelserna väckte stor uppmärksamhet och samlade många deltagare även utanför vår kamratförening. Flottans Män synliggörs vid sådana aktiviteter och våra möjligheter att påverka stärks.

Inledningsvis skrev jag, att året 2012 också är ett framtidsår och med det menade jag, att vi moderniserat vår verksamhet med datateknologins hjälp. Den nya hemsidan, som sjösattes i början på året, är i full drift och vid lokalföreningskonferensen i november redovisades ett antal förslag om möjliga utvecklingar med informa-

tionsteknologins hjälp. Under vintern kommer ett nytt web-baserat medlemsregister att introduceras. Sammantaget visar det här, att Flottans Män är en mycket aktiv kamratförening, som lever i tiden och samtidigt hyllar våra honnörssord örlogstradition, kamratskap och sjöförsvär.

Pansarbåtsinsamlingen 1912 resulterade i en gåva från det svenska folket till fosterlandet, som omfattade ett pansarskepp och tre vedettbåtar, en manifesterad försvarsvilja som saknar motstycke i den svenska historien! Det är naturligtvis inte möjligt, att i dagens omvärldsläge åstadkomma något liknande, men i en tid, när Försvarsmakten har stora rekryteringsproblem och flottan riskerar att stå inför ytterligare reduceringar, är det av största vikt att visa, att det alltså finns en stark folkvilja för ett större sjöförsvär än dagens. Jag är helt övertygad om, att det finns en förståelse för behovet av en flotta med flera kölar än dagens och Flottans Män har här en viktig roll. Vi ska ständigt påminna om vår existens och på olika sätt verka för att sprida kunskap i den här viktiga frågan.

Det här är en fråga som rör Flottans Män som helhet, men i lokalföreningarna finns frågor, som kanske är mer angelägna; rekrytering, ekonomi och medlemsvård. Många lokalföreningar redovisar en bra ekonomi och nya medlemmar kommer till och det är hoppingivande, men det är inte självgenererat utan frukten av ett hängivet arbete i lokalföreningarna. Det görs storartade insatser på alla nivåer i Flottans Män för allas bästa. Medlemsvården är en viktig fråga för att vidmakthålla Flottans Män, men framför allt för att medlemmarna skall känna den gemenskap, som kännetecknar en kamratförening. Under den kalla och mörka delen av året, där vi är just nu, blir medlemsvården särskilt viktig. Vi ska bry oss om varandra och om möjligt dela varandras bördor. Små och till synes obetydliga åtgärder kan ha stor betydelse!

Jag vill avsluta med att tacka alla Flottans Män för ett innehållsrikt och väl genomfört verksamhetsår och önska alla medlemmar med familjer en God Jul och ett Gott Nytt År.

John Brund

Pansarbåtssymposiet – en fullträff

Flottans Män har genom åren firat minnen av händelser av historisk betydelse för den svenska flottan. Det har då ofta röret sig om händelser, som fått ett tragiskt slut. Exempel är Kronandagarna på Öland, minnet av andra världskrigets för flottans del med den tragiska jagarkatastrofen 1941 och sänkningen av ubåten *Ulven* 1943. I år, 2012, tog förbundet via Stockholmsföreningen initiativet till att celebrera 100-årsminnet av Pansarbåtsinsamlingen, som startade 1912.

Utöver Flottans Män deltog som arrangörer även Kungl. Örlogsmannasällskapet, Försvarshögskolan, Sjöhistoriska museet samt Sjöofficerssällskapet i Stockholm.

Pansarbåtsinsamlingen firades med ett symposium på Försvarshögskolan och avslutades med en jubileumsbankett på Sjöhistoriska museet.

Symposium på Försvarshögskolan

Johan Forslund

Mellan 150 och 200 personer deltog vid symposiet, som inleddes med, att Flottans Mäns förbundsordförande, Johan Forslund, redogjorde för insamlingen 1912, Flottans Män som organisation och initiativet till symposiet. Han informerade om, att insamlingen, som egentligen var två, gav över 17 miljoner, vilket var detsamma

som en tiondel av hela försvarsanslaget 1912 och idag skulle motsvarat cirka 4 miljarder kronor. Jag tror ingen ens i sina vildaste fantasier skulle kunna tänka sig ett sådant resultat i dag. Pengarna, skulle det visa sig, räckte även till några sjöflygplan och flottans tre första minsvepare (bogserbåtar). Se annan artikel i detta nummer! Han konstaterade också efter handuppräckning, att bland publiken fanns ett antal, som under sin verksamma tid tjänstgjort på olika pansarskepp.

Thomas Engevall

Ordföranden i Kungl. Örlogsmannasällskapet, Thomas Engevall, citerade i sitt välkomstanförande utdrag ur Tidskrift i Sjöväsendet 1912 och konstaterade, att uppfattningen om en ny pansarbåt, den s.k. F-båten, varierade stort bland sällskapets medlemmar.

Först ut på banan efter välkomstanförandena var professor

Kent Zetterberg

Han redogjorde också för Sverigeskeppens strategiska betydelse. Han avslutade bl.a. med:

”De två pansarbåtsinsamlingarna 1912 kom i grevens tid. Tack vare denna stora manifestation av försvarsvilja hos det svenska folket, kom byggandet av pansarbåten Sverige igång och försvarsfrågan fick fart”.

Lars Salomonsson

Nästa man på podiet var Lars Salomonsson, som kallade sitt föredrag för ”F-båten – Sverige-skeppen. Bakgrund, konstruktion och produktion”. Han redogjorde för fartygets föregångare och deras prestanda, om varvens svårigheter med denna helt nya fartygstyp, om fartygets maskineri och övrig utrustning samt om systerfartygen *Drottning Victoria* och *Gustaf V*.

Per Insulander

Per Insulander fortsatte på den inslagna vägen och beskrev i sitt anförande ”Sverigeskeppens beväpning, taktik och moderniseringar. Det blev en mycket innehålls- och detaljrik information om dessa fartygs möjligheter och deras förmåga i jämförelse med bl.a. övriga Östersjöstater. Han konstaterade med en viss ironi, att Sverige mitt i den pågående nedrustningsdebatten efter första världskriget år 1926 fick en avsevärd förstärkning av flottan genom ett enkelt penndrag. Pansarbåtarna klassades helt enkelt om till pansarskepp.

Gustaf von Hofsten

Gustaf von Hofsten redogjorde för ”Flottans utveckling under 100 år” i ett anförande fullt av bil-

der, där åhörarna kunde följa utvecklingen av de olika systemen under ett sekel. Han konstaterade, att den svenska flottan under långa tider varit Östersjöns största, att den tekniskt sett oftast stått på högsta nivå och att dagens flotta internationellt sett står sig mycket gott, men att den innehåller för få enheter. Avslutningsvis konstaterade von Hofsten, att man på olika svenska varv under en 100-årsperiod byggt 260 fartyg av mycket hög klass.

Sten Munck af Rosenschöld hade sammanställt ett antal filmer, som genom olika perioder visade utdrag ur skeppens verksamhet. Men även ett antal övriga fartyg fanns till åseende. De här filmerna i sin sammanställning skulle vara ett utmärkt objekt för våra olika lokalföreningar.

Björn Marten

Jan Thörnqvist

Björn Marten avslutade den historiska delen med att tala om "Sverigeskeppen i konsten". Han koncentrerade sig till tre konstnärer, Arvid Johansson, Gösta Kaudern och Christer Hägg, den senare fullt verksam idag. Anförandet kom att utgöra en helt annan vinkling, än den vi upplevde tidigare under eftermiddagen.

Avslutningsvis anträdde marininspektören Jan Thörnqvist scenen och gav en innehållsrik och omfattande presentation om marinen av idag och dess framtid. Han koncentrerade sig främst på personalsituationen och förmågan att lösa personalförsörjningen i framtiden. Han höll sig naturligtvis också till marinens internationella insatser. Flottan har i det sammanhanget genomfört en operation utanför Libanons kust och två i Adenviken. Till detta kommer Amfibieregementets insatser i Tchad. 2013 blir ett märkesår för marinen, genom att HMS Carlskrona genomför sitt andra uppdrag i Adenviken och att huvudansvaret för Sveriges uppdrag i Afghanistan detta år has av Amfibieregementet.

Deltagarna fick, när de lämnade symposiet, ett häfte, där fördragshållarnas anförande återgavs och som sammanställt av Flottans Mäns redaktörer.

Trevlig jubileumssupé.

Symposiedagen avslutades med en jubileumssupé på Sjöhistoriska museet, där museichefen Hans Lennart Olsson var värd och hälsade välkommen. Det blev en mycket trevlig samvaro, en läcker meny samt många fina möjligheter till historier från nu och då. Flottans Mäns tidigare ordförande, Wille Frithz, kåserade på sitt som vanligt trevliga sätt om livet på pansarskeppen.

Symposiet och den efterföljande supén blev en mycket fin manifestation för att fira 100-årsminnet av pansarbåtsinsamlingen.

En särskild eloge ska ges till Flottans Mäns kanslichef, Lennart Bresell, som såg till, att logistiken kring dagen fungerade på ett mycket bra sätt.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

Hans Lennart Olsson

Wille Frithz i berättartagen

Honnörsbordet

Kända ansikten på första bänk

Lennart Bresell m.fl. vgid jubileumssupén

HMS Sprängaren

Pansarbåtsinsamlingen 1912 gav ett sådant överskott, att det möjliggjorde byggandet av tre vedettbåtar; *Sökaren*, *Sveparen* och *Sprängaren*. Fartygen byggdes vid Motala Verkstad och var redan från början utrustade för min-svepning, minfällning, minbärgning och hade en 57 mm kanon. De var byggda som kraftiga bogserbåtar och var även avsedda för isbrytning. Maskineriet består av en 2-cylindrig compoundångmaskin på 400 IHK.

HMS Sprängaren sjösattes 1918 och tjänstgjorde fram till 1962, då hon såldes till hamnstyrelsen i Varberg och fick tjänstgöra som hamnbogserare under namnet Klåback. Hon återkom i början av 1970-talet till Stockholmsområdet. 1996 övertogs hon av Veteranföreningen Tenderna i Norrtälje och återfick då namnet *Sprängaren*.

Nu ägs hon av Stiftelsen vedettbåten *Sprängaren* och det har även bildats en stödförening för att möjliggöra en renovering.

I dag ligger *Sprängaren* på Gålö för fortsatt upp-rustning.

Tyvärr var systerfartyget *Sveparen* bortom hjälp när föreningen övertog henne. Hon hade till skillnad från *Sprängaren*, trädäck, som ruttnat upp. Det hade under en följd av år regnat in i henne, så hon har i allt väsentligt rostat både utifrån och inifrån. Man har dock tagit tillvara allt, som kan användas för att rusta upp *Sprängaren*.

Sprängaren dockades förra året, och botten och utsida målades. Samtliga bottenventiler renoverades och propelleraxelspel och roderspel mättes upp och befanns vara fullt acceptabla. Nu pågår byte av panntuber och in-vändig renovering. Målsättningen är att hon skall kunna gå för egen maskin, senast när hon fyller 100 år 2017.

Mats Krantz, text och foto

Sveparen under bogsering till upphuggning, vilket kommer att ske inom den närmaste tiden

Information om projektet *Sprängaren*

Sprängaren i sitt nuvarande tillstånd på sin förtöjnings-plats på Gålö. I bakgrunden ligger *Sveparen*

Sökaren finns på Gotland, där den nu ligger motoriserad under namnet *Harding*

Stort intresse för ME04

ME03

är den tredje marina insatsen inom ramen för EU:s insats ATALANTA i farvattnen kring Somalia. I media kallas insatsen ofta för piratjakt. Det ger en något skev bild av huvudsyftet med vår närvaro i området. Fartyget är främst där för att FN ska kunna lösa sitt transportbehov med förnödenheter till Somalia utan störningar i det pirattäta området. Med andra ord handlar det om sjöfartsskydd och sjöövervakning.

Denna insats är mycket snarlik ME02, bortsett från att det inte finns någon ledningsstab (FHQ) ombord den här gången. Med andra ord består styrkan av *HMS Carlskrona* med ombordbaserad Helikopter 15, en sjukvårdsenhet med Role 2 B-förmåga samt en bordningsstyrka. Dessutom finns en mindre stödorganisation iland.

Fartygschef och tillika C ME03 är Mathias Jansson, som redan idag tjänstgör som FC ombord. Mathias har erfarenhet från ME02 och är väl insatt i såväl sitt fartyg som förbandets uppgifter och de förutsättningar, som gäller i operationsområdet. Mattias och hans besättning har haft en intensiv höst, där övningar med helikopter varit en central del.

HMS Carlskrona har redan en nyckelbesättning ombord till skillnad från förra gången, då fartyget låg avrustat. Rekryteringen har därför berört de funktioner, som normalt inte finns ombord. Ungefär 60 tjänster, exempel-

vis sjukvårdspersonal, präst och pressofficer, har nyrekryterats. I likhet med förra insatsen fanns ett stort intresse och fler än 600 personer har sökt dessa tjänster.

Efter årsskiftet startar en intensiv utbildningsperiod för styrkan. I mars kastar fartyget loss från Karlskrona och återkommer till Sverige i augusti.

Jimmie Adamsson

Fartygschefen Mathias Jansson. Foto Jimmie Adamsson

Foto: Anna Norén/Försvarsmakten

Hans Rosengren, som figurerar flitigt i detta nummer av tidningen, har sänt redaktionen en artikel om en episod på isbrytaren Oden den stränga isvintern 1962-63. Artikeln har tidigare varit publicerad i Svensk Sjöfartstidning under rubriken Kring kajutlampan. Detta är längesedan, så historien förtjänar att publiceras på nytt.

Red

Med sparkstötting på Kattegatt

Statsisbrytaren Oden fotograferad den 8 mars 1963.

Aldrig har jag lärt mig så mycket om navigering och manövrering av fartyg som under min första isbrytarsäsong på Oden 1962-63. Jag mönstrade på som 4:e officer i mitten av december på varvet i Stockholm och redan efter 14 dagar, innan vi gav oss iväg på juldagen, blev jag på grund av olycksfall på Atle upp-mönstrad till 3:e officer.

2:e officeren var, liksom jag, nyexaminerad och totalt oerfaren när det gällde isbrytning. Däremot var både fartygschefen och 1:e officeren gamla "isbrytarrävar" med mer än tio säsonger bakom sig och dessutom var de mycket väl insatta i handels-sjöfart.

Vi ombaserades till syd- och västkusten och samtidigt ansågs grundutbildningen avslutad, så vi övergick till tre-vaktsystem. Man förväntades därmed klara alla uppkomna situationer själv, nog så utmanande för en som ännu inte kommit längre i sin civila karriär än till "högtalarpost" (3:e styrman) vid förtöjningar.

Chefen eller 1:e officeren fanns inte långt borta om det skulle köra ihop sig, men man fick verkligen chansen att växa med uppgiften. Dessutom fick jag tidvis utmärkt hjälp av uppbördsstyrman, som inte hade något emot att lämna sin kontorstillvaro och vara på bryggan och göra förslag till israpporter, ta hand om en del av radiotrafiken och hålla reda på besticket.

Vi gjorde många ovanliga insatser, bland annat mer än hundra bogseringar, vi samlade ihop stora konvojer (ibland mer än 15 fartyg) från Öresund och nordvärt. En gång bröt vi upp en ränna i fast is ca 0,5 m tjock för en 25 000 tons tankbåt, som skulle till Saltkällan, längst upp i Gullmarsnen. Vid ett par tillfällen assisterade vi "viktiga" fartyg från Kielkanalen vid Fehmarn Belt.

En gång gick vi genom Lilla Bält sydväst i tät tjocka. Sjöfarten hade upphört och ortsbefolkningen informerats om vår passage. På min vakt dök plötsligt två stillaliggande radarekon upp rätt föröver. Vi kom allt närmare och när jag så småningom såg tade ner, dök två cyklister fram ur diset!

Vi låg praktiskt taget oavbrutet ute till sjöss, men vid korta uppehåll för bunkring och komplettering av förråd, hamnade vi bland annat vid Langelinie i Köpenhamn. Det finns en bild från ett sådant besök, där någon av de världsberömda öltillverkarna levererar sina produkter till Oden med häst och vagn! Det var bara Storm P, som fattades.

En annan ölepisod: Under en behaglig 12-4 eftermiddagsvakt i fint väder med slät is var vi på nordgående i Kattegatt. Vi höll jämn fart, cirka tio knop, och hade endast en tysk "paragrafare" bakom oss. Plötsligt ringer man från maskin och meddelar att man behöver stoppa i cirka en timma för ett lagerbyte. Jag ser inget hinder för det, meddelar tysken att stoppa, informerar fartygschefen och hör hur maskinljudet sjunker. Snart ligger vi stilla, och en behaglig frid sprider sig i fartyget.

Efter en stund kommer fartygschefen upp på bryggan, greppar sin klocka och spanar mot tysken.

- Tror du inte att dom har ett par kassar öl att sälja?

- Säkert. Jag skall höra efter!

- Nej för tusan, rör inte VHF'en. Hela västkusten lyssnar på vår radiotrafik. Sätt ner tjänstesparken på isen och glid över och prata med dom. Jag skall hämta pengar så du kan göra rätt för dig.

Strax efter hade stegen stuckits ner på isen, tjänstesparken firats efter och den vakthavande officeren försiktigt börjat glida över mot tysken. Väl där stacks en steg ner på isen. Jag klättrade upp och mottogs av befälhavaren, som föreslog att vi skulle gå till hans hytt för "förhandlingar".

Han var en jovialisk man som tog lätt på att vårt maskinhaveri fördröjde hans resa. När jag framförde mitt ärende, meddelade han att dom endast hade tjeckiskt öl ombord men ett par kassar kunde dom

Klassisk bild av ölleverans i Köpenhamn ...

... och här syns den andra bryggerijätten.

alltid avstå. (På den tiden visste jag inte att tjeckiskt öl var världsberömt) När jag ville betala vägrade han att ta emot något.

- Jag vet att man inte kan muta Marinens folk, men två kassar öl bjuder vi gärna på för ni gör stor nytta.

- Kanske du vill ha en flaska whisky också? Den får plats i innerfickan på din skinnpaj.

Det visade sig att han hade rätt. Den fick plats. Jag tackade för mig och återvände till sparken, som under tiden lastats med två kassar öl.

Den vakthavande officeren manövrerade försiktigt ekipaget tillbaka till Oden, där fartygschefen övervakade ombordtagning av i ordning: öl, sparkstötting, 3:e officer

och stège. Rapport avgavs och pengarna återlämnades. Vad som fanns i skinnpajens innerficka avslöjades inte. (Först nu får han veta det, om han läser detta).

Väl uppe på bryggan igen meddelade maskin snart att felet var åtgärdat och resan kunde fortsätta som om inget särskilt hade hänt. Och det hade det kanske inte ...

HANS ROSENGREN

Ett tryggt val!

MTU's motorer är konstruerade för maximal driftsäkerhet och totalekonomi. Detta har gjort MTU till en av världens ledande leverantörer av motorer för kommersiellt bruk. Med ett komplett sortiment från 125 kW till 9.000 kW och ett rikstäckande servicenät erbjuder vi såväl prestanda som trygghet.

SWEDMOTOR

Tel: 08-500 121 40
www.swedmotor.se, info@swedmotor.se

Stugpriser				Tillägg för icke medlemmar	
Stuga		Kr/dygn	Kr/vecka	Kr/dygn	Kr/vecka
Calle Schewen	4 bäddar	300	2000	120	500
Albertina	4 bäddar	270	1800	120	400
Rönnerdahl	3 bäddar	270	2000	60	400
Sjösala	3 bäddar	270	2000	60	400
Maj på Malö	2 bäddar	230	1500	60	300
Sköna Helén	2 bäddar	180	1200	60	250
Carmencita	2 bäddar	180	1200	60	250

In- och utflyttning i stugorna sker normalt på söndagar. Uthyrning av stugor för hela säsongen kan medges av Trattenkommittén och då gärna till arbetande medlemmar.

Transporter

Vid veckohyra ingår transporter mellan Stora Tratten och Finnhamn i samband med ankomst och avfärd, samt handlingsresor tisdag och fredag till ICA på Ingmarsö. I affären finns post och den är också ombud för Apotek och Systembolag.. I samband med ankomst kan livsmedel för ett par dagar inhandlas i affären på Finnhamn (begränsat sortiment)

Extra resor kostar 50:- till Finnhamn och 100:- till Ingmarsö. Medföljande betalar 20 kronor.

Avgifter och Sponsring för båtgäster

Stora Tratten sponsor:

Den som vill kan bli sponsor av Stora Tratten. Avgiften är minst 700:-/år.

Hamnavgift:

Medlem 75:-/dygn, icke medlem 100:-/dygn, Stora Tratten sponsor ligger fritt.

Bastubad:

75:-/båt och tillfälle, Stora Tratten sponsor och hyresgäster bastar fritt

Bokning

Boka via Internet på vår hemsida www.flottansman.se klicka på "Stora Tratten" eller använd talongen nedan och skicka den till Flottans Män i Stockholm, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm. Stugorna kan börja bokas redan den 1 oktober för nästkommande sommar om holmvärd finns tillgänglig för den bokade tiden. Saknas holmvärd för den bokade tiden får en dialog föras med den bokningsansvarige i Flottans Män, som meddelar så snart holmvärd är tillsatt. **Avgiften inbetalas på PG358022-2 senast 14 dagar före tillträde.**

Stugbokning

..... Vuxna:..... Barn:.....

Textat namn Medlemsnummer

.....

Gatuadress

.....

Postnummer Postadress Telefon inkl riktnr

.....

Namn på önskad stuga Önskas hyra under tiden

.....

Alternativ önskad stuga Önskas hyra under tiden

Välkommen till Stora Tratten!

Flottans Mäns sommarparadis juni till augusti

- 1 Klubbhuset Evert Taube
- 2 Rosemarie - Holmvärdens stuga
- 3 Carmencita
- 4 Albertina
- 5 Sköna Helén
- 6 Maj på Malö
- 7 Ellinor
- 8 Rönnerdahl
- 9 Sjösala
- 10 Calle Schewen
- 11 Sopstation, återvinning
- 12 Bastu
- 13 Hamn med bryggor
- 14,15 Toaletter
- 16 Färskvatten (enbart för dryck)

Inte långt från Finnhamn i Stockholms skärgård ligger Flottans Mäns sommarö Stora Tratten, lätt tillgänglig med skärgårdsbåt från stan. Där kan föreningens medlemmar, oavsett vilken lokalförening Ni tillhör, hyra en stuga eller lägga till med egen båt. Ön ligger utmed Husaröleden på N59°28',1; O18°49',6.

På ön finns klubbhus och sju stugor att hyra. I alla stugor finns gasolkök, kylskåp eller kylbox. Färskvatten hämtar Du från tunnan vid vårt vattenreningsaggregat.

Det råder ingen lyx på ön, men boendet är mycket prisvärt. På ön finns också en vedeldad bastu, badbryggor, en sandstrand för barnen, båtar att hyra, en gästhamn och runt ön finns fina fiskevatten. Flottans Män köpte ön år 1944 och har sedan dess genom ideellt arbete och generösa gåvor gjorts till ett litet paradis.

Ön är öppen under juni t.o.m augusti. Under denna tid finns en holmvärd på ön som sköter om ön. Stuggäster hämtas och lämnas på Finnhamn av holmvärden.

Stugbyten sker på söndagar och på tisdagar & fredagar ordnas handlingsresor till ICA på Ingmarsö.

Observera att det är lättast att få en stuga i början och i slutet av säsongen.

Den som inte besökt St. Tratten har missat det bästa Flottans Män har till sitt förfogande. Gå gärna in på stockholmsavdelningens hemsida www.flottansman.se och klicka på "Aktiviteter" och sedan bilderna.

Vi välkomnar alla sponsorbidrag !

Stora Tratten är riksföreningens ö, men förvaltas av Stockholmsföreningen på ideell basis. Tyvärr ökar alla kostnader för underhåll, drivmedel, sophämtning mm och för att kunna bibehålla en skälig standard på, eller helst förbättra, våra stugor och övriga anläggningar behövs fler intäkter. Detta kan i första hand åstadkommas med högre beläggning av stugorna och ökad sponsring (inget bidrag är för litet). Stora Tratten är en riktig pärla i Stockholms skärgård och måste vårdas ömt av FM. Det är en unik plats för oss medlemmar att samlas på under sommaren. Där kan vi sitta på ljugarbänkarna vid stranden och berätta gamla minnen och om vädret mot all förmodan skulle vara otjänligt kan vi träffas i vår fantastiska klubbstuga, Evert Taube, framför en brasa i öppna spisen.

Vad en gammal bild kan berätta

Sjösättning

Skrotning vid Örlogsvarvet i Karlskrona. Foto Lennart Bergquist

I detta nummer ägnas bl.a. åt, att pansarbåtsinsamlingen fyller 100 år. Efter att svenska staten fått svenska folkets gåva, som innebar byggan- de av pansarbåten *Sverige*, beställdes ytterligare två pansarbåtar, *Drottning Victoria* och *Gustaf V*.

Det här kommer att handla om fartyg nummer två, *Drottning Victoria* eller *Drottningen*, som hon ofta kallades.

Mellan de här två bilderna ovan är det 42 år. Pansarskeppet *Drottning Victoria* sjösätts den 15 september 1917 och under 1959 pågår skrotningen på Örlogsvarvet i Karlskrona.

Deras majestäter kung Gustaf V och drottning Victoria var närvarande vid stapelavlöpningen och Drottningen yttrade följande ord:

I sorgfylld tid till värn för vår frihet bjuder Jag dig stolta fartyg, Drottning Victoria, glida ut och börja Din bana. Beskydde Gud Din framtid!

På Victoriadagen den 12 mars 1921 genomförde fartyget sin första provtur och den 5 december samma år godkändes fartyget och övergick till Kustflottan.

Fartyget deplacerade cirka 7700 ton och gjorde med sina ångturbiner cirka 22 knop. Huvudbestyckningen utgjordes av 4 st 28,3 cm kanoner M/12 och 8 st 15,2 cm kanoner M/12. Så småningom tillfördes luftvärnsartilleri.

Drottningen kom under långa perioder med hänsyn till rustningsläget att tjänstgöra som flaggskepp i Kustflottan. Under andra världskriget var hon i huvudsak rustad och kom tillsammans med de övriga Sverigeskeppen att utgöra Kustflottans viktigaste enheter. Under den aktiva perioden genomgick hon ett antal ombyggnader och moderniseringar.

En speciell händelse i fartygets historia var, när hon den 12 april 1930 förde Drottning Victorias stoft från Swinemünde till Stockholm med Kungen embarkerad ombord.

Hon utrangerades den 1 april 1957.

De övriga bilderna är vardagsbilder från beredskapen 1940-41. Arkivbilder

Olle Melin

K1 0800, flagga och gös hissas

Livbåtsövning

Kl 0600 Purr ut!

Alle mans tvätt

Kl 1200 utspisning

Backlagsman efter utspisning

Fyr under pannan

Kolning

Luftvärnsberedskap

På eftermiddagen skrubbas däck

*Skeppshunden Nicke,
som befordrades till
korpral, men som också
dömdes för rymning*

Före eller efter skjutning

När strömmen tar slut gäller handkraft

Flottans Varfsspår

Planer på en järnväg till Karlskrona kom till stånd redan på 1860-talet, men det dröjde till efter kriget mellan Frankrike och Tyskland 1870-1871, innan planerna förverkligades.

De politiska järnvägsstriderna var hårda och flottans folk ansåg, att Karlskrona endast var ett etablissemang till flottan och inte behövde någon järnväg. Som så många gånger förr så var det militära krav och behov, som förvekligade en förändring och så även för järnvägen.

Efter vapenvilan mellan Frankrike och Tyskland 1870 och med det enade kejsardömet Tyskland ansågs hotet mot Sverige stort. Behovet av dåtida snabba förbindelser till flottan och Flottans varv i Karlskrona gjorde sig allt mer gällande. Samtidigt vid denna tiden genomfördes stora utbyggnader av försvaret i Karlskrona.

Flottans Varfsspår

När järnvägstrafiken kommit igång till Karlskrona 1874, väcktes frågan om en sammanbindningsbana till Flottans varv från järnvägsstationen. Transporterna till varvet gick via fartyg och pråmar och transporter av materiel och utrustning från inlandet var både tidsödande och besvärliga. Järnvägen var därför ett välkommet transportsätt, men nu återstod den sista delen från järnvägsstationen, den drygt en och halva kilometern till varvet.

Frågan utreddes och olika alternativ på en järnvägsförbindelse lades fram. Två av alternativen var dels en östlig sträckning över nuvarande hamnområdet och en västlig sträckning som följde Borgmästarfjärden. I ritningar från 1876 över den västliga sträckningen skulle järnvägen gå över nuvarande Järnvägstorget och ansluta vid varvsmuren vid Chapmansplan. Vid de skarpa kurvorna vid dagens Blekinge museum och Scandic hotell skulle vändskivor få utnyttjas.

Tunnel

Ett tredje alternativ, en järnvägstunnel rakt genom Trossö, var mest intressant och även det enklaste alternativet. Frågan behandlades i Karlskrona stadsfullmäktige och järnvägstunneln ansågs där vara förfulande av stadsbilden. Tunnelalternativet var det gällande och Karlskrona stadsfullmäktige ville ha ett halvt år på sig för beslut, vilket inte kunde accepteras då banan till varvet skulle vara klar 1887. Kungl. Maj:t utfärdade en skrivelse i december 1874 att och tunneln blev klar 1887. Handlingarna om tunneln är många och omkring 10 000 finns i Krigsarkivet. Karlskrona stad erhöll sedermera den begärda ersättningen 1 200 kronor för intrång i stadsbilden.

Sveriges andra järnvägstunnel

Flottans Varfsspår, som järnvägen heter, blev 1,6 kilome-

ter lång. Järnvägstunneln var den andra järnvägsjärnvägstunneln i Sverige. Den första är sammanbindningsbanan mellan Stockholm Södra och Stockholms Central. Själva järnvägstunneln är 220 meter lång från Norra Kungsgatan under Stortorget fram till Vattenborgen. Järnvägstunneln under Klockstapeln i Amiralitetsparken är 60 meter. På 1930-talet väcktes ett förslag i Karlskrona stadsfullmäktige att inrätta en hållplats i Amiralitetsparken. Vi den tiden gick s.k. arbetartåg morgon och kväll genom tunneln till Högvakten. Järnvägstunneln har blivit en välkänd del i Karlskronas stadsbild.

10 km spår

Inne på varvet byggdes spårsystemet ut och omfattade till slut närmare en mil järnväg och två olika spårvidder. De sista järnvägstransporterna till varvet gick i början av 1980-talet. Idag är spåren rivna eller belagda med asfalt inom varvsområdet, detta mycket av säkerhetsskäl och otaliga är nog alla de, som med sina cyklar fastnat och fått dessa förstörda i rälsen.

Ingmar Elofsson
ingmar@comsek.se

Karta över spårsystemet på Flottans Varf år 1889 och 1913
Karta Krigsarkivet

Omläggning av spåren i Örlogshamnen 1954.
Foto Försvarmakten

Spårsystemet vid Polhemsdockan. Spåren användes både för tågtrafik och för varvets kranar
Bild Blekinge Museum

Det mesta av spåren i Örlogshamen och på varvet är idag bort och endast ett fåtal meter återstår
Foto Ingmar Elofsson

En välkänd Karlskronasyn, järnvägstunneln. Bild från 1940-talet Foto Sveriges Järnvägsmuseum

Sjökrigsskolans handbollslag 1961-1962

På bilden syns
knästående från vänster:
Jörgen Krabbe,
Hans Rosengren,
Kjell Nording,
Thomas Lüning
och Benny Ståhl
Stående från vänster:
Christer Lidén,
Olle Melin,
Jan (Kenneth) Eliasson,
Leif Kugelberg,
Göte Persson (Permerin)
och lagledaren
Björn Lundell

Här syns en bild från Sjökrigsskolans handbollslag anno 1961-62. Laget hade många framgångar och blev, vad jag minns, såväl marinmästare som milomästare i dåvarande IV:e militärområdet.

I laget ingick en dåvarande reservintendentskadett, som kom att bli en världskändis för sitt enastående arbete främst genom olika FN-uppdrag men även

som svensk utrikesminister. Han är f.n. FN:s ställföreträdande generalsekreterare och kanske Sveriges mäktigaste man i världen.

På den tiden använde han sitt andranamn, Kenneth.

Olle Melin,
som hade förmånen få vara med i detta fantastiska gäng

Fartyg med namnet Carlskrona (Karlskrona)

På annan plats i detta nummer av tidningen finns en artikel om tidigare minfartyget *Carlskrona*, som i mars 2013 lämnar Sverige för en andra omgång övervakningstjänst i Adenviken.

Vid Örlogsvarvet i Karlskrona, sedermera Karlskronavarvet Kockums, har byggts sex fartyg med namnet *Carlskrona* (*Carls Chrona*, Karlskrona).

Skeppet *Carlskrona*

Skeppet *Carlskrona* var varvets nybygge nr 4 och samtidigt det första fartyg, som byggdes inom nuvarande örlogshamnen. De tidigare skeppen hade byggts på det provisoriska varv, som fanns på Wämöns östra sida mot Wämövikens och Hästö. Fartyget sjösattes 1684.

År 1694 namnändrades fartyget till Göta och skeppet slopades 1774. Hon såldes i Stockholm 1779 för 772 riksdaler.

Huckert. Marinmuseum fotoarkiv

Holländska skepp av samma typ som skeppet *Carlskrona*
Arkivbild

Galär av samma typ som *Carlskrona* Rold Ahlin

Galären *Carls Chrona*

År 1749 sjösattes galären *Carls Chrona* på Örlogsvarvet som nybygge nt 89. Hon förflyttades till Stockholm 1768 och slopades 1780. Galärerna ingick i Skärgårdsflottan (Arméns flotta) och denna flotta upplöstes 1824 och ingick i det som blev Kungl. flottan.

Huckerten *Carlskrona*

Huckerten *Carlskrona* sjösattes 1754 som nybygge nr 101. En huckert är ett mindre lastfartyg (lastdragare) riggad på ett speciellt sätt. Vid Örlogsvarvet i Karlskrona byggdes tre huckertar av den typ *Carlskrona* utgjorde.

Det har varit svårt att få fram såväl uppgifter om som bild på fartyget. Modellen visar lastdragaren *Solen* och visar hur huckerten *Carlskrona* troligen såg ut.

Modell av korvetten *Carlskrona* som votivskepp i Kungl. Amiralitetsskyrkan. Foto Olle Melin

Korvetten *Carlskrona*

Korvetten *Carlskrona* sjösattes 1841 som nybygge nr 217. År 1845 startade fartyget ett långresa, som gick till Medelhavet, Sydamerika och Västindien. En av uppgifterna var att teckna avtal med en pascha i de s.k. barbareskstaterna i Medelhavet, en annan att besöka den svenska kolonin Sankt Barthélemy. Hemresan startade från Kuba och den 30 april 1846 kantrade fartyget i Floridagolfen, varvid 114 sjömän fick sätta livet till i den största olycka, som drabbat svenska flottan i fredstid. 17 man ur besättningen kunde räddas, däribland sekonden.

Jagaren *Karlskrona*

1935 sjösattes den första av fem s.k. stadsjagare, jagaren *Göteborg*. Sammanlagt byggdes sex fartyg av denna klass och ytterligare fyra i en modifierad utformning sjösattes under andra världskriget.

Jagaren *Karlskrona* blev den andra stadsjagaren, som byggdes vid Örlogsvarvet i Karlskrona. (*Stockholm* var den första).

Karlskrona (nr 8) sjösattes den 19 juni 1939 som nybygge nr 306. Efter leveransen 1940 sattes fartyget omedelbart i den omfattande neutralitetsvakten. En första ombyggnad genomfördes omedelbart efter andra världskriget och en andra genomfördes 1961, då hon ändrades till fregatt (Nr 79). Hon utrangerades den 1 juli 1974, varefter hon användes som målfartyg och skrotades.

Minfartyget *Carlskrona*

Minfartyget *Carlskrona* är varvets hittills största fartyg.

Jagaren Karlskrona. Arkivbild

Hon byggdes i Karlskronavarvets skrovhall och sjösattes 1980 som nybygge nr 390. Hon byggdes som minfartyg, men kom att bli mest känd som skolfartyg vid utlandsexpeditionerna, som inleddes med detta fartyg 1982 och avslutades i mitten av första decenniet på 2000-talet.

Men fartyget skulle få nya uppgifter och år 2010 bar det av till Adenviken för ett första internationellt uppdrag, ett uppdrag som nu återkommer 2013. Härvid har beteckningen M 04 bytts mot P 04, patrullfartyg.

Olle Melin

M 04 Carlskrona Karlskronavarvet

Kärnvapnen i dagens värld.

Under senare år är det mest Nordkoreas mer eller mindre misslyckade försök att skaffa kärnvapen samt Irans ökade förmåga till anrikning av uran, som har låtit tala om sig, i övrigt är det ganska tyst.

Jag vill därför ge en presentation av det aktuella läget inom kärnvapenområdet i olika delar av världen.

Den utveckling, som ledde till den första atombomben, skedde inom ett utvecklingsprojekt i USA, som gick under namnet Manhattanprojektet. Vetenskaplig ledare var professor Oppenheimer. Två bomber fälldes mot Japan år 1945 för att få slut på andra världskriget.

Kärnvapen fungerar idag som ett sorts politiskt vapen, som stormakterna och vissa andra inte vågar avstå från, men som känns praktiskt taget omöjliga att använda. För att avgränsa ämnet går jag inte in på funktion och verkan av kärnvapen, då jag tror, att det är känt, utan håller mig till de politiska överväganden, som gjorts i sammanhanget. För människor, som arbetar direkt med kärnvapnen, kan tjänsten vara väldigt påfrestande.

Jag besökte vid ett tillfälle under Kalla Kriget en bas med kärnvapenbestyckade missiler i England. Förbandschefen berättade att för att hålla uppe moralen vid förbandet, fick man ägna onormalt mycket tid åt aktiviteter utanför arbetet och då också engagera familjerna. Det var tre saker, som var särskilt påfrestande, dels vetskapen om att man kanske skulle behöva avfyra missilerna, dels vetskapen om att man själv var ett förstahandsmål och till slut, tjänsten var i sig oerhört tråkig, då den endast innehöll en daglig test av raketerna och i övrigt en spänd väntan.

Hur har man då tänkt när man har anskaffat kärnvapen?

Den franske utrikesministern sa för några år sedan: "Har man kärnvapen, får man sitta vid de stora pojkarnas bord." Men mer allvarligt finns det två huvudord, som har styrt verksamheten. De är :

Avskräckning och Andra slags kapacitet. Avskräckningen ledde, till att ständigt fler och större bomber utvecklades och anskaffades. Rädslan för ett överraskande anfall ledde till, att man ville, att motståndaren skulle veta, att man alltid kunde slå tillbaka i ett vedergällningssanfall, även om man blev överraskad av det första anfall.

Lösningen blev för USA:s del till en början, att man alltid hade bombplan (B52) lastade med atombomber i luften. Senare blev ubåten, bestyckad med missiler med kärnvapen, det vanligaste systemet för att kunna utföra ett andra slag efter ett anfall.

Tankegångarna kring användning av kärnvapen har gått från "massiv vedergällning" till "flexibelt svar" och flera

Gunnar Bengtsson

f.d. förbundsordförande för Flottans Män

nedrustningsförhandlingar har genomförts utan imponerande resultat. År 1986 fanns det 25 000 kärnvapen i världen. Idag finns det 22 000. Ett "Icke-spridningsavtal" finns i kraft. Det har skrivits under av många stater, bl.a. av Iran men inte av Israel.

Hade det blivit en stor konflikt mellan NATO och WP under det Kalla Kriget, hade kärnvapen med stor sannolikhet kommit till användning trots de fruktansvärda konsekvenserna.

Stridsplaner, som blivit kända efter Sovjetunionens sammanbrott, visar tydligt, att man planerade för användning av kärnvapen i stor skala, bl.a. mot Danmark, i händelse av ett krig i Europa. Detta skulle förmodligen ha lett till, att även NATO hade använt kärnvapen.

Vid ett svenskt besök vid en militärakademi i Moskva 1998, svarade rektorn på en fråga om synen på att använda kärnvapen i krig, att det ingår som en normal del av utbildningen. Det finns ingen anledning att tro, att det är annorlunda i USA.

Idag finns det nio kärnvapenstater. Dessa är:

Stater	2:a slags kapacitet	anm
USA	Ubåt	
Ryssland	Ubåt	
Frankrike	Ubåt	
England	Ubåt	
Kina	Ubåt	
Indien	Provkör ubåt hösten 2012	
Israel	Ubåtar under anskaffning	
Pakistan		
Nordkorea	Osäkert läge	

Utvecklingen fortsätter. USA har hösten 2012 beställt nya kärnvapen för 15 miljarder kr. Ryssland bygger en serie på 6-8 kärnkraftdrivna ubåtar i St. Petersburg. Ubåtarna skall vardera ha 16 missiler med kärnvapen. Indien provkör en ubåt med kärnvapenmissiler just nu och Israel beställer ubåtar i Tyskland till reducerat pris. Den allmänna tron är, att Israel kommer att bestycka ubåtarna med kärnvapen.

Om Iran bryter "Icke-spridningsavtalet" och skaffar kärnvapen, är det troligt, att flera stater känner sig hotade och följer exemplet. Saudiarabien och Turkiet bedöms ha tillräckliga både ekonomiska och vetenskapliga resurser för att följa i Irans spår. Om hotet från Kina trappas upp, kan även Taiwan och Japan gå samma väg.

Det är troligt, att vi om 15-20 år har dubbelt så många kärnvapenstater som idag. Hoppfulla tecken inför framtiden är, att kärnvapen trots allt inte använts i krig sedan insatsen mot Japan under andra världskriget.

Hotfulla tecken är det ökade antalet kärnvapenstater, den ökande religiösa extremismen i flera länder, risken för att terrorister får tag i kärnvapen och FN:s minskande inflytande. Sveriges möjlighet att påverka händelseutvecklingen är ytterst begränsad. Vi får vänta och se.

Gunnar Bengtsson

Hans Rosengren, pensionerad sjökapten och lärare har tagit på sig ansvaret att vara sammanhållande för RSKA 1961 – 1962 (reservofficerskurs för sjökapten). I år var det 50 år sedan kursen tog sin examen och detta celebrerades med en resa till Tallinn. Här nedan följer Hans Rosengrens rapport till Marininspektören efter genomförd resa.

2012-09-22

Marininspektören
Högkvarteret
107 85 Stockholm

Rapport

Den 29/9 2012 är det 50 år sedan vi utexaminerades på Sjökrigsskolans Res.off.linje för sjökapten (RSKA). Dåvarande marinchefen, amiral Åke Lindemalm, uppmanade oss därvid att även fortsättningsvis hålla kontakt inom kursen. Det har vi gjort.

Från början var vi 15 antagna av cirka 60 sökande, nyutexaminerade sjökapten. De flesta av oss var nog ganska reserverade inför vad som väntade. Vi hade ju under våra 3-4 år i handelsflottan hört en massa märkliga episoder från skeppskamrater, som gjort sin värnplikt i Flottan.

Det tog emellertid inte lång tid förrän vi lärt oss grunderna i hur det "nya" systemet fungerade, mycket skickligt inslussade i det av vår uppskattade kurschef, löjtnant Lennart Grenstad och likaledes uppskattade instruktören i praktisk sjömanskap och exercis, styrman Eskilsson.

Vi blev på mycket kort tid en väl sammansvetsad grupp, som efter ett mycket utvecklande fänriksår genomgående har fått en grundmurad, positiv inställning

till Flottan. Vi har träffats med 5 – 10 års mellanrum på olika ställen, bl a på Göta Kanalfartyg under en resa Göteborg — Stockholm.

Förra året firade vi 50-årsjubileum av vår start på KSS här i Kalmar, där vi bl.a. lärde oss mycket om regalskeppet Kronan och fick chansen att manövrera in ett stort containerfartyg i Sydney i Sjöfartshögskolans simulator.

I förra veckan firade vi så 50-årsjubileum av vår examen på KSS genom en resa till Tallin, där vi bl.a. studerade Estonia-monumentet och Sjöfartsmuseet.

Nästa möte är planerat att äga rum år 2014 med en resa till St Petersburg.

För RSKA-62

Med vänlig hälsning

Hans Rosengren
Rinkabybergsallén 27
388 92 Ljungbyholm

UPPROP

PATRULLBÅT

Patrullbåtsgastar!

Nu har det snart gått 10 år sedan Försvarens patrullbåtsförband utvecklades. Det är hög tid att skriva historien om denna arbetshästar – ryggraden i flottans utbildningsverksamhet under flera sekel. För givetvis ska denna fartygstyp ha en egen bok, precis som MTB, jagare och torpedbåtar.

Jag kommer att driva detta projekt med målsättningen att kunna presentera en intressant, faktagraderad tryckt bok inom 12 månader. Vid sidan av den tryckta boken kommer samtidigt en E-bok, där möjligheter finns att lägga till en del interaktivt material. Historierna, framtidsprognoser och kända fakta, som jag behövt ett stöd med bidrag i form av texter, bilder (och kanske någon filmklipp).

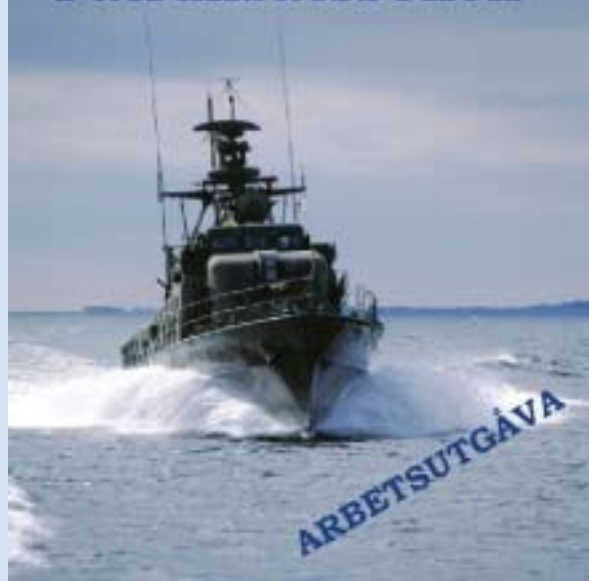
Vill du vara med och berätta en historia, fakta etc?

Projektet kommer att drivas av Stefan Nilsson Sjövärk AB och tidigare skrivit boken om Märgarn och Sjövärken.

Information om arbetsläge och vidare behov av texter och bilder kommer att ges via www.sjovark.se samt Facebooksidan "Patrullbåtsboken".

Patrullbåtsboken

Neptuni Ordens brudgåva

Neptuni Orden utdelar på sin Vinterhögtidsdag lördagen den 23 mars 2013 en penninggåva (15 000:-) såsom brudgåva, samt bidrag till utrustning och resa till "en frisk, dygdig och intelligent flicka i åldern 18-30 år, som står i begrepp att gifta sig och vars fader tjänat i Svenska Örlogsflottan".

Ansökningsblanketten, som skall vara insänd per post
före **2013-01-07**, erhålles från

Ordens kansli, Skeppsbron 10, 111 30 STOCKHOLM,
tel 08-20 15 34 • fax: 08-10 63 17 • epost: neptuniorden@telia.com

Grandios jubileumsbok!

Neptuni Orden 200 år En seglats genom sekler

Neptuni Orden fyller 200 år 2012 och uppmärksammar jubileet med ett antal arrangemang och en jubileumsbok. Neptuni Ordens historia är i mångt och mycket den svenska handelsflottans och örlogsflottans historia liksom hemmahamnens - örlogs- och handelstaden Stockholms.

De, som grundade denna Orden, var kofferdikaptener och sjöofficerare och deras "arbetsmiljö" - för att använda ett modernt ord - har i allra högsta grad påverkats av såväl världshändelserna till sjöss som teknikens utveckling och seglatsen mot välfärdssamhället. Många av dem, som hade Stockholm som hemmahamn har under årens lopp varit medlemmar i Neptuni Orden. De och deras gärningar i "sjöfartsklustret" löper som ett grönt band genom hela boken.

Upphovet till Neptuni Ordens bildande var just, att av människokärlek dra försorg av sjömän och deras anförvanter i behov av hjälp. Tvärt emot vad man kanske kan förvänta sig, finns det fortfarande hjälpbehövande, som haft sin livsgärning till sjöss. Även andra behjärtansvärda ändamål har kunnat uppnås tack var "Hjälpkommitténs" (från början "Fattigkassans") arbete.

Egentligen börjar historien ännu längre tillbaka i tiden, vilket framgår av boken nämligen med Sveriges koloni Saint Barthelemy, ("St Barth"), som Gustaf III fick i utbyte mot att franska staten fick en nederlagsplats i Göteborgs hamn. Svenska Westindiska Compagniet seglade till och från ön och några av de svenska kofferdikaptenerna bildade tillsammans med officerare i den svenska garnisonen på ön ett Ordenssällskap.

Sverige blev senare indraget i strid med Royal Navy och svenska sjömän, som uppbringats av britterna blev strandsatta i London under lång tid. Ordenssällskapet från St Barth återupplivades där under namnet Conjonktusorden. (Av det latinska ordet för förena.)

Conjonktusorden blev sedan stridigheterna bilagts omvandlad till Neptuni Orden i Stockholm.

Några av de mera framträdande medlemmarna i Neptuni Ordens begynnelse hade kämpat sida vid sida under Gustaf III:s ryska krig och i slaget vid Svensksund. För den, som är intresserad av vår örlogshistoria, finns här ett och annat guldkorn med större sanningshalt, än man kan finna i många andra moderna verk om vår örlogshistoria. Dessutom med ögonvittnesskildringar från de senaste femtio åren av "en som var med".

Stockholms grundande vid strömmarna ledde med tiden till, att Stockholm blev rikets största export- och importhamn, i modern tid under många år hemmahamn för

Neptunidop av HKH Asp nr 1.

huvuddelen av den svenska handelsflottan räknat i dödviktton. Den stockholmska handelsflottans uppgång och glansperiod skildras i övergripande termer till utflaggingen under senare år.

Boken, som är på drygt 500 sidor, varav de sista 18 ägnas åt jubileet, är rikt illustrerad med cirka 500 illustrationer.

För Bröderna "som var med" – och kanske ännu mera deras bättre hälfter – är boken med största sannolikhet "årets julklapp", som minner om en stor händelse samt vår Ordens inre arbete.

Boken kan av Bröderna eller deras bättre hälfter beställas till det facila och rabatterade priset 350 kronor före årsskiftet. (riktpriiset är 500 kronor). Priset gäller vid avhämtning på kansliet efter erlagd betalning till Neptuni Ordens Bankgiro 5068-3218. För postförsändelse tillämpas postförskott och då tillkommer packnings- och emballagekostnad samt porto.

Kontakta Neptuni Ordens kansli, neptuniorden@telia.com eller tel. 08-201534.

Upplagan är dock mycket begränsad på grund av redan gjorda beställningar, så det är först till kvarn som gäller!

Specialerbjudande till Flottans Mäns medlemmar (eller deras fruar)

Före den 1 januari 2012 kan Flottans Mäns medlemmar köpa boken till samma pris som Neptuni Ordens medlemmar, d.v.s. 350 kronor.

Priset gäller vid avhämtning i Stockholm på Neptuni Ordens kansli (Ring först 08-201534) där boken också kan beställas för hemsändning mot gällande taxa.

De, som vill hämta boken i Karlskrona, kan kontakta redaktören

(Reservation för slutförsäljning.)

Claes-Göran Dahl

Arbetet med nya ubåtsmuseet fortsätter

Modell av den nya ubåtshallen

Sedan förra numret av Flottans Män har det hänt en hel del kring Marinmuseums nya ubåtsmuseum på Stumholmen i Karlskrona.

Den 3 september flyttades ubåten *Neptun* från Utrustningskajen vid Karlskronavarvet till Stumholmen med hjälp av en speciell pråm dragen av två bogserbåtar. Frisk vind blåste, vilket delvis försvårade bogseringen, men när väl ekipaget kommit i lä mellan Stumholmen och Basareholmen, gick det hela ”som en dans”.

Dagen efter började det grannlaga arbetet att få ubåten iland från pråmen. För detta hade hela markområdet vid badplatsen höjts. Arbetet med att ta iland *Neptun* tog hela dagen och kvällen i anspråk med åtskilliga justeringar av vattennivån i pråmens ballasttankar. När dagen var över, stod *Neptun* på sin framtida plats på Stumholmen.

Några dagar senare lyftes Sveriges första ubåt, *Hajen*, tillbaka till sin nya plats mellan museibyggnaden och *Neptun*.

Den 21 september var det VIP-visning av ubåten med museifolk, ubåtsfolk från FMV, marinen och ubåtsklubben *Hajen*, pressfolk m.fl. Först ombord var självklart f.d. kommendören Björn Hamilton, en gång fartygschef på *Neptun* och den verkliga tillskyndaren av det nya museet.

Den 1 oktober återupptogs arbetet med ubåtshallen och när detta skrivs börjar ytterväggarna och takbjälklaget ta form. Samtidigt påbörjades bortforslingen av alla de fyllnadsmassor, som behövdes för att få iland ubåten. Karlskronaborna behöver inte vara oroliga. Stadens kanske mest populära badplats kommer att vara återställd till sommaren 2013.

Den nya hallen kommer att få en form, som mycket påminner om formen på korvetterna av Visby-klass.

Vi kommer självklart att bevaka bygget i kommande nummer av tidningen.

Olle Melin

På väg från Karlskronavarvet till Stumholmen

Man närmar sig Stumholmen. I bakgrunden Verkö med Polenfärja

Landkänning

På väg i land

Flaggan hissas efter passage av kran

Fast mark under kölen

På plats för slutförvaring

Marinmuseums båda museiubåtar på plats

VIP-besök den 21 september. Foto Olle Kolb

Foto: Olle Melin

Så här såg det nya museet ut den 2 november

GÄLLER DET **Träbåtar?**
DÅ GÄLLER DET OCKSÅ OSS!
Nyhet! Båttvätt!

Båtbyggarskola
Fullständig varvsrörelse
 **ERIKSSONS BÅTBYGGERI
& BÅTBYGGARSKOLA AB**
Box 15, 130 25 INGMARSÖ
08-542 461 36 batservice@swipnet.se

Kalla Krigets dolda ansikte
Den här boken är ett referat från ett symposium, som ägde rum i november 2006, om ubåtsjakt och det kalla krigets vardag.

Ett antal föredragshållare och så kallade vittnen har var och en framfört sina erfarenheter och upplevelser.

För svensk del innebar det kalla kriget en balansgång mellan de båda maktblocken USA med NATO och Sovjetunionen med Warszawapakten. Som neutral stat mitt i maktblockens intressesfär i Östersjön innebar kalla kriget för svenska försvaret en mängd konfrontationer mellan flyg- och marina stridskrafter.

Förutom ett antal officerare medverkar personer med erfarenhet som journalist, forskare eller som anhörig m.fl.

I ett perspektiv från det kalla krigets dagar ger boken en bra inblick i denna tids anda. Statens Försvarshistoriska museer/Statens maritima museer. ISBN 978-91-980241-0-4

Sjökrigets historia

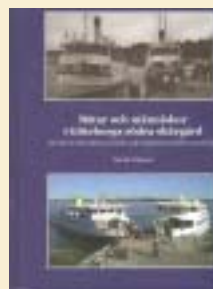
Boken presenterar en detaljerad, rikt illustrerad guide till sjökrigföringen, från antiken fram till våra dagar. Taktik, stridsmetoder, vapen och utrustning i krigföringen till sjöss förklaras med hjälp av kartor i färg, som klargör taktiken och av illustrationer i färg och svart-vitt.

Fem olika författare gör 5 nedslag i sjökrigföringen – Galärernas tidevarv, Kanonens era, Seglets tidsålder, 1800-talet och Moden tid.

En mycket intressant bok med utmärkta bilder och illustrationer.

Svenskt Militärhistoriskt Biblioteks förlag.

ISBN 978-91-85789-39-9

Båtar och människor i Göteborgs södra skärgård

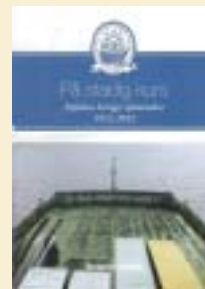
I gamla tider levde sjömän, fiskare och jordbrukare relativt isolerade i Göteborgs södra skärgård. För stadsborna upplevdes området utanför hamn- gränserna länge utforskat och avlägset. Men i mitten av 1800-talet började området bli ett populärt mål för söndagsutflykter och i takt med detta etablerades en omfattande passagerartrafik.

Det har skrivits oerhört mycket om skärgårdstrafiken i Stockholms skärgård men ganska lite om motsvarande i Göteborgs. Nu har Daniel Eriksson utkommit med en bok, som förutom båttrafiken också beskriver skärgårdssamhällets utveckling i aktuell skärgård.

Förutom en bra historieberedskrivning, gläds man åt det omfattande bildmaterialet, som gör boken än mer intressant.

Daniel Eriksson har gett ut boken på eget förlag.

ISBN 978-91-637-0539-7

På stadig kurs

Sjömanshusverksamheten i Sverige har gamla anor och fungerade länge som en slags arbetsförmedling för sjöfolk. År 1972 övertogs denna verksamhet av dåvarande arbetsmarknadsstyrelsen, AMS och de olika sjömanshusens tillgångar placerades i en stiftelse.

Det är om denna stiftelses första 30 år boken *På stadig kurs* handlar och författare är Torbjörn Dalnäs, numera medarbetare vid Sjöfartsverket och skribent bl.a. i verkets tidning.

Som vanligt när det gäller Torbjörn Dalnäs verk, frapperas man av det ibland överraskande sätt, som han angriper de olika frågorna. Det är alltid spännande, att läsa hans reportage och detta gör, att man tar till sig även en jubileumsbok som denna.

Förlag: Breakwater Publishing. ISBN 978-91-86687-15-1

DOCKSTA VARVET

www.dockstavarvet.se

Tel: 0613 - 711 600

Varvsvägen 1, 870 33 Docksta

info@dockstavarvet.se

Det står ett rum här och väntar på dig. Berättelsen om Raoul Wallenberg

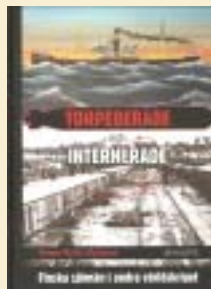
Året 1912 är på många sätt ett märkesår i Sveriges historia. Händelser och människor har i många fall kopplingar till detta år. En sådan koppling är, att den svenske diplomaten Raoul Wallenberg föddes detta år. Gåtan Raoul Wallenberg har på olika sätt präglat tiden från slutet av andra världskriget fram till våra dagar, utan att den fått ett slutgiltigt svar.

Nu har det kommit ett omfattande verk om Raoul Wallenbergs liv och gärning. Författaren är Ingrid Carlberg, journalist på Dagens Nyheter, författare till ett flertal böcker i olika ämnen.

I den här boken på över 700 sidor verkar hon ha lyft på varje sten, för att komma närmare gåtans lösning. Boken är ett resultat av en historisk forskningsinsats och författaren har haft tillgång till både okända och outnyttjade arkiv. Man grips verkligen som läsare.

Om hon nått hela sanningen om en av landets stora hjältar, får vi kanske aldrig veta. Norstedts förlag.

ISBN 978-91-1-302880-4

Torpederade och internerade

Jag har tidigare refererat böcker om de svenska krigsförlusterna under andra världskriget. Här kommer en bok om de finska förlusterna. Under andra världskriget förlorade Finlands handelsflotta 77 fartyg p.g.a. direkta krigshandlingar och 221 sjömän omkom. Därtill beslagtogs 46 fartyg i utländska hamnar. Ungefär 1 700 sjömän internerades i fångläger runtom i världen och av dessa dog 48 i fångenskapen, de flesta i nazityska läger 1944-45.

Författaren till boken, Sven-Erik Nylund, är sjökapten och detta är hans sjätte bok om finländsk sjöfart. Han har åstadkommit en mycket intressant bok om vedermödorna under andra världskriget, men berättar också om enskilda fartygs och enskilda människors öde. Det är en väl initierad författare, därom ingen tvekan.

Boken utgör ett värdefullt dokument i den finländska sjöfartens historia.

Sven-Erik Nylund och Schildts förlag 2009.

ISBN 978-951-50-1901-1

Västan. 112 år i trafik

I Waxholmsbolagets flotta finns tre kulturhistoriskt värdefulla fartyg, S/S Norrskär, S/S Storskär och M/S Västan.

Det sistnämnda fartyget, som från början gick på Mälaren under namnet Nya Svartsjölandet, har under 2011 – 2012 genomgått en omfattande renovering, som gör fartyget säkrat för trafik för lång tid framöver. Västan har varit i Waxholmsbolagets ägo sedan 1937 och var från början, som alla andra skärgårdsbåtar, ångdriven. Hon blev maskindriven 1953.

I samband med den omfattande renoveringen har Waxholmsbolaget och Stiftelsen Skärgårdsbåten utkommit med ett häfte, som berättar om fartygets 112-åriga historia och också beskriver den varliga renoveringen, som verkligen är gjord med finesse.

Skärgårdsbåtarna i Stockholms skärgård har alltid fascinerat människor och ett flertal böcker har utkommit i ämnet. Det här lilla häftet om Västan är ett trevligt tillskott till samlingen. Häftet är rikt illustrerat med många historiskt intressanta bilder.

ISBN 978-91-637-1394-1

Sjöminan och kalla kriget

Jag har vid ett antal tillfällen recenserat böcker ur forskningsprojektet "Försvaret och det kalla kriget", med Kungl. Örlogsmannasällskapet och Försvarshögskolan som arrangörer. Nu har publikation nr 34 utkommit under rubriken "Sjöminan under kalla kriget", en diger publikation på över 300 sidor. Ett drygt tiotal författare har bidragit till denna faktsäckade och intressanta skrift.

I boken kan Du läsa om sjöminan i ett globalt perspektiv, minans inverkan på sjökrigföringen, handelsflottans situation före, under och efter andra världskriget, det operativa utnyttjandet av sjöminan och mycket, mycket annat.

Ett antal kapitel speglar såväl flottans som kustartilleriets minförförband, vad gäller resurser utnyttjande och taktik.

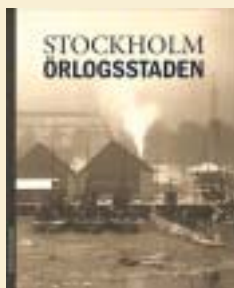
Boken utgör en mycket viktig och intressant del av det kalla kriget. Välskrivna kapitel och ett rikt bildmaterial höjer värdet.

Vill man studera vidare finns en 12 sidor lång förteckning över det källmaterial, som författarna utnyttjat.

Förlag: Printfabriken, Karlskrona.

ISBN 978-91-980498-1-7

Bokpresentatör Olle Melin

Stockholm. Örlogsstaden. Sjöhistorisk årsbok 2012-2013

Föreningen Sveriges Sjöfartsmuseum och Sjöhistoriska museet kommer i regel vartannat år ut med en årsbok med varierat innehåll. Årets bok är en verklig praktbok, som behandlar Stockholm som örlogsstad, från det att Gustav Vasa köpt en flotta från Lübeck på kredit 1522 till framtiden för det, som en gång varit Örlogsstaden Stockholm, Galärvarvet, Skeppsholmen, Kastellholmen, Beckholmen m.fl. platser.

Stockholm som örlogsbas, försvaret av huvudstaden, sjunkna skepp, Stockholms örlogsvarv, marinflyget, stockholmsbyggda fartyg och mycket annat finns att läsa i boken.

Redaktören Manne Dunge vid Statens maritima museer har tillsammans med författarna och Medströms Bokförlag åstadkommit en mycket intressant bok med mycket skickliga författare. Det rika bildmaterialet höjer bokens värde avsevärt.

Medströms Bokförlag. ISBN 978-91-7329-110-1

Lungö Fyrplats

1861-150 år- 2011

Författare

Lennart von Post

Tryck Hemströms tryckeri

Härnösand

Lennart von Post är inte mannen som väjer för besvär.

För att få fram material till denna intressanta bok om Lungö fyrplats har han lusläst 40 bokhyllmeter material hos Arkivcentrum Nord och Lotsverkets arkiv för nedre norra lotsdistriktet. Även Krigsarkivet har fått besök av den ivrige forskaren liksom Riksarkivet, Sjöfartsverkets och SMHI:s arkiv samt Landsarkivet i Härnösand.,

Forskarmödan har gett ett mycket intressant resultat. Boken är en förnämlig dokumentation, av vad som hänt vid Lungö fyrplats under 150 år, mellan 1861 och 2011. Boken innehåller också ett stort antal bilder, som Lennart lyckats få tag på genom sitt djupgående detektivarbete. Flera av dessa är aldrig tidigare publicerade.

Att den kände Härnösandsförfattaren Lubbe Nordström (han med Lort-Sverige) faktiskt åkte ut till Lungö fyrplats kring nyåret 1906 för att skriva en bok, är det inte många som känner till. Det skedde kort efter hans sejour som fiskardräng på Ulvön.

Det blev dock inget av bokskrivandet, mycket på grund av fyrmästarens omfångsrika hustru, som tydligen gärna ville ha en liten "affär" med den då 23-åriga Lubbe.

Fyrmästaren vakade dock över sin kvinna med mau-sergeväret på axeln.

Lubbe skriver om den korta vistelsen på Lungön i boken "Denna flugiga värld".

Han "rymde" på spark över isen in till Vagnön.

Lennart berättar också om en tragisk sjöolycka den 21 augusti 1903, då tre söner till fyrpersonalen vid Lungö fyrplats samt en lots omkom i en svår storm. En av familjerna på fyrplatsen förlorade båda sina söner vid olyckan.

Den tidigare mäktiga angöringsfyren på Lungöns sydost-spets har en lång och intressant historia. Det har funnits två fyrtorn på udden. Fyrplatsen ligger på en smal halvö med Bottenhavets vågor på tre sidor.

Den första fyren tändes 1861. Det var en lägre fyr, som drevs med rovolja eller fotogen. Senare användes gas och slutligen el för att driva fyren, som befolkades av fyrmästare och fyrvaktare och fyrbiträden med familjer. Passningen pågick dygnet runt.

Det nya fyrtornet uppfördes 1926-27. Det blev 15 meter högt. Den nya fyren tändes 1927.

Därefter gick allt sin gilla gång under många år. Fyrmästare och övrig personal bytte av varandra och fyren vägledde troget sjöfarande dygnet runt i storm och mörker.

Modernare navigationshjälpmedel, till exempel GPS, gjorde emellertid sitt intåg och Lungö fyr behövdes inte längre. Den släcktes därför 1988. Sjöfartsverket sålde fyren inklusive hela fyrplatsen med byggnader och allt. Nya ägare genom anbudsförfarande blev två Härnösandsfamiljer, Lisbet och Lennart von Post samt Elisabet och Per Anders Norlin.

- Fyrar ska lysa förklarade de nya ägarna och den 21 juli 2001 återtändes Lungö fyr. Den fick beteckningen "OCCAS" i sjökorten, vilket fritt översatt betyder ungefär "tillfällig". Samma beteckning brukar användas för fiskefyarna.

Återtändningen skedde 140 år efter att den första fyren tändes på Lungö. Att fyrar, som släckts av Sjöfartsverket, tänds igen är mycket ovanligt. Ännu mera sällsynt är det att en privatägd fyr åter tas i bruk.

Lungö fyr är välkänd för dem som lyssnar på sjörapporten i radio. Det finns nämligen en helautomatisk väderstation vid fyren, som förmedlar information om bland annat vindstyrkor, vindriktningar och siktförhållanden.

Lennart von Post har tidigare skrivit en bok om äventyraren Petter Norberg från Härnösand, som bland annat for till Kanada för att gräva guld.

Uno Gradin

Riksårsmötet 2013

Karlshamnsföreningen kommer att arrangera Riksårsmötet 2013. Mötet hålls på Ronneby brunn den 25-26 maj. Ronneby brunn är en gammal hälsobrunn, som idag presenterar ett exklusivt hotell, spa och konferensanläggning, med många faciliteter och lummiga omgivningar i lummig blekingsk lövskog, av vissa ansedd som en av landets främsta. Vi kan få se bokarnas skira grönska i maj, om våren är vänlig mot oss.

På söndagen kl 1300-1630 ges möjlighet att följa med på en guidad tur till Eriksberg, Nordens största safaripark. Det blir en upplevelse utöver det vanliga. Eriksberg är ett nio kvadratkilometer stort naturreservat i Blekingearkipelagen. Här vandrar vilda kron- och dovhjortar, visenter, vildsvin och mufflonfår i lugn och avskild miljö. Eriksberg har genomgått en stor förvandling under senare tid.

Ett utförligt program och anmälningsblankett presenteras i nästa nummer av tidskriften.

Priset blir ungefär 1500 kr/deltagare.

Förhandsanmälan till Eriksberg kan göras till bosser@telia.com eller 0707-216622, sms eller samtal.

Flottans Minklubb 100 år

Under dagarna två har klubben firat sitt 100-årsjubileum.

Den 4 oktober 2012 tillbringades eftermiddagen på Berga Haninge Garnison, där Minklubben var värd för ett seminarium med deltagande av flera företag i försvarsindustrin. Seminariet handlade om framtidens sjöminröjningssystem och hur utveckling av minjaktssystem med sensorer, minsvepsystem med effektorer och stödsystem ser ut.

Bland de deltagande var befäl från 42. minröjningsdivisionen och medlemmar i Minklubben.

Den 5 oktober, som var själva jubileumsdagen, avhölls ett symposium i Strömsalen på Sjöfartshotellet i Stockholm, där industriföretagen och Minklubbens medlemmar fortsatte, efter korta presentationer, diskutera inom de områden, som berörts föregående dag. Medlemmar ur broderföreningarna Ubåtsjaktklubben, Ubåtsklubben Sjöormen och Mariningenjörsföreningen fanns också bland gästerna.

Sedan hölls jubileumsklubbmötet under ledning av ordföranden Roger Lodin. Därvid kunde klubben motta flera gåvor i anledning av 100-årsdagen. Åke Holmqvist, som

representerade SOSS(G) och Minklubben(G), överlämnade ett standar med handsmidd fot och en tavla "Omhändertagande av drivmina under efterkrigsminsvepningarna". (sign. CK-46).

Mikael Wendel, Mariningenjörsföreningen, uppvaktade med en bit av bordläggningen på linjeskeppet Småland byggd 1680. Gunnar Jansson, C A Clase Marinelektronik AB överlämnade "Sveriges sjökartor 1539-1836" sammanställd av Anders Hedin.

Efter traditionell BIO (bar is open) gick klubbens medlemmar och gästerna till bords i Neptunisalen en trappa upp. En mycket delikat middag serverades av den duktiga personalen på stället och vi njöt i fulla drag.

Jubileumsdagen hade samlat 105 deltagare däribland medlemmen Jan Thörnqvist, Marininspektör. I samband med middagen hölls ett stort antal bejublade tal. De innehöll många roliga episoder, som alltid blir bättre och bättre med åren och skrattsalvorna lossades allt som oftast.

Kaffe med avec avslutade ett mycket minnesrikt jubileumsfirande och samtalen mellan medlemmarna i olika grupperingar fortsatte till sena timmen.

Jan Romson

Jul- och nyårshälsningar

Gotland

Flottans Män på GOTLAND

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Göteborg

Flottans Män i GÖTEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Damklubben BOJEN i GÖTEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Flottans Mäns sångkör i GÖTEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Borg, Bruto

Bruto, Laila & Mats

Dahl, Harry & Inga-Lill

Ekbladh, Gunnar

Eriksson, Per-Olof

Hasselqvist, Torsten & Birgit

Holmqvist, Hans & Kerstin

Jarlemo, Elly

Johansson, Lennart

Karlsson, Britt Marie

Kjellstenius, Börje & Evy

Kvist, Siv & Sune Nilsson

Larsson, Gerd

Martinsson, Alf

Möller, Lennart

Persson, Nils-Gösta & Anita

Nyblom, Tore & Jarka

Sjöberg, Carl-Axel & Inger

Wennersten, Lars-Erik & Ingrid

Halmstad

Flottans Män i HALMSTAD

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Uno Andersson

Arne och Monica Bengtsson

Hans och Marianne Blomqvist

Christer och Kerstin Carlén

Jörgen och Maria Eliasson

Åke Ek

Håkan Emanuelsson och Ingrid Östling

Karl-Heinz och Eva Ewoldt

Rickard de Garay Vasquez

Arne Guntell

Stig Gustafsson och Birgit Carlsson

Sune Johannesson

Anders Johansson och Ann Gustafsson

Kjell och Gudrun Jönsson

Bengt och Greta Karlsson

Kjell-Åke och Lena Karlsson

Rolf Karlsson

Stenne och Christina Karlsson

Stig Karlsson och Agnes Lundin Isbäck

Bengt och Loi Lagerberg

Paul och Margareta Larsson

Leif och Inger Leihed

Rolf och Karin Lundblad

Harry och Ulla Lundqvist

Bengt Meijer

Henrik Nilsson

Tuve och Lizzie Persson

Gunnar och Lisbeth Pihl

Manfred och Wera Schultz

Roland och Iris Stenström

Lars och Eivor Stenberg

Karl-Gustaf Svensson och Gun Nilsson

Åke Svensson

Gerhard Wigand

Haninge

Flottans Män i HANINGE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Lars & Ingegärd Engvall

Bengt & Rigmor Olsson

Bo & Barbro Eriksson

Ingvar & Kerstin Jonsson

Pentti & Ulla Sandén

Stig & Ulla Bengtsson

Stig Isaksson

Sven & Ingrid Loman

Härnösand

Flottans Män i HÄRNÖSAND

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Assar & Rut

Andersson, Bertil & Ingrid

Andersson, Curt & Ingrid

Andersson, Rolf

Andersson, Tommy & Birgitta

Bäcklund, Karl F & Monica

Carlsson, Leif & Birgitta

Fernlund, Gunnar & Ulla-Britt

Lennerth, Bo & Ann-Kristin

Lindqvist, Tommy & Margit

Lunki, Gustav & Eva

Månsson, Bo

Nyman, Lennart & Majvor

Sellgren, Lars & Birgitta

Semb, Åke & Gittan Näslund

Söderlind, Ove

Westin, Olof & Birgitta

Karlshamn

Flottans Män i KARLSHAMN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Rolf & Britt Pärnhem

Karl-Erik & Lillemor Björk

Bertil & Ann-Gerd Carlsson

Lars-Erik & Mai Clarin

Björn & Iréne Ericsson

Jan & Sylvia Florén

Göran & Eva Fridh

Lars-Erik Johansson & Anna-Lisa

Peter & Kristina Krona

Bertil & Brittmarie Landgren

Göran & Eva Larsson

Göran Persson & Ewa

Bo & Daina Ringdahl

DAMKLUBBEN ANKARET

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Karlskrona

Flottans Män i KARLSKRONA

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Alritzson, Kent & Christina

Andersson, Bo-Inge & Katarina

Andersson, Stellan & Britt-Marie

Askeroth, Arne

Gunnarsson, Kjell & Helga

Hartvig, Kjell & Anna-Lisa

Håkansson, Lennart & Pia

Iger, Lars & Eva

Karlsson, Gustav

Löfgren, Göran & Kerstin Gruwberger

Nestlander, Bosse & Inga-Lill Månsson

Nordgren, Per

Pettersson, Hans & Evy

Stenmark, Ingvar & Margaretha

Ullnér, Sven-Otto & Anne-Katrin

Kristianstad

Flottans Män i KRISTIANSTAD

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Manne Holmberg & Astrid Karlsson Holmberg

Måhlgren, Olle & Helena

Nynäshamn

Flottans Män i NYNÄSHAMN

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Gunnar och Herty Bengtsson

Bo Schagerberg & Berit Åberg Schagerberg

Malmö

Flottans Män i MALMÖ

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Sven Held

Göran Hagman & Britt Sandström

Thomas & Britt Kristoffersson

Dick & Gunilla Heimsten

Jörgen Persson & Susi Nilsson

Kennet & Anita Hultman

Ronny & Lena Hultman

Jonny Ekdahl

Anna Kuylenstierna

Norrköping

Flottans Män i NORRTÄLJE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Vild-Hasse

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Nils Eriksson

Anita och Bengt Hylander

Harriet och Svante Jansson

Åke Larsson

Kenneth Lundgren

Sture Malmgren

Gösta Roxell

Åke Stark

Lysekil

Flottans Män i LYSEKIL

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Stockholm

Flottans Män i STOCKHOLM

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

”Hornblåsarna” Viveca & Rune Johnson

Andreasson, Ingemar

Bergman, Sture

Bergqvist, Stig & Barbro

Bergström, Yngve & Irena

Biärsjö, Lars

Biärsjö, Maud

Björk, Kjell-Olof & Margareta

Björklund, Mats

Blyvall, Bo

Bresell, Lennart & Kristina

Dahlborg, Nils & Ulla

Elevant, Georg & Sonja Thyni

Forslund, Johan & Liliane

Gatenmalm, Sven

Granberg, Kurt & Maud

Gustafsson, Hans & Berit

Hansén, Krister

Holmberg, Britt

Holtman, Bo

Holtman, Brita

Johansson, Bo & Birgitta Walkendorff

Johansson, Lennart

Jonasson, Percy

Jäderkvist, Åke & Ulla

Keller, Arne & Britt

Kindstedt, Åke & Agneta Thudin

Ljunglund, Leif & Inger

Lundberg, Arne & Raili Blomqvist

Mattsson, Kjell-Arne & Sigrid Zetterström

Möller, Yngve & Liz

Nordenbris Berglund, Birgitta

Regnander, Åke & Margot

Rekola, P-O och sonen Rickard

Sahlsten, Lena

Sahlsten, Sven

Sigrén, Anders

Sjödin, Folke

Sterner, Ulla

Sterner, Örjan
Sundqvist, Gösta

Sundsvall

Flottans Män i SUNDSVALL

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Andersson, Mats & Katarina
Graeve, Bertil & Marit
Henriksson, Rolf & Anita
Häggström, Harald
Johansson, Cave & Chatrin Vinlöv
Lindberg, Marlene & Axel
Malmqvist, Gert
Sahlén, Bo & Inger
Vikman, Åke

Södertälje

Flottans Män i SÖDERTÄLJE

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Westerberg, Thomas & Jane
Sandås, Jörgen & Mia
Norman, Christer & Katrin
Persson, Lennart & Mariann
Westerberg, Anders & Annette
Pärson, Buster & Kerstin
Sandås, Kenneth & Anne
Mårtensson, Kjell & Marianne

Varberg

Flottans Män i VARBERG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Per och Birgitta Callenberg
Damklubben Tärnan i VARBERG
önskar God Jul och Ett Gott Nytt År
Bodil Henningsson

Västervik

Flottans Män i VÄSTERVIK

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Carl-Erik och Gunilla Edström
Rolf och Herthy Grönberg
Bo och Kerstin Nord

Västerås

Flottans Män i VÄSTERÅS

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Stig Andersson
Stieg och Katti
Elov och Rosa Bodin
Nils-Eric Gustavsson
Nils-Erik och Annemarie Karlsson
Leif Kihlberg
Bengt och Maud Larsson
Anders Mark
Kjell och Inger Nording
Curt och Lena Stockselius

Växjö

Flottans Män i VÄXJÖ

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Nils & Britt Bjällsjö
Bengt Carlsson
Bo Carlsson
Leif & Gullmaj Carlsson
Karl-Johan & Inger Ekströmmer
Conny Erlandsson
Nils-Georg Folkesson
Gunnar Johansson
Stig Johansson
Anders Karlsson
Ronny Magnusson
Stellan & Inger Nilsson
Kurt Olsson
Börje Olzon
Kjell & Annelie Sandgren
Leif Sandgren
Sten & Gullan Svensson

Leif & Carina Thillberg

Bertil Thuresson

Ängelholm

Flottans Män i ÄNGELHOLM

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Bertil & Gunnel Andersson
Jan-Inge Andersson
Lars Blom
Catarina och Vilhelm Frithz
Leif Carlsson
Gunnar Gunnarson och Solveig Meyer
Nils Jonander
Göran Kristiansson
Fredrik Linde

Ingrid och Lars Linde

Claes-Göran Lindström

Barbro & Claes Nerhagen

Hans Otto Nilsson

Johanna & Mats Nilsson

Ronny Olsson

Sven Persson och Laila Lembke

Berit & Anders Rik

Carin & Kurt Romare

Anders Torbrand

Agneta och Bengt Paulsson

B Pettersson

Per-Axel Uhlin

Roland & Leni Welin

Björn Wictorin

Bo Wictorin

Kjell Värnbrink & Carmen

Östersund

Flottans Män i ÖSTERSUND

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Norrköping

Flottans Män i NORRKÖPING

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Adolpsson Stefan
Almberg Willy
Appelqvist Alf och Ann-Marie
Björk Sven-Åke och Lena
Blomen Per
Borin Nils och Birgitta
Carlgren Björn
Carlsson Rolf och Waldin Margareta
Cederberg Christer och Kerstin
Clappe Lars-Olof och Inger-Gerd
Dahlstedt Bengt och Maj Inger
Didong Per Olov och Marie Louise
Dyberg Ulf och Christina
Elgefjord Evert och Römert Kerstin
Gromer Peter och Boel
Gustafsson Anders och Anita
Hagström Ove och Kerstin
Hillgren Robert
Hjort Göran och Dorit
Holgersson Birger och Elsie
Johansson Anders och Inger
Johansson Bo Göran
Johansson Per Ove och Lindstrand Anita
Johansson Sten Åke och Ninette
Jonsson Gille Per och Anne-Charlotte
Jonsson Ulf och Inger
Jonsson Urban och Maria
Karlsson Anders och Siv
Karnstedt Sture och Persson Jane
Knutsson Jan och Dure M. L.
Kölvik Björne och Marianne
Lagerström Per Erik och Ruth
Larsson Carl-Olov och Kerstin
Linden Willy och Inger

Lindström Gunnar och Yvonne

Lundevall Sven Håkan

Lön Leif och Birgitta

Malmberg Hans och Lena

Malmsjö Peter och Lena

Malmqvist Lars och Rydelius Ulla

Mars Sven och Monica

Nilsson Stig och Ingrid

Nordenborg Claes

Nyström Gunnat och Monika

Sannerud Tomas och Britt Inger

Sköldbring Peter och Wiberg Gunnill

Ståhling Torsten och Kerstin

Svensson Jan och Rosmari

Taube von Block Malcolm och Birgitta

Wahlström Staffan och Maria

Westerberg Ulf och Solveig

Wållberg Lennart och Lindgren Kerstin

Åhrberg Rolf och Bitten

Åström Ingemar och Ingrid

Damklubben SKEPPSDOCKORNA I NORRKÖPING

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Trelleborg

Flottans Män i TRELLEBORG

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Leif Aulin
Richard och Ingrid Andersson
Stig & Karin Bengtsson
Marianne & Bertil Burheim
Bo Englund
Ronny Eriksson
Bengt Grip
Janvar Hansson
Birgitta & Kenneth Gunnarsson
Kjell & Sussane Göransson
Kjell Göransson
Lanny Göransson
Bertil Henriksson
Göran Karlsson
Göte & Eva Lindberg
Ulf Nilsson med Sambo
Jan Lundqvist
Thomas Ohlsson med fru
Lars Nilsson
Leif & Teresa Nilsson
Bo Pettersson och Alva Björck
Jörgen Rosander & Maj-Britt Nilsson
Jan & Yvonne Sjöbeck
Jonny & Karin Svenning
Tom & Caroline
Lars Trulsson
Ronny T och Gerd
Robert Vernsgård

Kalmarsund

Flottans Män i Kalmarsund

Karlstad-Värmland

Flottans Män Karlstad-Värmland

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

Jönköping

Flottans Män i Jönköping

önskar God Jul och Ett Gott Nytt År

**REDAKTIONEN
FÖR FLOTTANS MÄN
önskar GOD JUL & GOTT NYTT ÅR**

I månadsskiftet mars-april 1962 skedde en för allmänheten osynlig men omfattande personflyttning genom Sverige. Det var ett hundratal unga män mellan 17 och drygt 20 år, som var på väg till Karlskrona för att ta värning vid Kungliga Svenska Flottan som befälslever. De kom från alla delar av riket med förhoppning om att bli antagna och om möjligt kunna skapa en sjömilitär karriär eller i alla fall få värnplikten genomförd på ett annat sätt än vid det lokala arméregementet.

Uttagningen skedde under två aprilveckor parallellt med den värnpliktsmönstring, som alla var tvungna att genomgå. Den 12 april var uttagningen slutförd och de tolv utsedda skrev kontrakt, för att under de närmaste 18 månaderna stå till Kungliga Flottans förfogande. Efter uthämtning av sjösäck på Stumholmen och inflyttning på Bataljon af Trolles 1:a kompani, där vi fick den gemensamma beteckning Grupp 1-88 Elektf, fartygselektriker i kortform. Under de här första veckorna knöts vänskapsband och skapades relationer, som varat tills nutid.

Under våren och sommaren genomfördes Rekrytkursen, som för de flesta innebar en första kontakt med elektricitetslärans grunder och även innebar svåra provningar vid Propp-Olles kopplingstavlor i Verkstadsskolans elverkstad. Vid pingsthelgen svarade gruppen för bevakning av skolområdet och de som fick vakta bommen vid Amiralitetskyrkan fick fungera som fotomodeller för många besökare, när de ville föreviga besöket vid den där befintliga "Gubben Rosenbom".

Vid nationaldagen 6 juni var det parad på Stortorget med musikkår och det civila Karlskrona på plats. Alla förflyttningar i tjänsten till Stumholmen skedde med valbåt (10-huggare), som roddes av gruppen. Även på fritiden utnyttjades möjligheterna till sjöturer när sådana fanns. Blekingsekorna utnyttjades flitigt.

I början av september var rekrytkursen slut och vi fick vårt första streck och blev 2:a klass sjömän. Vi förflyttades till Berga Örlogsskolans Maskinskola belägen på f.d. pansarskeppet *Gustav V* förtöjd vid Berga Brygga. Förlagda blev vi i kasern Thor och där blev vi familjära med begreppet "Prola golvet". På Berga genomförde vi yrkeskurs 1 (Yk1) och flera av oss utnyttjade även möjligheten att

avlägga fartygsmekanikerexamen på fritiden. Till jul avslutades yrkeskursen och vi blev efter helgfirandet sjökommenderade på olika jagare.

På sommaren 1963 blev vi beforderade till furir aspiranter (korporaler) och efter slutövningarna i september bar det åter av till Karlskrona, nu för att påbörja furirsskolan. Även den här gången blev ett besök på Stumholmen en inledning, eftersom det var dags att lägga av blåkragen och ta på flottans uniform m/44, d.v.s. kavaj med skjorta och slips. Av gruppens ursprungliga 12 medlemmar hade nu tre stycken försvunnit på vägen och slutat av olika skäl. Vi träffade även några nya kamrater, som kommit andra vägar till furirsskolan. Den här gången blev vi förlagda i Bataljon af Trolles kasern ut mot Vallgatan. Furirsskolan, som genomfördes under vintern 1963/1964 var för flera av oss en positiv upplevelse och utgjorde i flera fall grunden till en fortsatt utbildning antingen inom Marinen eller i det civila samhället. I maj 1964 avslutades furirsskolan och vi förflyttades till Berga igen. Även den här gången blev "G V" platsen, eftersom maskinskola fortfarande var belägen där. Vi var förlagda i Kasern Vesta i tremans rum. Utöver kursen var en spektakulär händelse när Yk 2 eleverna fick utgöra paradstyrka i samband med den ryske regeringschefen Nikita Chrusjtjovs besök i Sverige.

Yk2 avslutades i september och det var dags att gå till sjöss igen, nu för att genomföra sjökurs 2. Under den här tiden och fram till sommaren 1965 lämnade ytterligare fem av kamraterna flottan för att pröva lyckan någon annan stans. Dom resterande fyra blev utnämnda till furirer 1965 och sökte sedan underofficersutbildning, där tre blev antagna och två blev efter genomförd utbildning 1969 utnämnda till underofficerare av 2:a graden (maskinister). En av dessa läste senare in tekniskt gymnasium och blev mariningenjör och slutade efter några år och arbetade vidare inom industri och offentlig förvaltning. Den andra stannade kvar som uoff/kompoiff och blev 1976 utnämnd till kapten. Han förenade tjänst på FMV 1987 och blev kvar där till sin pensionering 2010. Av dom resterande två blev en kvar som underbefäl /plutonofficer till pensionering. En omskolade sig - bytte yrkesgren - och blev fänrik (kompoiff) 1972 och slutade sedan efter några år och har ägnat sig åt kraftverksindustrin bl.a. i England tills sin pensionering.

Här skulle det kunna vara slut om inte en i kursen fått för sig att ordna en återträff med de ursprungliga tolv samt några övriga intresserade.

Så den 30 augusti 2012 vid lunchtid, 50 år och cirka 4 månader efter den första gången vi träffades, så möttes vi igen på Stora Hotellet i Jönköping. Även den här gången kom vi från landets olika hörn.

Efter att vi hälsat och försökt identifiera de kamrater, som man, i några fall såg senast hösten 1962, äts en gemensam lunch med flödande samtal och mycket skratt orsakade av hågkomster och gemensamma minnen. Efter lunch tittade vi gemensamt på ett bildspel, som en av deltagarna satt ihop - interfolierat med tidstypisk

60-talsmusik. Bildspelet kommenterades spontant och gav en del spontana skratt.

Sedan fick samtliga deltagare berätta om, hur deras liv och leverne gestaltat sig efter de gemensamma åren i början av 60-talet.

Samtliga

- uppger sig vara/ eller har varit gifta- några flera gånger och ha både barn och barnbarn.

- är pensionerade men, de flesta har någon form av aktivitet för att hålla sig igång.

- samtliga har i någon form varit fortsatt verksamma inom bransch, där inslag av el finns med i konceptet.

Flera

- har utbildat sig vidare inom teknik, sjöfart eller inom elbranchen.

- är eller har varit egna företagare

- är medlemmar i Flottans Mäns olika lokalföreningar

- överväger att gå med i Flottans Män nu.

En

- har varit olympisk domare i boxning

- en har varit yrkesverksam i Liberia

- en har varit yrkesverksam i Arabemiraten vid Persiska viken

- en är havsseglare och har med egen båt seglat till både Svalbard, Färöarna och Island.

Man kan nog utan att överdriva påstå, att den grundutbildning och de erfarenheter man fått inom Flottan är en mycket god grund att stå på för vidare utbildning både civilt och militärt.

På kvällen den 30 augusti avslutades en trevlig återträff med en kryssning på Vättern med M/S Nya Skärgården byggd i Motala tidigt på 1900-talet. Efter frukost dagen efter är det dags att skiljas igen och vi får hoppas att det inte tar 50 år, innan vi träffas igen.

Hans Gustafsson

Flottans grodmanskurs 1954

Bilden är från den första grodmanskursen 1954.

Furiren längst ut till höger heter med stor sannolikhet Lindeborg. Maskinist Folke Holm och några till av kamraterna var utbildade i tung dykning. Folke blev sedermera känd för sin mångåriga tjänstgöring som maskinchef på långresefartyget Älvsnabben.

Vi började den 1/7 1954 på Skeppsholmen och de första dykningarna ägde rum i den lilla bassängen i badhuset. Programmet framgår av bild.

Utbildningen fortsatte på Märsgarn, där vi bodde i Flygarvillan. Dykningar ägde rum vid bastun på Vitsgarn. Syrgasapparaten, som användes första året, var "Mark IV Amfibian" och krävde, att man andades med djupa andetag.

För övrigt övades simning, kanottjänst, sprängtjänst, signalering o.s.v. Kvällstjänst hade vi fyra gånger per vecka mellan kl.18-21, huvudsakligen fysisk träning.

Utbildningen avslutades med tillämpad övning under en vecka. Utbildningsledaren Gösta Fahlman var väl utbildad på området, men ledde därefter inte några fler dykarkurser i Sverige.

Han fick efter några år anställning i USA som dykerexpert och avled 2001 på Hawaii.

Jag fortsatte som instruktör några år tillsammans med Gunnar Nordanfors, Rolf Hamilton och Nils Österman. Efter 1955 byttes till beteckningen attackdykare.

Om två år kan vi förhoppningsvis fira 60-års jubileum.

Åke Stark, Norrtälje

Program för grodmanskursen			Fästställe:
sidan 1/7 - 10/7 1954.			S. Björklund Utb.chef
Dag	Tim	0830 - 1930	1930 - 1600
1/7	Te	Kl. 0930 Sailing Skottenbergs anlä för grundlägg m.m.	Dykningens fysikaliska och psykologiska grunder
2/7	F	Dykningsteori: Sönderdelningskrifter vid dykning med syrgasapparat.	Förberedande av dyk-grodmanskursen: Sönderdelning av dykningsteknikutbildningens ÖTB.
3/7	L	Skjutövning i representantbassängen	Skottöv.
4/7	M	Dykning i bassängen ÖTB med apparat och snorkel.	
5/7	Et	Dykning i bassängen ÖTB med konstl. strömning.	
7/7	S	Dykningens fysikaliska och psykologiska grunder	Dykning i bassängen ÖTB med konstl strömning under snorkel.
8/7	To	Dykning i dykningsteknikutbildningens ÖTB.	
9/7	F	Flytt till 10/7	
10/7	L	Klartekning av bestids- och anordningsplanen ÖTB.	Skottöv.

Antal: 14 deltagare
ant. skriftl. order.

Stockholm den 9 juni 1954.

Gösta Fahlman
G. Fahlman
Utb.led.

Sjöbefälsutbildning på universitetsnivå

Det som en gång var Sjöbefälskolan i Kalmar är numera en integrerad del av Linnéuniversitetet med huvudsäte i Växjö. Sjöfarthögskolan, som skolan numera heter, ligger i dag nära vattnet och nära Ölandshamnen.

En septemberdag besökte ett 40-tal medlemmar i Karlskronaföreningen skolan och fick en mycket bra och humorfylld presentation av före lektorn vid skolan, sjökaptenen och reservofficeren vid flottan, Hans Rosengren.

Vid skolan studerar blivande sjökaptener, sjöingenjörer och drifttekniker. Även en driftingenjörsutbildning finns. Sjöfarten är en högteknologisk bransch, där kunskap om modern teknik och utrustning är en viktig del i kompetensen. Utbildningarna är praktiskt inriktade med en blandning av teori praktiska övningar.

Utbildningen i Kalmar har anor från 1800-talets mitt och redan 1842 började de första eleverna vid dåvarande Sjöbefälskolan. Det handlade om sex styrmanselever.

Jag citerar Linnéuniversitetets folder om skolan, där det står om dessa första elever:

Den 23-årige Emanuel Ingelström var klassens högresterare, han lyckades få 2992 poäng av de 3000 möjliga. I vänstra hörnet på hans examensbevis, som fortfarande finns kvar på skolan, står det No 1.

Betygssystem förändras ständigt och dagens skiljer sig avsevärt från de, som gavs i 1871-72 års elevsammanfattning.

O.G.H. Gott hufvud. Såsom alla skolgossar, tror sig kunna, men sättet

F.G.L.K. Flitig arbetsam och snäll gosse

J.G.J. Svårt att fatta. Lycklig ty han tror sig kunna

Sjökaptensutbildningen

För sjökaptensutbildningen finns ett fyraårigt och ett treårigt program. Den teoretiska delen är lika i de båda utbildningarna. Det, som skiljer de båda kurserna åt, är, att eleverna på den treåriga utbildningen har matrosbehörig-

het, vilket fyraårseleverna får under den praktiska delen av sin utbildning.

Sjökaptensutbildningen förbereder eleverna för befälsbefattningar ombord, först som styrman och senare som befälhavare. Efter en karriär till sjöss finns stora möjligheter till landtjänst. Sjöfatsmyndigheter, Kustbevakningen, hamnar, rederier, skeppsmäklare m.fl. anställer gärna sjökaptener.

Ämnen man läser är navigation och sjömanskap, teknik, miljöteknik, säkerhet, författningar, engelska och ledarskap.

Skolan är rikt försedd med simulatorer av olika slag såsom simulatorer för navigation, kommunikation och lasthantering. Många av de praktiska övningarna genomförs ombord på utbildningsfartyget *Calmare Nyckel*.

Vid skolan utbildas numera även personal från flottan, som vill skaffa sig civil kompetens. Dessa elever går ett speciellt skräddarsytt program.

Sjöingenjörsutbildningen

Liksom sjökaptensutbildningen är sjöingenjörsutbildningen antingen tre- eller fyraårig beroende på elevens förkunskaper. Har man motormansbehörighet går man den treåriga utbildningen.

Efter utbildningen jobbar man i regel ombord som förste eller andre fartygsingenjör (maskinist enligt den äldre benämningen). Ombord har fartygsingenjören ansvar för alla tekniska system ombord inklusive brandsäkerheten

Vi denna utbildning läser eleven maskinteknik, el- och reglerteknik samt säkerhets- och miljöteknik. Även här sker stor del av utbildningen i simulatorer och ombord på utbildningsfartyget.

Foto: Ulla och Olle Melin

Sjöfartshögskolan i Kalmar

Kalmar slott från kommandobryggan

Hans Rosengren informerar. Övriga är Bengt Jonsson och Kjell Hartvig från Karlskronaföreningen

Även en sjökapten behöver kunna maskinteknik, Kjell Hartvig

Hans Rosengren informerar om navigationssimulatoren

Även vid denna utbildning finns kurser, som ger flottans maskinpersonal möjlighet till den civila kompetens utbildningen ger.

Driftteknikerutbildningen

Denna utbildning riktar sig till blivande tekniker inom t.ex. kärnkrafts-, kraftverks- eller massaindustrin. Kommunala reningsverk, energiverk m.fl. söker gärna personal med denna utbildning.

Fokus under utbildningen ligger på processindustrin och då med el- och elektronik.

Vidare läser man kärnkraftsteknik, kylteknik, fjärrvärmeteknik och driftteknik. Även inom denna utbildningen förekommer en stor praktisk del.

En av skolans elever tränar insegling till Rotterdam på en av skolans simulatorer

Skolans skolfartyg, Calmare Nyckel

Många simulatorer

Under besöket vid skolan fick besökarna ta del av arbetet vid de olika simulatorerna, såväl vad gäller sjökaptens- som sjöingenjörsutbildningen.

Vi mötte ett antal navigationselever, som höll på att angöra Rotterdam med hjälp av en simulator. Det är helt fantastiskt, vilket hjälpmedel en sådan simulator är.

På motsvarande sätt fick eleverna följa, hur man arbetade i en maskincentral ombord. Det här var verkligen ett eldorado, för de Flottans Män, som hade sin bakgrund i ett maskinrum.

Det händer mycket på sjön

Vår förträfflige guide, Hans Rosengren, hade många episoder både från havet och från skolan att roa de närvarande med. Ett exempel kan Du läsa på annan plats i tidningen.

Hans berättade vidare, att det f.n. pågår en diskussion om magnetkompassens vara eller inte vara ombord. Man litat tydligen helt på gyrokompass och de nya satellitnavigeringssystemen.

Det är en imponerande verksamhet, som bedrivs vid skolan förmedlad av en verklig ambassadör för denna utbildning.

Olle Melin

Karlskronamedlemmar tillsammans med Hans Rosengren på skolans kommandobrygga

Luftvärnsövning med katastrofal kollision

Bilden har ställts till förfogande av vår medlem Lars-Erik Blomqvist och visar hur ett flygplan kolliderar med och blir hängande i masten på pansarskeppet *Gustaf V*. I boken *Pansarskepp* beskrivs händelsen så här:

”Det utrikespolitiska läget var spänt under de första månaderna 1939. Luftförsvarsövningar med allmän mörkläggning bedrevs på flera orter. Den 10 mars genomfördes en sådan övning i Karlskrona och fartygen i hamnen och på redden deltog. Bland dessa fanns *Gustaf V* och *Drottning Victoria*. Några hundratal meter från skeppen fanns en landningsbana för sjöflygplan, sedan mörkret fallit markerad med ljus”.

Signalmatrosen Erik Näslund på *Gustaf V* berättade för ”Sydöstran” någon dag senare:

”Jag stod just på akterkant av signalbryggan på babordssidan nära mitten, då jag såg flygaren komma rätt akterifrån och sänka sig liksom för landning. Den hade kurs rakt på mig och jag tänkte genast, att han gick för lågt och måste stöta på... Det dröjde ju bara några sekunder, innan flygaren träffade masten och jag hann inte mer än tänka: Ska jag springa fram på förkant eller stå kvar, förrän kollisionen inträffade. Jag kastade mig ner just ögonblicket, innan smällen inträffade några meter ovanför”.

En ganska lätt stöt hade märkts i fartyget och lukten av bensin och olja spred sig på däck. Rop på hjälp hördes och man började genast försöka undsätta planets besättning. Eldsläckningsutrustning hölls i beredskap. Belysning anordnades med signalstrålkastarna på bryggan – senare förstärkt med belysning från kringliggande fartyg. Flygplanet – ett monoplan med flottörer och tre sittbrunnar (Hansa Brandenburg) – hängde på ett riskabelt sätt under masten och hotade att falla ned. Man fick fram tågvirke och surrade det. Löjtnant von Arbin klättrade ut på planet och fick så småningom en lina runt piloten. Denne var skadad, men vid liv och kunde firas i säkerhet.

Man fick klart för sig, att ytterligare personer funnits i planet och letade först ute på däck, men utan resultat. von Arbin och furir Eriksson sågade av några stag i planets aktra del. Med hjälp av en kniv skar sig von Arbin genom täckduken och trevade sig in i mörkret, där bensinen flödade. Två omkomna påträffades och fördes ut. (Tidningen uppgav för- och efternamn på sina meddelare, men endast efternamn på dem, som verkligen hade utsatt sig för fara.)

• • • • •

Weinsjös karikatyrrer

Lokalföreningarna informerar

Region Nord

Härnösand

Så har då snart ett verksamhetsår gått. Vår hemsida visar en del från detta.

Ärtmiddagarna har även i år varit välbesökta. Vi startade redan i februari, då vi bjöd in hamnchefen Johan Steen som föreläsare. Tyvärr fick han förhinder, men lovade komma vid ett senare tillfälle.

Årsmötet detta år kom lite sent i tiden p.g.a. kassörens sjukdom, men den 19 april kom det till stånd. Mötet leddes av vår hedersordförande Harald Häggström, som har en snabb klubbledning, vilket uppskattades av alla.

Vår kassör Gunnar Fernlund lämnade sitt uppdrag efter "Lång och trogen tjänst". Han har dessutom flyttat till Kramfors. Styrelsen består nu av följande: Ordförande Lars Sellgren, vice ordförande Åke Semb samt Curt Andersson (nyval). Omvaldes gjordes Tommy Lindqvist, Ove Söderlind och Bo Månsson, sekreterare. I valberedningen ingår Gunnar Boman sammankallande, Anders Näslund och Göran Hagfors. Vid det efterföljande konstituerande mötet med styrelsen tog Tommy Lindqvist på sig uppdraget som kassör efter Gunnar, vilket alla i styrelsen uppskattade och drog en lättnadens suck.

Ett stort antal medlemmar åkte med till Riksårsmötet i maj. Många har framfört både tack och uppskattning för en trevlig utflykt! God planering och god service hela vägen.

Den första september åkte vi (en busslast) mot Östersund för regionplaneringsmöte. Vi startade på lördagsmorgonen i ösregn, men ju närmare Östersund vi kom, ju vackrare väder mötte vi av. Framme på "Fäbodvallen", som ligger vid f.d. A4, blev vi trakterade med musik och förtäring. Lill-Bengt spelade (med Jokkmokks Jockes dragspel) hela dagen under vårt besök. Vi fortsatte sedan mot Arvesund, där vi embarkerade S/S Östersund, en kulturmärkt gammal dam, som förflyttade oss runt ute på "Storsjöflaket", där vi i strålende väder intog vår sjölunch. Någon påstod sig ha sett Storsjöodjuret, men det var nog efter besök i baren. Vi genomförde även "man överbord övning" med bärgning av "någon".

En annan uppskattad händelse var, när vi fick besök av HMS Härnösand. Vi var ett tiotal medlemmar ur Flottans Män, som

Lill-Bengt med dragspelet på SS Östersund

blev inbjudna på en visning av fartyget. Fartygschefen Jörgen Sjövik och sekonden visade oss runt i underverket. Vi blev mäktigt imponerade. Ett stort tack från oss.

Årets sista ärtmiddag den tjugofemte oktober på Marinmässen var välbesökt. Fem medlemmar från FM Sundsvall gästade oss.

Planeringsmötet ägde rum på M/S Birger Jarl, Stockholm - Åland, den 7-8 november. Vi planerar gemensamt med våra kamrater i Sundsvall, för att våra mötestider inte skall kollidera.

Lars Sellgren

.....

Sundsvall

• Vår medlem Robert Kjelsson har avlidit.
• Han hade en ovanlig och brokig militär karriär bakom sig. Som ung gick han till sjöss och kom därefter till flottan via värnplikten.
• Efter fast anställning kom han över till kustartilleriet som kustjägare och dykare vid KA 1 i Vaxholm. Han var en duktig skytt och deltog i det militära skidskyttelandslaget vid flera tillfällen utomlands. Efter underofficersskola kom han till Jägarskolan i Kiruna. Han gjorde FN-tjänst i två omgångar på Cypern 1967 och i Libanon 1968. Via Lv 5 i Sundsvall kom han till I 14 i Gävle. År 1978 tjänstgjorde han i Geneve som scurite guard vid Nation office. Efter avslutad militärtjänstgöring arbetade han bl.a. som kon-torsvaktmästare på Skatteverket och truck-förare vid SCA Tunadalsterminal. Han var

en ovanligt social person och hade ofta nära till ett härligt skratt. Vid begravningen deltog från kamratföreningen Bertil Graeve, Mats Andersson och undertecknad. Vid minnesstunden framförde de anhöriga ett varmt tack för vår närvaro och menade, att vi med våra tjusiga kavajer med vit skärmössa gjorde, att akten fick en extra fin inramning. Vårt kamratskap kändes bra och de förstod, att Robert var medlem hos oss. Robert Kjelsson blev 73 år.

Lördagen den 1 september var det regionträff i Östersund. Från Härnösand och Sundsvall deltog 37 respektive 9 personer. Sundsvall med 150 medlemmar intog här jumboplatsen med bred marginal, då endast 5 medlemmar deltog, vilket får betraktas som ren ynkedom. Värdet var disigt med

duggregn, när bussen från Härnösand anlade. Efter något 10-tal mil dök plötsligt solen upp med blå himmel och 15-18 graders värme, vilket höll sig hela dagen.

Väl framme vid gamla A4 i Östersund fick vi debarkera bussen, sträcka på benen och hälsades därefter varmt välkomna av FM-ordföranden Jan Wikberg, som bjöd oss på vargass, tunnbrödssmörgås, läsk, öl etc. Det blev ett skönt välkomnande, där Lill-Bengt som vanligt förgyllde med härliga Evert Taubemelodier på sitt dragspel. Färden gick sedan vidare mot Arvesund, där SS Östersund väntade vid kaj. Under resan guidades vi av FM-ordföranden, som berättade om Östersundsbygden och rekommenderade bl.a. ett besök på Mus-Olles museum. Väl framme tog ett 70-tal personer ångbåten i besittning och strax var vi ute på böljan blå. Dags att avnjuta "ångbåtsbiff", som satt väldigt bra. Allsång, musikgissning, lotteri mm gjorde, att tiden flög iväg. Skönt att koppla av ombord på en lugnt dunkande vedeldad ångbåt.

En titt ner i "skyligheten" avslöjade, att motorn tillverkats vid Härnösands mekaniska verkstad.

Sånt värmer också. Plötsligt går larmet "Man över bord", stopp i maskin, rodergir m.m. och strax är räddningsövningen slut med lyckat resultat. Som bekant har allt ett slut, så även denna härliga da närmade oss Sundsvall. Vi kan till sist bara beklaga de medlemmar, som missade denna utflykt och i stället njöt av dis och regn hela dagen på hemorten. Till FM Östersund framföres ett stort och varmt tack för en ur alla synpunkter fin dag i kamratskapens anda.

Den 8-9 september avhölls de s.k. Stenstadsdagarna i Sundsvalls hamn med i första hand inriktning på segelbåten Lunkentuss 50-års jubileum av sin världsomsegling 1962-65.

Båten är en 8 meter lång klinkerbyggd kosterbåt, som byggdes 1942. Dag Ekholm och Gunnar Dahlgren (avliden) köpte båten 1960, då den var ett vrak och den reparerades under 2 års tid, innan seglatsen startade. Nu återinvigdes Lunkentuss igen efter totalrenovering i ett år. Ett par hundra personer hade samlats till invigningen i Hamnparken, när Sundsvalls kommun nu övertar ägandet för att i framtiden ordna en uppställningsplats i hamnen bakom glasad fasad. Föreningen deltog med fanor och flaggställ.

Styrelsens traditionella sensommarsegelats gick tidsenligt av stapeln den 11 september.

Vi seglade så sakta ut genom hamnen med endast focken uppe och kunde därvid närmare beskåda det stora E 4-brobygget över Sundsvallsfjärden. Här kommer några bygguppgifter.

Bron över fjärden blir Sveriges näst längsta 2 109 meter. Kostnaden för brobygget uppgår till 1,6 miljarder. Brobygget är det största, som startat i norra Europa efter

2000. I samband med E 4 bygget byggs även 33 andra nya broar till en kostnad av 2 220 miljoner. Vilka imponerande dimensioner allting handlar om!

Så småningom nåddes bryggan på Tjuvholmen, där vi fick ta del av skepparens härliga måltid med lax, ärtsoppa, punsch och tillbehör. Under middagen avhandlades en del föreningsärenden. I en vacker skymning seglade vi efter några timmar, mätta och belåtna, åter till vår hemmahamn.

Den 28 september hade vi träff på Kulturmagasinet, café Skonerten, med gratis kaffe och smörgås. Det lockade ett 20-tal kamrater. Intendent Petter Österlund invigde oss i de nyheter, som ligger närmast i tiden bl.a. med "vår" glasvägg. Plötsligt kommer en dam in, Gunilla Sjöblom Högfelt, och vill slå sig ner bland oss och berätta om sin avlidna pappa. Sixten Sjöblom, född 1922, som tjänstgjorde i flottan i början på 40-talet, varvid hon visade ett foto från värnpliktskolan 1944, där pappan var gruppchef. Han hade tjänstgjort inom minvapnet på M 22 och M 23. Vid samma bord sitter vår kassör, Mats Andersson, som allt som oftast kör M 22 i Stockholms hamn m.m. Det framkom även, att pappan var född i Skeppsmalen utanför Örnsköldsvik, varvid vår Harald Häggström konstaterar, att de har gemensamma bekanta. Än en gång kan man tala om att världen är liten.

Den 19 oktober var det dags för samling efter den regniga sommaren. 18 kamrater samlades för ett par timmars gemensam trevnad. Ordföranden hälsade välkommen och vände sig särskilt till dagens föreläsare, som var sjökapten Hans T. Nilsson, född och uppvuxen i staden, sedermera hamnkapten och därefter logistikchef. Han berättade om sin tid som hamnchef i Vietnam under uppbyggnaden av Bai Bang projektet, som idag är ett fint pappersbruk, som producerar cirka 400 000 ton papper per år. Efter detta var det dags för FN-tjänst i World Food projekt i Afrika, närmare bestämt i Zimbabwe och Mocambic. Han berättade intressant och medryckande om alla de dagliga problem, som kan uppstå, när man arbetar med människor från olika kulturer.

Världsomsegaren Dag Ekholm berättar för styrelsemedlemmarna, Bertil Graëve och Gert Malmqvist, om äventyren med 8 meters båten Lunkentuss och jorden runt seglingen som tog 3 år. Detta i samband med att den av Dag nyrenoverade båten överläts i Sundsvalls kommuns ägo.

Hans T Nilsson avtackas av ordföranden Bertil Graëve

Som tack för sitt föredrag tilldelades han en FM-keps och tecknade sedan sig för medlemskap i föreningen. Nu blev det dags för SOS med efterföljande ärtor med punsch. Kamratligt småprat, historier m.m. blev det som vanligt, varefter kvällen avslutades med sedvanligt lotteri och idel nöjda vinnare.

Med dessa rader avslutas året och konstateras att nu väntar bistrare tider ett par månader.

Medlemmarna i Flottans Män i Sundsvall tillönskar alla kamrater i Flottans Män landet runt

En GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR.

Gert Malmqvist

Styrelsemöte ute i skärgården på ordförande Bertils segelbåt, Sommarlove.

Östersund

Under våren genomförde Östersunds-föreningen ett studiebesök på Trygghetens Hus i Östersund. Det är ett intressant koncept, där man samlat alla blåljusmyndigheter under samma tak. Givetvis har man en gemensam ledningscentral och kan därmed samordna och leda regionala insatser på ett effektivt sätt. En jämförelse med våra centraler i Försvarsmakten ligger nära till hands.

Nu brinner naturen av höstens färger. Just en sådan dag arrangerade Östersunds-föreningen en regionträff med Hämösands- och Sundsvallsföreningarna. Ett 70-tal medlemmar inkl respektive embarkerade SS Östersund för en sjötur på Storsjön. Musik, sång och frågesport samt god mat och dryck därtill gjorde att dagen blev, som vi uppfattade det, lyckad. En "Man överbord" övning genomfördes med gott resultat. (Butakows dubbla gir)

Den årliga golftävlingen har genomförts och överlägsen segrare blev Lars Jönsson (85).

Göteborg har sina "Goa gubbar", vi har våra "Vitala gubbar"!

Nu förbereder vi oss för den vackra och vita årstiden och hälsar den välkommen med Lucia-glögg den 16 dec.

Med hälsningar till alla medlemmar i Flottans Män!

Jan Wikberg

Region Mitt

Gotland

Hösten, med blåst och mörker, har lagt sig över Gotland. Dock har vi några händelser under sommaren att minnas. Under den s.k. "Almedalsveckan" i början av juli, var HMS Carlskrona på besök i Visby. Genom en inbjudan från FC Mathias Jansson blev vi inbjudna till ett mycket uppskattat besök ombord. Efter en utsökt lunch fick vi en ingående fartygsvisning, där speciellt resurser för sjukvård visades.

Den 1 september gjorde 3.sjöstridsflottiljen ett Visbybesök och vi fick tillfälle att besöka HMS Malmö. Efter fartygsvisning blev det tillfälle till en kaffe- och frågestund i mässen.

Ett varmt tack för inbjudningar och tillfällen till fartygsbesök.

FM Gotland har inlett sitt sensommar- och höstprogram med en första möte den 28 september, en kräftfest med deltagande av "Sextanten", vår damklubb. Marinstugan fylldes med damer och kamrater, som under god stämning och med hjälp av sång avnjöt kräftor med tillbehör.

Detta är ångaren Östersund

Byggd 1874 i Oskarshamn. (Kostnad 60.000:-)

Längd 26,15 meter

Bredd 4,70 meter

Djupgående 2,00 meter

Tvåcylindrisk compoundångmaskin (88 KVV) tillverkad i Härnösand 1903.

Marschfart 8 knop

100 passagerare

S/S Östersund fraktades i delar sjövägen till Sundsvall. Därefter skedde transport med häst och släde vintertid till Östersund för montering.

Båten gick i trafik på Storsjön till 1963. Därefter lades hon upp ett antal år.

Hon restaurerades och togs ånyo tag i trafik 1989.

Föreningen Bevara ångaren Östersund är ägare och en ideellt arbetande besättning sköter numera båten.

.....

Uppställning vid fallrepet HMS Malmö.

Oktober månads kamratträff samlade 25 medlemmar, som förutom klubbmästarens förträffliga ärtsoppa med tillbehör, även innehöll en föredragning av Erik Hoffstedt med rubriken "Albatross förlisning utanför Gotlands östkust 2 juli 1915". Föredraget belyste historien före första världskriget samt händelserna både före och efter *Albatross* förlisning.

Novembers kamratträff var inriktad på föreningens historia genom återblick på tidigare händelser, som stärker våra traditioner och värderingar. Kamratträffarna är grunden i föreningens verksamhet och den ger tillfälle till en kamratlig samvaro, som är unik.

Vi fortsätter på det nu mångåriga diskussionsarbetet med Region Gotland för att säkra Marinstugans framtid på den befintliga arrenderade marken. Ett flertal möten med politiker och tjänstemän i Region Gotland har inte gett en slutlig lösning. Vi har fortfarande ett arbete med att övertygande argumentera och att ena politikerna och tjänstemännen för att ge oss ett positivt beslut.

Vi har även inlett samverkan med övriga militära kamratföreningar med syfte att deltaga i varandras möten och föredrag, som kan vara av intresse och även att vi inbjuder föreningarna till vår verksamhet. Detta ger oss möjlighet att sprida kännedom och kunskap om Flottans Män och öka underlaget för rekrytering.

Olof Berglund

Fartygsbesök HMS Carlskrona.

Norrköping

Ångfregatten *Vanadis*

Numera pryds vår vackra kajuta med en mycket välbyggd modell av Sveriges första och sista ångfregatt *Vanadis*. Det är vår styrelseledamot Birger Holgersson, som efter förhandlingar med Norrköpings Stadsmuseum lyckats erhålla dispositionsrätt för FM till modellen. Det omfattar de närmaste tre åren med en eventuell förlängning. Genom händiga kamrater kom modellen på plats och är dessutom belyst med en spotlight.

Vanadis var fregattriggad med tre master och 1643 m² segelyta. Stormasten nådde 46

meter över vattenytan. Maskinen bestod av en liggande tvåcylindrisk "trunkmaskin av Penns system" tillverkad av Motala Verkstad.

När Suezkanalen invigdes år 1869, ångade svenska *Vanadis* in som nummer fyra bland alla internationella fartyg, som inbjuddits. *Vanadis* blev vidare berömd genom sin världsomsegling åren 1883-1865, under vilken många vetenskapliga rön gjordes.

Olympiska Spelen i London 2012

Vid vår första måltidsträff för höstsäsongen hade vi lyckats engagera sportchefen vid Norrköpings Tidningar, Mats Willner, som föredragshållare. Temat för kvällen var de Olympiska Spelen och Paralympics i London. Arrangemangen på Olympiastadion i Stratford i östra London och alla övriga arenor blev en fantastisk framgång såväl organisatoriskt som publikmässigt med över 5 miljoner sålda biljetter.

Ångfregatten *Vanadis*

Britterna hade satsat enormt på säkerheten under spelen mot bakgrund av hotbilden från terrororganisationer m.fl. Bl.a. låg det brittiska krigsfartyg med helikoptrar ombord i högsta beredskap på Themsen. Vidare fanns det luftvärnsbatterier på vissa strategiska platser i och runt London. Det hade definitivt en avskräckande effekt, för under hela spelen inklusive Paralympics arreste-

rades blott 17 personer för obetydliga förseelser.

Mats gav många intressanta inblickar i spelen och framhöll då speciellt den enormt fina stämning britterna skapat kring dessa arrangemang genom sina 70 000 volontärer, som hjälpte alla tillrätta med varma leenden och glada tillrop. Även tävlingsmässigt blev spelen en fantastisk framgång för Storbritannien, som belade en imponerande tredje plats i nationstävlingen. Det största ögonblicket, som Mats upplevde under spelen var definitivt Kolmårds-sonen Jonas Jacobssons bragdmässiga skytteguld i Paralympics.

Mats Willner med Tower Bridge och OS-ringarna i bakgrunden

SS Norrskär

Nu har vår skicklige modellbyggare Per Jonsson-Gille slagit till igen. Den här gången har Per byggt en verkligt elegant modell av ångfartyget *S S Norrskär*. Per höll på i närmare två år att färdigställa modellen. Hur många arbetstimmar han lagt ner på projektet, har han ingen kontroll på, men många är det.

Per fick tillfälle att presentera sin senaste skapelse inför sina kamrater vid en måltidsträff i klubblokalen och fick synnerligen välförtjänta applåder.

Modellbyggaren Per Jonsson-Gille med *SS Norrskär*

Norrskär byggdes vid Eriksberg Mekaniska Verkstad i Göteborg och levererades 1910. *Norrskär* var ett av de vackraste fartygen i Stockholm och skulle tillfredsställa den tidens krav från de fashionabla gästerna, som reste ut till Sandhamn. Fartyget, som har en längd av 34 meter, är utrustad med en tvåcylindrisk ångmaskin på 450 hk i original, vilken ger henne en fart av cirka 11 knop. Under sommarmånaderna tuffar *S S Norrskär* fortfarande runt i den stockholmska skärgården och kan ta upp till 265 passagerare

PUB-afton

Våra PUB-aftnar har kommit för att stanna. Ett antal trogna kamrater kommer då tillsammans för gemensam trevnad och en hel del nostalgi. Vår webmaster Janne Knutsson visade i egen projektor en mycket sevärd 8 mm smalfilm från *HMS Älvsnabbens* långresa till Indien 1959/60. Filmen var av överraskande god kvalitet, producerad av en besättningsman och som nu överlämnats som gåva till vår förening.

Mitt liv som helikopterpilot

Vid oktober månads måltidsträff var temat för kvällen "Helikopterverksamhet i Sverige och egen erfarenhet som helikopterpilot". Det var smålandsfödde men numera norrköpingsbon Ragnar Boge, som kåserade om sina erfarenheter som helikopterpilot såväl inom armén som i privata flygföretag. Som ofta är fallet, blev det slumpen, som avgjorde yrkesvalet för Ragnar. För att som värnpliktig vid A 6 i Jönköping slippa en jobbig skjutövning i Skillingaryd, åkte han

Helikopterpilot Ragnar Boge

istället till en test för helikopterpiloter i Stockholm under samma tid. Nu bar det sig inte bättre än, att bondsonen från Småland blev en av de 45 antagna bland 1 500 sökande. Därmed var yrkesvalet spikat och Ragnar har inte ångrat sig en sekund. Efter tjänstgöring som helikopterpilot i armén, övergick han därefter till civil verksamhet.

Som civil helikopterpilot har Ragnar upplevt de mest mångskiftande uppdrag som skogsgödsling, kalkning, inspektion av kraftledningar, räddningsuppdrag och gårdsfotografering detta tillsammans med sin fru. Där var uppdraget glasklart: *Så nära som möjligt och inga nyfikna grannar med på bilden!*

Ett speciellt uppdrag, som Ragnar minns

väl, var, när han i tre dygn drev renhjordar i Lappland. Att varje dag flyga ett pass om 8 timmar och med en same och en hund i cockpit, krävde sin man, men Ragnar lyckades faktiskt driva renhjordarna, dit de skulle. Inspektion av kraftledningar tillhör de mest riskabla uppdragen som helikopterpilot. Många minns säkert när legendariske helikopterpiloten *Spökis* kolliderade med en kraftledning för ett antal år sedan och omkom.

Det allvarligaste tilbudet, som Ragnar varit med om, hände just under en inspektionsflygning, då han flög rakt in i en kraftledning. Han räddade livet och helikoptern genom att strömmen var avstängd vid just denna tidpunkt. Ragnar berättade att hela hans liv passerade revy under några tiondels sekunder. När Ragnar rapporterade skadan till Kraftbolaget, kände man inte ens till, att ledningen var strömlös.

Ett uppdrag med marin anknytning bestod i s.k. torpedföljning, oftast nattetid.

Ragnar Boge har även tjänstgjort på mar- ken och då bl a som ställföreträdande chef för Luftfartsinspektionen i Norrköping.

Julfirande på torra land

Efter tre års julfirande på köl flyttar nu firandet upp på torra land till vår lokal, som genom en ombyggnad kan ta emot upp till 72 gäster i matsalen.

Vi önskar alla våra kamrater landet runt En God Jul och ett riktigt Gott Nytt År 2013 från Flottans Män i sjöfartsstaden Norrköping!

Evert Elgefjord, text och foto

Norrtälje

Regional femkamp

I år var det Norrtäljes tur att anordna den traditionella Femkampen inom Region Mitt. Lördagen den 15 september samlades 55 glada deltagare från föreningarna i Haninge, Nynäshamn, Stockholm, Västerås och Norrtälje på Roslagens Sjöfartsmuseum i Älmsta, huvudort på Vaddö. Tävlingen gick mellan totalt nio tremannalag, men alla närvarande fick ställa upp på den första grenen, ett huvudbry döpt till "Rätt Kurs", som serverades till välkomstkaffet.

Därefter gjorde vår medlem Per Ringhagen, som också ingår i styrelsen för den förening, som äger museet, en mycket uppskattad visning av denna pärla i Roslagen. Flera av våra tillresta gäster sade sig vilja återvända för att i lugn och ro fördjupa sig i samlingarna. (Hemsidan heter www.sjofartsmuseet.se.)

Efter en god lunch, serverad av en närbelägen cateringfirma, fortsatte femkampen i strålände väder (!) och hög stämning med

Hinka rätt var inte lätt

Tändkulemotor i full gång

"Hinka Rätt", "Pil i Prick", "Fallna Kägler" samt en tipspromenad på området.

Efter väl förrättat värv pustade vi ut vid museets stänkande tändkulemotor av fabrikat Pythagoras, tillverkad i Norrtälje, som hos många väckte ungdomsminnen till liv. Under inmundigande av kaffe med hembakat avslutades dagen med prisutdelning och överlämnande av vandringspokalen till det segrande laget, som kom från Haninge.

Harriet Jansson

Prisutdelning till segrande lag

Visning av museet

Stockholm

OBSERVERA 1!

Till alla de programpunkter som vi i Stockholmsföreningen anordnar, är alla medlemmar i de lokalföreningar som ingår i Region Mitt hjärtligt välkomna!

OBSERVERA 2!

Alla som ännu inte har anmält sin e-postadress till kansliet, uppmanas att göra en tisdag 12-16 på telefon 08-611 1011 eller till sthlm@flottansman.se

Om information

Kansliet skickar regelbundet ut information om kommande aktiviteter via Internet till de medlemmar, som har datorer och som har meddelat sina e-postadresser. Det finns dessutom ett stort antal medlemmar, som inte har datorer och alltså inte kan nås med information på detta sätt. Till dessa medlemmar kan kansliet istället göra brevutskick via Posten för att informera. Om du vill ha sådana informationsbrev i framtiden, ber vi dig att anmäla det till vårt kansli.

den, ber vi dig att anmäla det till vårt kansli.

Ärtmiddag

Torsdagen den 11 oktober åt vi traditionellt vår ärtmiddag på Blasieholmen. Vi var drygt 40 personer, som började med att lyssna till en redogörelse av Sten Hecker från föreningen Spicas Vänner. Han berättade om de svårigheter, de hade haft kring fartyget Spica men också om glädjeämnen, som de hade upplevt. Det var ett mycket intressant föredrag, som illustrerades av en rad sköna bilder. Därefter åt vi vår ärtmiddag, som började med ett sillbord med smör, bröd och ost samt en snaps. Sedan avnjöt vi en fin ärtsoppa tillsammans med ett glas varm punsch. Och så avslutade vi med kaffe. Efter det skingrades vi i den mörka höstkvällen var och en åt sitt håll, alla bärande med sig minnet av en fin kväll och att ha bidragit till att hålla en urgammal tradition levande.

Vinterkryssning till Husarö

Även nästa år tänker vi göra en vinterkryssning fram och tillbaka till Husarö med en av Waxholmsbolagets båtar på reguljär tur. Vi åker lördagen den 16 februari från Strömkajen, dels för att få känna på vintermiljön i de trakter, där vi brukar vara på somrarna och dels för att få se vår ö Stora Tratten i vinterskrud. Detta brukar bli en väldigt trevlig färd. Tyvärr finns i skrivande stund inte någon giltig tidtabell tillgänglig, men om ni ringer till expeditionen på telefon 08-611 1011 tisdagar 12-16 eller till mig på 070-211 8505, så kan ni få tider för och namn på fartyget, som vi skall åka med. Ingen förhandsanmälan görs, utan vi samlas på kajen i god tid före avgång. Antingen tar man med sig matsäck eller så köper man någonting ombord för att äta. Välkomna!

Lars Biärsjö

Södertälje

Efter sommarens avkoppling och fester på Notholmen har nu höstlugnet lagt sig över LOF Södertälje. Efter en arbetshelg i september stängdes Notholmen för vintern den 20 oktober.

I mellantiden var vi några förväntansfulla medlemmar från Södertälje, som deltog i besöket på 4.sjöstridsflottiljen på Berga den 6 oktober, där vi fick kvalificerad guidning ombord på fyra fartyg. Besöket var på ett mycket förtjänstfullt sätt arrangerat av LOF Nynäshamn.

Lennart Persson

Västerås

Året närmar sig sitt slut och vi kan snart lägga ännu ett händelserikt år bakom oss.

Onsdagkvällarna är inbokade för många medlemmar för att träffas i marinlokalen och prata om gamla minnen över en kopp kaffe. Ibland har vi gäster, som kan berätta om något intressant.

Gösta Kvist, konstruktör vid ASEA, berättade om bränsleceller till u-båtar, ett projekt som tyvärr måste avbrytas och överstelöjtnant Lars Bendelin berättade om Kongo, dit han med kort varsel under FN-uppdraget 1960 i Gaza måste förflytta trupp och materiel till den uppblussande krisen. Kommendör Bo Rask, marintaktiska staben och f.d. chef för 1.ubåtsflottiljen har också fikat med oss.

Under året har vi njutit av tårtkalaset på nationaldagen, höstmötets smörgåstårta och nu ser vi fram mot luciamötets jultallrik.

En populär nyhet för året är ärtsoppa, punschen och pannkakan andra torsdagen varje månad. Vi har grillat och tävlat i skytte, deltagit i Norrtäljeföreningens trevliga 5-kamp och vi har åkt gammal marin ångslup i Mälaren. Utflykten till Arboga med besök på robot-museet var mycket uppskattat.

Ett stort tack till Göteborgsföreningen för ett välordnat riksmöte ombord på *Baltic Queen* och besöket i Tallin.

Vi vill också visa, att vår kamratförening finns och därför berättar vi om våra aktiviteter i Västmanlands Läns Tidning under rubriken föreningsliv. Vår fina Flottans Mäns tidning lägger vi ut på några bibliotek i Västerås. Kanske vi på detta sätt kan fånga upp någon ny medlem.

Nu ser vi fram mot ett bra år 2013, men först önskar vi er alla En Riktigt God Jul! Kamratföreningen Flottans Män i Västerås

Bengt Larsson

Ångslupen "Freden" byggd på marinens varv år 1909

Tysk V-1-raket, "Den flygande bomben" i robotmuseet, Arboga

Region Syd

Karlshamn

Den 10 september fick vi besök av örlogskapten Fredrik Edwardsson. Fredrik, som tjänstgjorde ombord på *HMS Carlskrona* vid fartygets insats i Adenviken, höll ett intressant och givande föredrag om fartygets insatser i där nere. Frågorna var många och de flesta ville höra Fredriks synpunkter och värderingar för att väga av, det man kände till ifrån nyheter och tidningar. Ämnet blev än mer aktuellt, eftersom ett nytt uppdrag diskuteras. I vårt nyligen påbörjade samarbete med Klubb Maritim i Karlshamn, var detta första tillfälle, som vi inbiterade dess medlemmar till det mycket intressanta föredraget.

Chefen för meteorologverksamheten vid F17 i Kallinge, Greger Olsson, besökte oss den 8 oktober. Han förklarade, vilka krav som finns, för att försvarets flygplan, skall komma upp i luften och det innebär inte så många tillfällen för övning, som man kan tro. Vädret har även stor betydelse och påverkan på vilka vapensystem, som kan användas. Han gick även in på, vilket upplägg, man använder sig av, för att få fram kortrespektive långtidsprognoser. Vi vet nu också i vilka väderprogram, som vädret presenteras av utbildade meteorologer eller endast "väderflickor". Till sist kom den oundvikliga och kanske en aning reaktionära, men än dock så intressanta frågan, upp; Kan dagens alla tekniska inhämtningsmöjligheter om kommande väder, ersätta den lokale väderobservatören, han som gick ut och tittade på himmel och moln och med sin långa lokala erfarenhet kunde se, hur vädret skulle bli? Jag lämnar den obesvarad!

Den 11 oktober var FM välkomna till ett föredrag, som Klubb Maritim anordnat. Föredragshållare var Sven Sjöstrand, som lagt ner ett stort arbete på att dokumentera

Karl-Oskar och Kristina

fiskefartyg, som byggts i Karlshamn. Den här kvällen visade Sven bilder och berättade om de flesta fiskefartyg över 35 fot, som byggts på Joggesö eller sedermera Väggarvarvet i Karlshamn från 1923 till 1993. Un-

Från sillafesten

gefär 500 fiskefartyg, blekingsekor och fritidsfartyg byggdes under denna tidsperiod, varav ett 50-tal mellan 35-52 fot. Sven berättade vidare, att ett 40 fots fiskefartyg "Edit", som byggdes på Joggesö under 20-talet, numera drivs och körs under sommar-månaderna av en intresseförening inom Vägga fiskehamnsförening.

Den 12-13 oktober höll södra distriktet ett LoF möte i Karlshamn.

Vi har påbörjat planering av mötet som äger rum i slutet av maj 2013 på Ronneby brunn. Se vidare särskild notis på annan plats i tidningen.

Lördagen den 20 oktober 2012 avnjöts ett utsökt och väl tillagat sillabord, som innehöll allt man kan önska sig, från olika former av inlagd sill till kraftströmming, ål-ladåb samt även stekt ål.

Festkommittén hade än en gång lyckats och framförallt kockarna Kalle Björk, Anders Hansson och Jan Ursten skall ha en eloge. Trubaduren Jens Nilsson underhöll med passande låtar och spelade även framförda önskemål, vilket förhöjde stämningen och allsången. En lyckad kväll kom till sin ände med ett trevligt minne i trunknen. Slängde ett öga på Karl-Oskar och Kristina på hemvägen. Även de såg nöjda ut!

Bo Ringdahl

Karlshamn

När vårvindar friska rasat ut och våren kommit till vårt vackra Blekinge samlades vi, ett fyrtiotal medlemmar, för en resa till Fredriksdals Friluftsmuseum i Helsingborg, där vi under några timmars tid guidades runt och fick oss till del hågkomster från våra barndoms dagar. Därefter företog många av oss en tur över till Helsingör, där vi som så många gånger förr tog en nostalgitripp upp för Stengarde och där vi av gammal vana inhandlade diverse varor i såväl fast som flytande form. Den trevliga utfärden avslutades traditionellt i Frasses Café i Fjälkinge.

Göran Kullving hade som vanligt ställt sig välvilligt till förfogande att ratta bussen denna dag.

Den 16 augusti avhölls i strålende vackert sommarväder grillfest i vanlig ordning ute i Skönstavik med ett sextiotal medlemmar och gäster från KA2 Kamratförening och FM Växjö som deltagare. Grillmästaren Gabriel Böck biträdd av Viktoria Fors gjorde att alla blev mätta och belåtna med aftnens förtäring. Musikunderhållning av hög kvalitet, passande såväl ung som gammal, framfördes av duon Fredrik och kompani.

Tipspromenad genomfördes med goda resultat. Pristagarna är dock för blygsamma för att med namn framträda i detta sammanhang.

Vår höstresa gick detta år norrut med besök på Sjöfartshögskolan i Kalmar där Hans Rosengren, reservofficer i Kungliga Flottan, guidade oss runt och gav en mycket intressant och uppskattad redovisning av skolans verksamhet. Därefter fortsatte färden mot Pukeberg och glasbruket där. Här fick vi också en intressant genomgång av brukets historia och verksamhet i nutid. Vidare fick

vi prova på glasblåsning och att etsa i glas. Möjlighet till inköp av brukets produkter gavs till reducerade priser. Besöket avslutades med hyttstill med tillbehör och med en mycket duktig trubadur, som underhöll med musik, sång och roliga historier under kvällen.

Oktoberns begivenhet bestod utöver ordinarie sammanträde av musikunderhållning med KA2-oktetten, som på sitt sedvanliga eminenta sätt framförde välkända stycken för församlade deltagare, som i högsta grad uppskattade repertoaren. Framträdandet avtackades med stående ovationer.

Novembarmötet lockade ett så stort antal deltagare, att vi på grund av utrymmes-skal tyvärr fick tacka nej till flera medlemmar som ville delta. Anledningen till detta stora intresse var att en av våra mest befar-na medlemmar engagerats att hålla ett föredrag om "Kungliga Flottans personal då och nu". Trots att föredraget drog ut något på tiden, blev det synnerligen uppskattat, där medlemmen Kjell Hartvig framförde åhö-rarnas varma tack till föredragshållaren

Med hopp om god avslutning under våra tillställningar under 2013, där vi har många intressanta programpunkter, vilket kommer att framgå av vårt kommande programblad, avslutas det här inlägget med en önskan till alla Flottans Män om
En God Jul och Ett Gott Nytt År!

Hans Pettersson

*Göran Kullving, vice ordförande i föreningen provar sin lycka som glasblåsare.
Foto Ulla Melin*

*Arne Askeröth, sekreterare i Karlskronaföreningen, tar emot Flottans Mäns ankar-medalj av ordföranden Göran Löfgren.
Foto Bo-Inge Andersson*

*Vid oktobermötet underhöll KA 2-oktetten under Björn Landenstads ledning.
Foto Bo-Inge Andersson*

Malmö

Vi började höstprogrammet den 5 september med en Pubkväll på The Green Lion Inn. Vi var några stycken, som samlades denna kväll för att smaka en dryck av önskat märke och efter hand började historierna komma upp till ytan! Våldigt intressant att höra, vad mannarna varit med om. Tillställningen borde kanske bandas.

Jubileumsfest på Annebergsgården! 75 år i år!

Lördagen den 8 september samlades fyrtio Fl M med respektive för att avnjuta god mat (räkcocktail och svensk buffé) och dryck i Annebergsgårdens festvåning. Claes Nilsson underhöll med musik och sång på piano och dragspel. Det blev en mycket rolig och trevlig kväll med många uppskattade ord hela aftonen.

F.M. ordförande i Trelleborg, Göte Lindberg, överräckte en tavla som gåva till 75-åringen! Stort tack från oss alla till kamraterna i Trelleborg!

Utän er (närvarande samt icke närvarande) hade detta inte varit möjligt. Ett stort tack till er alla!

Det är vi, som gör föreningen till, vad den är idag!!

Jörgen Persson
Ordförande

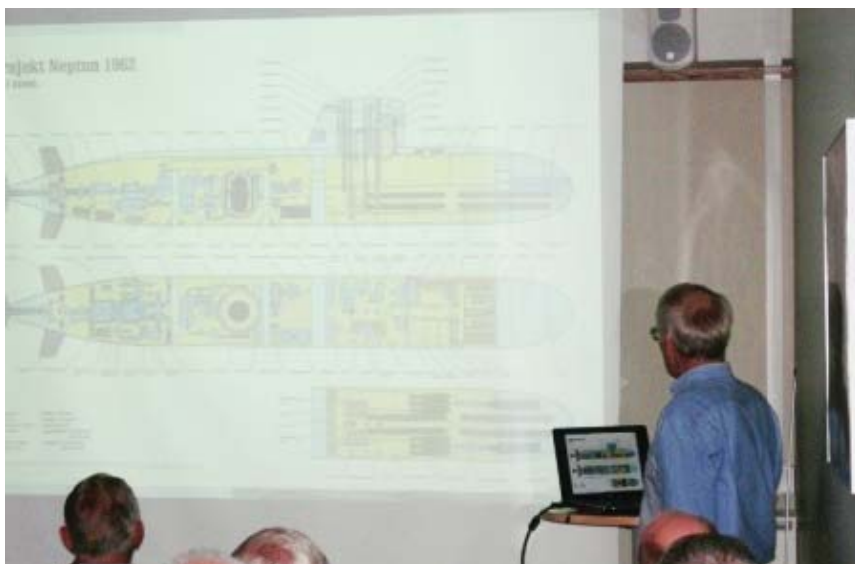
Höstmötet den 19 september inleddes med en lägesrapport av ordförande Jörgen Persson om föreningens situation och vad som har hänt tills nu, men också vad som är på gång i föreningen, som verksamhet och rekrytering lika mycket som avgifter och ekonomi. Ekonomisk lägesrapport levererades av kassören Dick Heimsten. Några medlemmar erhöll också nål denna afton, Gert Borg, Göran Howding och Klas Malmberg.

Kvällens föredragshållare, Anders Ekberg, hade valt titeln Öar på sitt föredrag. Anders inledde med att tala om, att det finns 221 000 öar i Sverige och av dem så ligger 98 000 i havet! Vi fick veta, att Öland är ingen ö. Enligt EU direktiv skall en ö vara

Göte Liundberg FM Trelleborg (till höger) överlämnar en gåva till ordförande Jörgen Persson

omgiven av vatten och sakna förbindelse med land, befolkas av minst 50 permanent-boende och ligga minst 1 kilometer från fastlandet! Därför har Öland t.ex. missat 25-50 miljoner kronor i glesbygdsbidrag. Anders berättade lite om sin bakgrund i flottan och hur det hela började. Därefter tog han oss via vulkanöar, fängelsekolonier och fortifikationer världen runt och bland annat till världens ende, El Hierro, en av Anders favoriter i övärlden. Men han

Hans Carlsson berättar om ett ubåtsprojekt

presenterade även flera sakligt och snyggt. Tack för ett mycket intressant föredrag Anders!

Föredragshållare vid månadsmötet den 17 oktober var vår Hans Carlsson, som satt titeln till "50 år av avveckling och utveckling"! Hans är medlem i F.M. i Malmö sedan många år och han har också många år i flottan och har ett brinnande intresse, som syns, hörs och som smittar av sig under hans föredrag.

Denna gång hade han valt en liten vinkling, som kan hända inte är så trevlig, avveckling! Ja det var mycket, som han berättade hade försvunnit och avvecklats, men ett och annat projekt eller försök som var (är) lite extra intressant, hade han smygat in i föredraget. Att börja med att visa den Marinmålning över svenska flottan, som häng-

er på Örlogshemmet, samtidigt som han påtalade, att även den behöver en uppfräschande renovering, var en snygg start. Han fortsatte med nermonteringen av våra stora fartyg, som skulle ersättas av små kanonbåtar, som inte blev av, då pengarna gick till Viggen, är något, som återigen är dagsaktuellt. Var det bara tråkigheter, som Hans visade. Nej, det var mycket roligt att se ritningarna till den Svenska Atomubåt samt en del av flottans provningsplattformar genom åren, samt lite nytt, som vi kan hoppas på. Hans tackades för ett mycket intressant föredrag (som alltid!) och vi ser med stor spänning och förväntan fram emot nästa föredrag, vad han nu kan ha på gång?

Thomas Kristoffersson

Sydamerikansk vulkanö

Trelleborg

Vid sjösportens dag den 25 augusti i fiskeläget Gislöv representerade F.M med ett laxlotteri, som försvann lika fort som en avlöning förr i tiden. På tre timmar var lotterna slut och laxägarna nöjda.

Den 1 september öppnade hamnen sina dörrar för allmänheten, vilka är stängda resten av årets dagar. Polis, tull, kustbevakningen, sjöräddningen och flera andra organisationer visade upp sig och en båtutur i hamnen med en inhyrd "Padda" bildade långa köer för att få åka med. Det bjöds på stekt sill och kokt korv och naturligtvis hade vi i FM riggat upp ett nytt laxlotteri inklämt mellan våra fanor. Solen lyste och en trevlig Hamnens Dag var tillända

Vid pennan Göte Lindberg

Flottans Män i Trelleborg höll torsdagen den 13 september månadsmöte. Mötet var som alltid välbesökt, d.v.s. fullbokat. Mötet inleddes av vår ordförande Göte, som till allas glädje kunde presentera två nytillkomna medlemmar. Det är alltid trevligt med nytillskott i dessa tider, då rekrytering inte är självklar. Vi välkomnar Bengt Grip och Sten Björk ombord. Båda presenterade sig kort och av vad vi hörde, ser vi fram emot mycket information och många historier från båda i framtiden.

På aftonens program stod ett kåseri om Sten Broman, vilket framfördes av Göte på ett kunnigt, engagerat, intressant och framför allt på ett mycket roande sätt. Efter väl-tänjda skrattnuskler och på ett strålände humör bjöds vi på, av byssans mästare Leif Nilsson, en fantastisk god Biff Stroganoff. Sällan har så många girat 180 grader för om-tag! Kvällen avslutades med trivsamt sam-varo kamrater emellan.

Vid pennan Sonny Spurr

I oktobermörkret höll vi vårt höstmöte med 50 medlemmar närvarande. Agendan för kvällen följdes på ett klanderfritt sätt och vid det sista klubbslaget, var det ett kreativt möte, som slogs av. Anteckningslista för våra tänkta aktiviteter för nästa år och julkhälsningar skrevs ner med stort deltagande. Den tyska maten stod klubbmästaren för och med stora portioner till hungriga sjö-män serverades grillad fläsklägg, surkål, potatismos och sallad med drycker och därtill kaffe med kaka, som satte punkt för kvällen.

På Alla Helgons Dag hade Flottans Män en minnesstund vid den Okände Sjöman-nens Grav på Norra Kyrkogården Vår egen kaplan K G Lundmark talade i sin betraktelse om de många omkomna sjömännen, som under många år fått sin grav på ha-

vets botten. Efter psalmen "Vår Gud Är Oss En Vändig Borg" intog flaggvakten enskild ställning och ordföranden tillsammans med kransbäraren lade ner kransen med Flottans Mäns emblem på den vackra graven med symbolerna Hjärtat, Korset och Ankaret, d.v.s. Tro Hopp och Kärlek. Flottans Man Kenneth Gunnarsson avslutade med att spela Tapto på sin Euphonium.

I kväll är det mörkt och regn, vinden friskar i och när jag tittar ut över södra Östersjön, ser jag de höga vågorna rulla in på stranden och när jag såg Trelleborg I fyr lysa över det mörka havet, kom jag att tänka på AGA-fyrens uppfinnare Gustav Dalén. Tänk vad vi sjömän har kunnat navigera oss fram tack vare ljus från honom. Kvällens tema var berättarkväll, som lockade fram skrattet i höstmörkret hos de 42 medlemmarna. När deltagarna ätit klubbmästarens stekta kycklinghalvor med stekt kulpotatis, gurka, sås och rödkål, var det dags för kaffe

Laxlotteri vid Hamnens dag i Trelleborg

och lottdragning. När ingen längre berättade någon historia, begav vi oss hemåt i ruskvädret. Nästa gång vi träffas har vi julfest

med våra damer och vem vet, om tomten då dyker upp.

Göte Lindberg

Västervik

Efter en genomförd flottmanöver, övningen SWENX, i övärlden kring Västervik, fick de deltagande fartygen en kort paus i Västerviks inre och yttre hamn. Det blev ibland lite muller, när helikoptrarna drog över oss. Men naturligtvis pågick övningen ute bland kobbär och skär.

En anseende mängd marina fartyg var samlade i vår hamn. Det är nog ett mannaminne, sedan så många fartyg var samlade.

Ute vid Luzernakajen låg *HMS Trossö*, *HMS Sundsvall*, *HMS Gävle* och *HMS Djärv*. I inre hamnen låg *HMS Hurtig*, *HMS Malmö*, *HMS Ven*, *HMS Vinga*, *HMS Ulvön*, *HMS Spårö* och ett stort antal fartyg från Amfibieregementet, med bland annat bevakningsbåtkompaniet, trossbåt 80 och stridsbåt 90, från Göteborg.

Jag fick en stund med kapten J. Larsson, som berättade, att all extrapersonal med utrustning gick iland för att minska vikten ombord för resan tillbaka till Göteborg, en resa som beräknades ta 2 dygn. Då allt befäl var iland för debriefing, var det bara VO ombord på fartygen. VO på *HMS Vinga*, stridsledningsofficer Nils Forsberg, bjöd mig ombord för att berätta lite om den avslutade övningen, som handlade om att hävda svensk integritet. Många enheter hade varit med vid övningen, men av förståeliga skäl, gick det inte att informera om allt. Efter snabbvisiten skulle fartygen gå tillbaka till sina respektive hemmabaser. Som en påminnelse om "det kalla kriget",

drog de första av vinterns snöbyar över Västervik. Det blev kallt för de, som stod på vakt. Jag skulle haft en pratstund med Sebastian Sjö, ombord på *HMS Malmö*, men han var på debriefing, så jag fick överlämna Flottans Mäns tidning med artikeln, som jag skrev för 2 år sedan till VO Johan Malmqvist med hälsning och besättningen fick också de bilder, som jag tog vid det besöket.

Bosse Nord

Vo med FM-tidning ombord HMS Malmö

Vinterns första snöby

Detta är årets sista krönika från Västervik. Vi har firat ett lugnt och värdigt 30-års jubileum, bara lokalt då kassan inte tillåter några större utsvävningar. (Se nedan!) Vi flyttade den sedvanliga skärgårdslunchen från söndagen före midsommar till "Kräftans Vänkrets" i augusti. Skärgårdsbuffén avnjöts på "Kårö Lax" vid stranden av Östersjön och vi hade nästan Stedsholmen i bakgrunden. Vi har flera medlemmar, som var med och bildade vår förening.. Roland Nilsson dekorerades med blommor och hederstecken för "lång och trogen tjänst", för arbete med Marinstugan och allt vi fått veta om Gamla Västervik

Det blir inga stora begivenheter här i Västervik efter att tranorna drar söderöver och turisterna bara försvinner. Vår gäst i föreningen vid septembers klubbafon var Lennart Sjöstrand, befälhavare, eller Salénskeppare, som vi som seglade på de stora tankdragarna, säger. Men Lennart var skeppare på banan jagarna, de där vackra, linjesköna, vita fartygen, som for omkring på havet och "gyngade" på väg till Curacao enligt Povel Ramel. Det var en trivsamt kväll med skrö-

Bo Svenvik och Birger Rydberg

Växjö

Växjöföreningen besökte Ostindiefararen Göteborg

Ostindiefarare var handelsfartyg, som gick i trafik mellan Europa och Ostasien under 1700-talet och början av 1800-talet. Ostindiefararen Göteborg är världens största seglande träskepp, en replika av den ostindiefarare, som vid hemkomsten från Kina 1745 sjönk utanför Göteborgs inlopp. Skeppet bär på en fascinerande historia om äventyr, entreprenörskap, gediget hantverk och internationell handel.

Vi var 23 besökare till Ostindiefararen den 18 augusti. På båten guidades vi av delar av besättningen, som seglat med Göteborg. Vi hade fikastopp på vägen med medhavd skaffning och efter skeppsbesöket var det tid för egna visningar av staden. På kajen kunde man prova på repslagning.

Hemfärden kryddades med att bussen fick punktering.

Greger Johansson, text och foto

nor från när och fjärran, alla preskriberade eller sekretessbelagda ytterligare 50 år.

Barbro Friberg, vår trogna gäst, som visar bilder och berättar om gamla Västervik, var vår gäst i oktober. Men kvällen blev inte lika livfull som vanligt. Vår medlem Roland Nilsson, som vet allt, som är värt att veta om gamla Västervik, börjar bli till åren och det är inte samma "fart" på kommentarerna längre.

Bosse Nord och Christer Warfvinge

Flottans Män fyller 30 år!

Det började i april 1982!

Sölve Olofsson tog upp frågan med några likasinnade om att starta en avdelning av Flottans Män i Västervik. Och när dessa var intresserade, satte han in en annons i Västerviks-Tidningen med ett upprop. Han fick 18 svar. Riksförbundet tillskrevs. Han fick ett entusiastiskt svar och den 18 maj träffades en interimsstyrelse med Nils Mattsson som ordförande och Nils Thell som vice. Sekreterare blev Gunnar Lindstrand, klubbmästare Holger Wallin. Själv tog Sölve Olofsson hand om pengarna som kassör. Årsavgiften var 50 kronor, av vilka 15 gick till förbundet..

Det första allmänna mötet hölls hemma hos klubbmästaren Holger Wallin på Östra Kyrkogatan 47. Därefter träffades avdelningen på Västerviks Segelsälls klubb rum på baksidan av restaurant Slottsholmen. Två medlemmar som var med från början var Bo Svenvik och Birger Rydberg

På mötet den 29 oktober 1983 invaldes CG Roos, Sture Looström och Karl-Erik Johansson. CG hade ett inte föraktligt politiskt inflytande, då han var kommunalråd

och han kämpade för, att föreningen skulle få en egen lokal. Vi lyckades få ta hand om Kuskstugan. Den flyttades till en bättre belägenhet och döptes om till Marinstugan. Med förenade krafter har vi tillfört den ansevärda värden och den är en förtämlig möteslokal för vår verksamhet, en lokal som för övrigt är efterfrågad av många andra. Sture Looström blev så småningom ordförande i föreningen och efterträddes av vår nuvarande ordförande Carl-Erik Edström.

Ja, det var så det började. Idag är Flottans Män en väletablerad förening i vår stad. Inte mindre än tre gånger har vi fått vara värdar för Flottans Mäns Rikssårsmöte. Vi har gjort oss välkända som skickliga organisatörer och förbundet vill gärna, att vi tar på oss olika arrangemang flera gånger. Vi har varit värdar för åtskilliga av flottans fartyg och båtar, som besökt vår stad.

Men framtiden ser kanske inte så väldigt ljus ut. Vi blir allt äldre och marinen som rekryteringsbas krymper snabbt. När den allmänna värnplikten avskaffades, så försvann ett stort underlag för rekrytering. Men vi håller ställningarna. Kraven att bli medlem har förenklats och vi tar fortfarande in fler, än vad som lämnar.

Vi har ett aktivt Sångarlag som gör tjänstfull PR för vår verksamhet. Så vi kan nog se framtiden an med tillförsikt.

Christer Warfvinge

Än, en gång önskar vi alla kamrater i Flottans Män, en god fortsättning på det som är kvar av 2012 och En God Jul och Ett Gott Nytt År! Vi ses och träffas 2013, om inte förr så på Ronneby Brunn.

Ombord på ostindiefararen

Punktering

Repslagning

År 2012 närmar sig sitt slut och har, precis som alla andra år, bjudit på ömsom vin och ömsom vatten. Det mest omtumlande är kommunfullmäktiges beslut, att vårt vackra gamla f.d. skeppsgossefartyg, *HMS Najaden*, skall avyttras. Stadens maritima föreningar, givetvis inklusive FM, har på olika sätt agerat för att behålla fartyget. Vad kan man göra, när de flesta av våra politiker är förklädda "bönder och torpare med ryggen mot havet"? Vår förhoppning är, att sista ordet har kanske inte sagts ännu.

Trots, eller kanske tack vare, ovanstående kan vi konstatera en positiv trend, vad gäller medlemsansökningar. Detta är vi givetvis mycket glada för och hoppas trenden håller i sig.

Höstterminen började, som sig bör, med en höstfest. Vid detta tillfälle avnjöt vi helstekt gris med diverse tillbehör. Vår medlem Trolle Lind stod för underhållningen tillsammans med en del sång- och dansglada medlemmar med respektive. God mat, trevligt umgänge och sist -men inte minst- besök av 6 medlemmar från FM Ängelholm.

På höstens första kamratafton gästades vi för tredje gången av Torgny Ahlgren. I likhet med tidigare tillfällen visade Torgny gamla filmer med anknytning till staden. Denna gång fick vi bland annat se en del filmsekvenser med anknytning till vårt gamla fina museifartyg *Najaden*. Ett annat marint inslag var en film, som visade ett danskt örlogsbesök. I mitten av 1950-talet besökte ett antal danska minsvepare och minfartyg staden. Örlogsbesök var på den tiden ingen bristvara, varken svenska eller utländska. Torgny återkommer framöver och då blir det dramatiskt. Det kommer att handla om bränder i staden.

I början av oktober var det dags för de obligatoriska städdagarna. Anslutningen kunde varit bättre, men vi fick gjort det, som skulle göras.

Vid oktober månads kamratafton fick vi följa med ostindiefararen Götheborg III från Kina till Sverige. Vår ledsagare, Magnus Odin, berättade inledningsvis om Ostindiska Kompaniets historia och om bygget av fartyget. Detta illustrerades på ett föredömligt sätt. Därefter fick vi, via bildspel och film, följa med ut på oceanerna. En intressant jämförelse gjordes under föredraget. Vi fick veta att en ostindiefarare i slutet av 1700-talet kunde ta en last av motsvarande 30 st. 20-fotscontainrar. Ett modernt containerfartyg tar mer än 16000 20-fotare och då med en besättning på 13 man. På ostindiefararen var man mer än 100. Det blev ett intressant föredrag, som genererade många frågor.

Programmet för kamrataftnarna i januari och februari är fastställt. I januari kommer Bengt Schager och berättar om lämplighetstester av sjöbefäl m.m. I februari kommer Ida Johansson och berättar om sin tid som Trainee under Tall Ships Races 2011 och 2012. En Trainee seglar med något av de deltagande fartygen.

Årets sista aktivitet är utdelning av premium till bäste kamrat på specialistofficerskursen på FMTS. Dessförinnan har vi avnjutit adventslunch.

Det gångna året har, bortsett från kommunalfullmäktiges beslut om *Najaden*, varit lyckat med välbesökta kamrataftnar, genomförd minimarinfestival, trevliga fester, många nya medlemmar m.m. Det här nämnda går absolut inte per automatik, utan förutsätter, att medlemmar engagerar sig på olika sätt. Detta har många av våra medlemmar, med respektive, gjort och min uppfattning är, att de har haft glädje av sitt engagemang. Föreningen tackar alla, som på olika sätt har hjälpt till, ingen nämnd och ingen glömd.

Flottans Män i Halmstad har, om man bortser från Hallands Museer och Varbergs Marinmuseum, förmodligen den största samlingen av marina föremål i länet. Detta förpliktar och det behövs folk för att förvalta detta. Det närmar sig årsmötet och valberedning är vald. Är ni intresserade av att, på något sätt, hjälpa till, så kan ni kontakta sammankallande i valberedningen, Paul Larsson, 035-12 79 84. Att engagera sig är absolut inte bara en uppoffring, jag lovar.

Väl mött i vår fina stuga och har ni inte tid eller tillfälle att besöka stugan, håll kontakten med oss via vår hemsida: www.flottansman.se/halmstad
Tack för i år och En God Jul och Ett Gott Nytt År!

Kjell A Jönsson

• • • • •

Jönköping

Idéseminarium

Det är nu två år sedan, som Flottans Män i Jönköping steg upp ur glömskans hav. Föreningen hade då varit avsomnad i nästan 50

Flottans Män Jönköping vid månadens lunchmöte, Mäster Gudmunds Källare i Jönköping.
Foto: Hans Suneson

år. Som bekant var föreningen i Jönköping en av de första för Flottans Män i Sverige. På 1940-och 50-talen var Flottans Män i Jönköping verkligen en sammanslutning med aktad samhällsposition i Jönköping och grannstaden Huskvarna. Men det var då det!

Efter återstarten har styrelsen under sitt första verksamhetsår haft framgång med några välbesökta arrangemang. Dessutom har föreningen haft medvind avseende kontakter med media, där både Radio Jönköping och lokaltidningen Jönköpingsposten bevakat olika arrangemang.

Men under det andra verksamhetsåret har intresset svalnat för de arrangemang, som ordnats. Vad kan detta bero på? För att undersöka och diskutera detta inbjöds således styrelsen till ett Idéseminarium, om hur vi ska få fart på Flottans Män i Jönköping. Utskick sändes till alla medlemmar med en inbjudan om att kvällstid delta i det annonserade idéseminariet. Och se, det kom fler än 10 personer till detta möte, som enades om att ta initiativ till att arrangera månads-luncher på Mäster Gudmunds Källare, studieresor till garnisonen i Skövde (där det faktiskt finns en örlogskapten verksam i försvarets tjänst) samt ytterligare studieresor ev. till Örlogsstaden eller Nya Varvet. För dessa "kamratvårdande" ändamål (cit. kassören Hans Suneson) kommer medel att anslås ur prins Carl Gustavs Stiftelse, som anslag 15.000 kronor till vår nystartade förening.

Redan om en månad kommer föreningen att försöka arrangera en kulturreesa till Fästningskyrkan i Karlsborg, där Marinens Musikkår från Karlskrona kommer att ge en julkonsert.

Till sist, det måste sägas med glädje, har föreningen i höst tagit emot sex nya anmälningar om medlemskap.

Leif Aljered

Lysekil

Höstfesten den 19 oktober blev en mycket lyckad tillställning med ett fyrtiotal personer, varvid flera nya medlemmar med partners deltog. Ordföranden Jackie Lindebäck inledde med att hälsa samtliga välkomna, i synnerhet de nya medlemmarna, som för första gången deltog i föreningens landbase-rade sammankomst. Ordföranden konstaterade, att Flottans Män Lysekil har vänt trenden till en positiv medlemsutveckling under året med en ökning av tio medlemmar upp till 184. En av medlemmarna framförde en hälsning från sin dotter, som tjänstgör som örlogskapten i flottan och därtill är medlem i vår förening. Denna hälsning motogs och besvarades från föreningen.

Klubbmästare Leif Lysberg och vice klubbmästare Jan-Otto Pettersson hade dukat upp till en inledande vinprovning, där flera uppskattande bedömningar framkom. Jan-Otto har tidigare varit uv-operatör på Havsfiskelaboratoriet i Lysekil och deltagit i flera expeditioner till både Arktis och Antarktis. Hans huvudsakliga uppgift var som pilot av Sjöugglan, en av SAAB i Linköping konstruerad undervattensfarkost, som används för undervattensdokumentation. Jan-Otto visade bilder och berättade ingående om sina upplevelser från den första resan till Svalbard och Vitöya. Både valrossar och isbjörnar visade sig vara såväl närgångna som farliga.

Efter föredraget bjöds gästerna på grillat med potatissallad och tillbehör. Dryckerna hade tidigare utprovats och uppskattats och fanns även i baren för påfyllning. Mellan varven underhöll skyltsnidaden och vår nye medlem Kennet Jans på gitarr samt Margaretha och Stig Insulan på dragspel respektive munspel. Inledningsmelodin var som sig bör; Inbjudan till Bohuslän.

Från FM Lysekil vill vi framföra ett stort tack till Lennart Bresell på kansliet samt till FM Göteborg för de broschyrer och utställningsmaterial, som vi fick möjligheten att exponera under Lysekils kulturvecka.

Van Carlsson

Varberg

Den månatliga sammankomsten *Skepps-kväll* är populär och allt fler medlemmar sluter upp i Marinlokalen i Tullhuset. Under höstens första möte, med Jan Steinbach som sammanhållande, var temat Karlskrona, vilket väckte glada minnen och roliga kommentarer. På genuin Björkholmska, via en åldrande grammofonskiva, fick vi höra den välkända monologen när en far ledsagar sin son inför arbetslivet och menar att han endast har "tvau sauker" att välja på - an-

tingen som pillemasare på varvet eller anställning i flottan. Därutöver några klassiska anekdoter om Frasse och Klaura, på samma välgörande modersmål. Efter en och annan "skepparhistoria" avslutades den trivsamma kvällen med toner från Marinens Musikkår och rörliga bilder på paraden Reveljen i Karlskrona.

Under den andra skeppskvällen berättade Bengt Asterling till diabilder om en forskningsresa i Mongoliet i sällskap med läkarkollegor från Sverige. Genom diabilderna och Bengts lyriska skildring kunde man ana landets skönhet; den orörda naturen, de enorma slätterna på hög höjd, den sagolika stjärnhimmeln och de nomadiserande mongolernas unika livsbetingelser.

Årets sista skeppskväll, som sker efter manusstopp i november, kommer att handla om fullriggaren *Preussen*. Dessutom skall ett välmatat julbord avsmakas...

Den 10 oktober firade vår damklubb Tärnan sin 40-åriga tillvaro med middag på restaurang i staden. Flottans Män gratulerar och önskar lycka till, med tack för välvilligt och generöst samarbete under alla år.

Med 25 % av antalet medlemmar närvarande har vi haft ett givande medlemsmöte. Efter aktuell information på förbunds- och lokalnivå diskuterades ekonomi, aktiviteter, föreningens framtid och medlemsvärning. Med gott hopp om föreningens framtid avslutades förhandlingarna med ost- och skinkfralla till pilsner eller kaffe, varefter kvällen tonade ut under kamratligt samspråk.

Trots kort hamntid i Varberg bjöd FC Flemming Karsberg föredömligt in sju av Flottans Män till ett besök i patrullbåten *V150 Jägaren*. Väl ombord kände vi av återseendets glädje. Besättning var i stort sett densamma som vid fartygets besök i Varberg sommaren 2011. De trivs tydligt tillsammans. Till kaffe och nybakad kaka i mässen berättade Flemming om fartyget och dess uppdrag, varefter en grundlig visning avslutade den intressanta söndagseftermiddagen. Tack - och väl mött igen den 7 december!

Jag äger en av de tavlor, som Kvinnoförbundet för Sveriges Sjöförsvar gav ut för 100 år sedan. Den står ut med en bild på det

Tavlan, som var ett viktigt inslag i pansarbåtsinsamlingen

Patrullbåten Jägaren i Varbergs hamn

Utsikt från Jägarens brygga

svenska kungaparet över svenska flaggor och en nationalromantisk dikt av Stellan Mörner. Genom försäljning bidrog tavlan med medel till den dåvarande, landsomfattande, pansarbåtsinsamlingen. Kvinnoförbundet, som bildades redan 1896, styrdes 1912 av Lizinka Dyrssen, maka till amiralen och sjöministern Wilhelm Dyrssen. Genom föreläsningar, trycksaker, försäljning och soaréer under kampanjen bidrog Kvinnoförbundet för Sveriges Sjöförsvar med goda penningar till insamlingen, som totalt resulterade i beundransvärda 17 miljoner kronor. Tala om försvarsvilja! FM Varberg med Tärnor önskar er alla en God och Fröjdefull jul!

Per Callenberg

Ängelholm

Julen närmar sig med stormsteg och dagstidningarna är redan välförsedda med annonser om julbord och annan julkommers.

Sedan sist har vi haft städdag i vårt förråd. Där fanns mycket bra att ha, men som aldrig används, utan bara tar plats. Ett par turer till tippen och vi fick nya utrymmen att samla prylar i. Var lugna, där blir snart fullt igen.

Under hösten hade vi planerat med två föredrag, men det blev bara ett, men en fullträff, när Mikael Holmström gästade oss den 29 oktober och berättade och svarade på frågor om sin bok, "Den dolda Alliansen,

Sveriges hemliga NATO-förbindelser". Föredraget arrangerades tillsammans med F.10 Kamratförening på Ängelholms biblioteks hörsal, där mellan 85 och 90 intresserade hade bänkat sig. Intresset hade även nått Flottans Män Halmstad, som var representerade bland åhörarna i salen. Det kan i detta sammanhang nämnas, att vår ordförande Lars Linde varit en kämpe på att skaffa oss intressanta föredragshållare under åren som gått. Gissa hur många? Mikael Holmström blev nummer 43. Ett stort tack och god fortsättning Lars till 50 och helst ännu fler. Mikael Holmström är journalist och försvarsreporter på Svenska Dagbladet. Han är ledamot i Kungliga Örlogsmannasällskapet och i Krigsvetenskapsakademien. Han tilldelades Guldspaden 2011 för den bok, som kvällen handlade om. Efter det timplånga och mycket intressanta föredraget blev det tillfälle att ställa frågor. Dessa blev så många, att det fick sättas gränser. Mikael avtackades på sedvanligt sätt med den symboliska Lergöken, en gammal tradition i staden Ängelholm, som ju även har en egen lergöksorkester. Mikael hade tyvärr med sig allt för få böcker för försäljning och signering. Vi lyckades dock få ett ex till vår förening, som vi nu kan låna ut till våra medlemmar.

Undertecknad lyckades få köpa ett signerat ex, som jag redan börjat läsa. Boken är både intressant och avslöjande av händelser efter andra världskriget och fram till våra dagar. Jag kan också avslöja, att Mikael även har en hemlig kontakt med Skåne. Släkten Holmström har sommarhus i Arild, den lilla idyllen i Kullabygden, där även skribenten vuxit upp.

Kommer ni ihåg OPERATION KUL-

LEN 1955, där 47 örlogsfartyg deltog och 125 000 åskådare samlades på Kullabergs sluttningar mot Skålderviken vid Arild. Försök slå det rekordet idag!

Mikael Holmström anlände till Ängelholm redan vid 13-tiden och vi tog oss direkt till Flygmuseet på gamla F 10, där representanter för kamratföreningen mötte och bjöd på försenat elvakaffe. Därefter blev det rundvandring på det fantastiska museet, vars samlingar bara växer för varje gång, man besöker det. En viktig programpunkt till skulle vi hinna med, innan kvällens föredrag. Vi styrde nu färden till vår Kajuta på Östergatan, där Björn Victorin och Göran Kristiansson förberett en enkel "sjömansrätt", pannbiff med lök, som de flesta brukar uppskatta och så gjorde även dagens gäster. I denna måltid deltog givetvis representanter för F10 Kamratförening. Tur att inte alla kom, för enligt medlemsregistret är de nära 2 000 medlemmar idag. Efter måltiden passade vår ordförande Lars Linde på att dela ut Flottans Män förtjänstecken till förre ordföranden F 10 Kamratförening Göran Brauer, som vi samarbetat med under många gemensamma arrangemang och som vi hoppas fortsätter, trots att han lämnat ordförandeklubban vidare till Sten Scheiderbauer.

När vi avverkat årets julbord, är årets programtablå avslutad. Kolla gärna vår hemsida eller ring till Kajutan på söndagar mellan 9 och 12 eller ännu bättre, gör ett besök i vår alltid söndagsöppna Kajuta och fika eller ta en titt i pärmerna. Notera också vårt nya telefonnummer söndagstelefon 0768- 494861.

Det enda, som återstår, är, att Flottans Män i Ängelholm önskar alla våra medlemmar både lokalt och i hela vårt avlånga land God jul och Gott Nytt år. Vi vill även, att hälsningen går till våra Nordiska Marina vänner, Nylands Brigad Dragsvik, Tidningen Fanbäraren samt våra annonsörer.

Gunnar Gunnarson

F 10 Flygmuseum. Framför en J 35 Draken från vänster förre ordförande i F.10 Kamratförening Göran Brauer, dagens föredragshållare Mikael Holmström, F 10 Kamratförening nye ordförande Sven Scheiderbauer, museets chef Kenneth Hansson, Claes Nerhagen och Lars Linde, vice respektive ordförande i Flottans Män Ängelholm

Förre ordföranden i F 10 Kamratförening får Flottans Mäns hederstecken av ordföranden Lars Linde i vår Kajuta

Klubb Maritim och Båtologen

I detta nummer av tidningen berättar lokalföreningen i Karlshamn, att man varit inbjudna till en klubbafon med Klubb Maritim, där ämnet var fiskebåtar.

Klubb Maritim är en intresseorganisation för alla, som är intresserade av sjöfart, både fartygshistoria och livet ombord. Klubb Maritim har funnits sedan 1963 och har idag drygt 4100 medlemmar i Sverige och utomlands. Därmed är det en av de största föreningarna i världen inom sitt område.

Alla medlemmar får medlemstidningen Båtologen som utkommer med 6 nummer per år. I den kan du läsa om både äldre och nyare fartyg, om redare och folket ombord, och mycket annat. Även örlogsfartyg har sin givna plats. Båtologen är en verkligt läsvärd tidning med mycket varierat innehåll. Redaktör är Tomas Johannesson, som tillika är föreningens kassör. Han är bosatt i Viken i Skåne. Ordförande är Per Lycke, bosatt på Åland och

sekreterare är Jan Larsson i Stockholm.

Ett drygt 10-tal lokalföreningar finns, varav några finns på samma plats som våra lokalföreningar.

Ett medlemskap kostar 260 kronor.

Klubb Maritims bibliotekarie kan också vara behjälplig med uppgifter om sjöfolk, fartyg, rederier, emigrantforskning m.m.

Enklast kommer Du i kontakt med föreningen via dess hemsida www.klubbmaritim.com

Olle Melin

Mästare på smygteknik

Kockums står för marin högteknologi i världsklass – på ytan och under. Vi konstruerar, bygger och underhåller fartyg, ubåtar och örlogsmarina system med avancerad smygteknik. Verksamheten bedrivs i Sverige i Malmö, på Muskö och i Karlskrona. Kockums ingår i ThyssenKrupp Marine Systems.

Kockums förmåga att konstruera och bygga moderna örlogsfartyg illustreras kanske bäst av Visbyklassens korvetter. Bygda av kolfiberkomposit och med designlösningar som gör dem nästan osynliga, har de väckt uppmärksamhet världen över. Vi kallar det GHOST® - Genuine Holistic Stealth.

På Kockums jobbar vi nu med att ta fram nästa generations ubåt, arbetsnamn A26. Det blir världens första ubåt som inte bygger på logiken från Kalla Kriget. Istället får den nya och flexibla förmågor med möjlighet till varierande uppdrag i alla världens hav.

kockums.se

KOCKUMS

ThyssenKrupp Marine Systems

Avlidna kamrater

Evert Ahlin Karlholmsbruk
Född den 16 mars 1925 Avliden den 23 september 2012

Börje Andersson Nynäshamn
Född den 2 september 1940 Avliden den 15 augusti 2012

Nils Annas Haninge
Född den 27 december 1930 Avliden den 9 oktober 2012

Einar Carlsson Växjö
Född den 25 juni 1919 Avliden den 6 oktober 2012

Bertil Ekdahl Malmö
Född den 19 maj 1928 Avliden den 14 juli 2012

Bill Enström Visby
Född den 19 april 1926 Avliden den 16 juli 2012

Karl Hallberg Lysekil
Född den 16 oktober 1919 Avliden den 17 augusti 2012

Bo Hansson Sennan
Född den 22 augusti 1943 Avliden den 14 september 2012

Allan Harrysson Lysekil
Född den 24 augusti 1920 Avliden den 13 maj 2011

Håkan Henricsson Filipstad
Född den 19 juli 1936 Avliden den 23 september 2012

Gunnar Hultman S:T Olof
Född den 16 juli 1920 Avliden den 26 juli 2012

Bengt Ihrén Gråbo
Född den 12 september 1929 Avliden den 29 maj 2012

Bo Isaksson Lysekil
Född den 1 december 1951 Avliden den 20 april 2012

Rune Ivarsson Lysekil
Född den 8 december 1937 Avliden den 11 oktober 2012

Ingvar Jarlemo V Frölunda
Född den 2 april 1915 Avliden den 7 september 2012

Robert Kjelsson Sundsvall
Född den 29 maj 1939 Avliden den 10 augusti 2012

Klas-Göran Lindahl Hägersten
Född den 18 oktober 1943 Avliden den 19 juli 2012

Lars Malmberg Lysekil
Född den 14 maj 1931 Avliden den 2 oktober 2012

Carl Thomas Nilsson Norrköping
Född den 16 september 1945 Avliden den 21 juni 2012

Charles Nilsson Malmö
Född den 16 juni 1928 Avliden den 31 juli 2012

Hans Nilsson Ängelholm
Född den 17 februari 1941 Avliden den 15 mars 2011

Torsten Olofsson Karlskrona
Född den 29 maj 1923 Avliden den 18 maj 2012

Börje Paulzon Nässjö
Född den 15 november 1929 Avliden den 24 augusti 2012

Göran Remén Slite
Född den 27 februari 1939 Avliden den 12 maj 2012

Anders Ridderby Karlskrona
Född den 10 oktober 1938 Avliden den 25 maj 2012

Bertil Rydholm Kristinehamn
Född den 11 oktober 1931 Avliden den 9 april 2012

Arne Silver Norrköping
Född den 21 december 1927 Avliden den 21 augusti 2012

Göte Skoog Sollefteå
Född den 11 februari 1924 Avliden den 7 september 2012

Lars-Erik Svensson Karlskrona
Född den 20 mars 1930 Avliden den 24 oktober 2012

Birger Söderlund Rimbo
Född den 24 januari 1927 Avliden den 1 september 2012

Bo Viklund Härnösand
Född den 13 oktober 1947 Avliden den 30 oktober 2012

**Hedra våra avlidna kamraters minne med en gåva till Flottans Män. Pg 5 88 19-4.
Efter Din betalning sänder FM kansli blanketten till de sörjande.**

In memoriam

Karl Hallberg

Karl har varit medlem i Flottans Män Lysekil i hela 70 år.

1935 gick Kalle till sjöss i segelskutor utmed svenska kusten samt på Islandsfiske. Sjölivet fortsatte på ångfartyg till bl.a. England, Tyskland och Polen samt utmed Sveriges kuster. Under andra världskriget tjänstgjorde Kalle på örlogsfartygen:

Jägaren, Manligheten, Arholma och Nordenskjöld.

Efter åren i flottan tjänstgjorde Kalle som lokförare vid SJ. Kalle upplevde en dramatisk tågkollision, där han räddade livet genom att kasta sig ur förarhytten. Kalle flyttade tillbaka till

Lysekil och var bl.a. reparatör på PLM samt under 70-talet reparatör på Gullmarsvarvet. Kalle stod alltid på barrikaderna, våltalig och analytisk, vilket bidrog till att han valdes till huvudskyddsombud för hela Mölnlycke Marin och därmed styrelseledamot i Mölnlycke AB under ett flertal år.

Kalle var i alla lägen en positiv person med glimten i ögat och ett överflöd av väl framförda "skrönor" och en mycket uppskattad medlem i vår förening, vilket låg till grund för, att Kalle valdes till hedersmedlem.

Det är med stor saknad inom kamratkretsen i FM Lysekil, som vi riktar våra tankar till Karl Hallbergs familj, dock inte i svart sorg, utan med ett ljust skimmer och minne av Kalles personliga kamratskap.

Styrelsen Flottans Män Lysekil
Jackie Lindebäck
ordförande

Födelsedagar

Vi hyllar

95 år född den

- 1-1 1918 Ture Svensson KNÄRED
- 4-1 1918 Axel Lundqvist FRÄNDEFORS
- 30-3 1918 Stig Gedda ONSALA

90 år född den

- 12-1 1923 Ingenjör Owe Andersson KARLSKRONA
- 19-1 1923 Gösta Björck NORRTÄLJE
- 25-1 1923 Gustav Lundberg V FRÖLUNDA
- 1-2 1923 Björn Wannebo GÖTEBORG
- 5-2 1923 Tulltjänsteman Åke Lundberg SALTSJÖ-BOO
- 11-2 1923 Företagsekonom Yngve Banby MALMÖ
- 26-2 1923 Civilekonom Kåge Gynnstad GÄVLE
- 17-3 1923 Erik Hansson ÄNGELHOLM
- 18-3 1923 Allan Eriksson KARLSTAD
- 24-3 1923 Inspektör Lars-Olof Wallin V FRÖLUNDA

85 år född den

- 3-1 1928 Bertil Uno Lindskog STOCKHOLM
- 8-1 1928 Verktygsfräsare Stig Bernandersson VARBERG
- 9-1 1928 Civilingenjör Bo G Johansson STOCKHOLM
- 17-1 1928 Avdelningsdirektör Rune Blomqvist ÖSMO
- 3-2 1928 Arne Wenell VÄSTERVIK
- 11-2 1928 Knut Nilsson TRELLEBORG
- 13-2 1928 Försäljningschef Curt Ungeståhl NORRTÄLJE
- 20-2 1928 Carl-Axel Månsson HALMSTAD
- 24-2 1928 Stig Ekström TÄBY
- 2-3 1928 Erik Nilsson KRISTIANSTAD
- 6-3 1928 Paul Wiklund HÄRNÖSAND
- 13-3 1928 Mästerlots Stig Nilsson KOLMÅRDEN
- 13-3 1928 Lennart Nordegren HELSINGBORG
- 15-3 1928 Driftsingenjör Folke Cronvall MALMÖ
- 16-3 1928 Börje Sevestedt KARLSHAMN
- 31-3 1928 Stig Ekström MALMÖ
- 31-3 1928 Walter Engdahl HALMSTAD

80 år född den

- 5-1 1933 Lennart Johansson SKÄRHOLMEN
- 11-1 1933 Köpman Per-Hugo Andersson SUNDSVALL
- 11-1 1933 Björn Wictorin ÄNGELHOLM
- 13-1 1933 Rune Lindén STOCKHOLM
- 20-1 1933 Ljudtekniker Bengt Lundström HÄRNÖSAND
- 22-1 1933 Veljo Pärlä VISBY
- 23-1 1933 Stig Löfstål V FRÖLUNDA
- 24-1 1933 Järnvägstjänsteman Bengt Andersson SUNDSVALL
- 27-1 1933 Bo Blyvall SUNDBYBERG
- 28-1 1933 Bo Hedberg TÄBY
- 29-1 1933 Ingenjör Jüri Tael SKÄRHOLMEN
- 3-2 1933 Ingenjör Alf Martinsson SÄVEDALEN
- 3-2 1933 Ingvar Olsson LYSEKIL
- 7-2 1933 Torsten Eriksson LIDINGÖ
- 21-2 1933 Lars Stensiö ENEBYBERG
- 21-2 1933 Typograf Lennart Tillberg MALMKÖPING
- 25-2 1933 Bo Englund TRELLEBORG
- 25-2 1933 Sture Lidén HÄRNÖSAND
- 10-3 1933 Reservofficer Rolf Andersson HÄRNÖSAND
- 12-3 1933 Olle Hultgren BUNKEFLOSTRAND
- 12-3 1933 Börje Widerberg KARLSHAMN
- 13-3 1933 Konsult Janne Winell NORRKÖPING
- 18-3 1933 Verkst Direktör Åke Andréasson ÅSA
- 25-3 1933 Lots Gillis Ulmstedt HEMSE
- 27-3 1933 Kommendör Cay Holmberg STOCKHOLM
- 28-3 1933 Rolf Sjöberg HÄRNÖSAND

75 år född den

- 2-1 1938 Sjöingenjör Jan Karlsson TIMRÅ
- 4-1 1938 Ingenjör Rune Gustafsson GÖTEBORG
- 7-1 1938 Jan Brunsberg MÅRBYLÅNGA
- 8-1 1938 Sigvard Ewald TRELLEBORG
- 14-1 1938 Bengt Henningsson BOHUS MALMÖ
- 16-1 1938 Lars Carlnäs VISBY
- 17-1 1938 Sjökapten Rolf Björling HÄRNÖSAND
- 18-1 1938 Sjökapten Diedrik Taube STOCKHOLM
- 18-1 1938 Byggmästare Benny Walldoff VÄXJÖ
- 21-1 1938 Rektor Per Nordgren KARLSKRONA
- 22-1 1938 Göran Carlsson KARLSTAD
- 23-1 1938 Löjtmant Jan Settergren ÖSMO
- 26-1 1938 Sven-Åke Olofsson TRELLEBORG
- 27-1 1938 Anders Ekberg MALMÖ
- 27-1 1938 Ingenjör Arne Winberg MALMÖ
- 31-1 1938 Håkan Hedén NYNÄSHAMN
- 1-2 1938 Eldare Göran Kristiansson ÄNGELHOLM
- 2-2 1938 Bo Starmark LYSEKIL
- 9-2 1938 Gottfrid Löwenteg HÄRNÖSAND
- 9-2 1938 Gunnar Nyström NORRKÖPING
- 13-2 1938 Leif Aulin TRELLEBORG
- 15-2 1938 Affärsingenjör Roy Magnusson VARBERG
- 17-2 1938 Åke Persson SÖLVESBORG
- 17-2 1938 Bert Svensson LINDOME
- 18-2 1938 Bengt-Rune Johansson MALMÖ
- 24-2 1938 Sven-Bertil Arnberg TRELLEBORG
- 24-2 1938 Ove Granlund BRASTAD
- 28-2 1938 Stig Karlsson LYSEKIL
- 28-2 1938 Franjo Marincic SKOG
- 5-3 1938 Leif Park SORUNDA
- 5-3 1938 Nils Erik (Lukas) Pettersson VENDELSÖ
- 6-3 1938 Major Jan-Erik Håkansson KARLSKRONA
- 8-3 1938 Ola Magnestrand NORRKÖPING
- 11-3 1938 Per-Olof Andersson TINGSTÄDE
- 11-3 1938 Kjell Hagström SKÄRHOLMEN
- 13-3 1938 Stig Carlsson VÄSTERVIK
- 14-3 1938 Hans Söder BORGHOLM
- 15-3 1938 Tom Thörn KARLSTAD
- 20-3 1938 Utbildningskonsulent Göran Johansson JÄRFÄLLA
- 24-3 1938 Björn Hult HALLSTAHAMMAR
- 25-3 1938 Kommendörkapten Per-Gunnar Svensson HANINGE
- 26-3 1938 Evert Stolpe KARLSTAD
- 26-3 1938 Örlogskapten Donald Wedel STRÄNGNÄS
- 28-3 1938 Gert Michanek GAMLEBY
- 28-3 1938 Sjökapten Kjell Nording VÄSTERÅS
- 30-3 1938 Arno Elmberg HANINGE
- 31-3 1938 Esbjörn Vrang MALMÖ

70 år född den

- 7-1 1943 Jan Kjellstrand GÖTEBORG
- 7-1 1943 Ingenjör Gösta Nordgren NYNÄSHAMN
- 8-1 1943 Bengt Lorentsson KUNGSHAMN
- 12-1 1943 Kommendörkapten Lars Göran Röcklinger LUND
- 14-1 1943 Tony Backlund SOLNA
- 18-1 1943 Tomas Sannerud NORRKÖPING
- 21-1 1943 Jan O Nylöf NORRTÄLJE
- 23-1 1943 Kennet Bengtsson KARLSHAMN
- 5-2 1943 Sten-Olof Eriksson HÄRNÖSAND
- 5-2 1943 Hans Sefbom HÄRNÖSAND
- 8-2 1943 Kommendör 1 gr Thomas Lundvall FORSVIK

9-2 1943 Bengt Hed TRELLEBORG
 9-2 1943 Sigvard Thunström SUNDSBRUK
 11-2 1943 Sten Lundqvist V FRÖLUNDA
 12-2 1943 Stig Linné TRELLEBORG
 13-2 1943 Christer Candal GRÄDDÖ
 18-2 1943 Kurt Gummesson RONNEBY
 19-2 1943 Räddningsingenjör Göran Werner HISINGS BACKA
 20-2 1943 Göran Fridh KARLSHAMN
 20-2 1943 Jan Olof Hellqvist ULRICEHAMN
 21-2 1943 Sören Nilsson ASARUM
 21-2 1943 Styrbjörn Nystrand HANDEN
 23-2 1943 Eddie Blom VALLDA
 25-2 1943 Christer Romfelt ÄNGELHOLM
 27-2 1943 Jan-Henry Eklund LÅNGARYD
 1-3 1943 Erik Hellgren LINKÖPING
 5-3 1943 Verkstadschef Bengt Ericson SÖDERTÄLJE
 9-3 1943 Kenneth Magnusson HAMMARÖ
 10-3 1943 Kjell Grender TRELLEBORG
 12-3 1943 Jan-Erik Sjögren TRELLEBORG
 13-3 1943 Lars Wihman TÖSSE
 14-3 1943 Walter Edvardsson GÖTEBORG
 16-3 1943 Skiftchef Folke Larsson VARBERG
 18-3 1943 Maskinist Anders Rehnqvist HUSKVARNA
 20-3 1943 Radiotelegrafist Rickard Wärf SLITE
 22-3 1943 Gunnar Larsson VARBERG
 23-3 1943 Ulf Blankenburg HÄGERSTEN
 28-3 1943 Kjell Cederholm MUSKÖ
65 år född den
 1-1 1948 Ulf Kassberg HÄRNÖSAND
 7-1 1948 Kontorist Björn Rud ENSKEDE
 8-1 1948 Holger Bernhardsson LYSEKIL
 15-1 1948 Brandmästare Lars-Gunnar Hermansson KUNGÄLV
 16-1 1948 Utbildningsledare Jan-Olof Wildén NORRKÖPING
 18-1 1948 Christer Sandblom VISBY
 21-1 1948 Ragnar Kaudern MARSTRAND
 21-1 1948 Lars Sjöberg KARLSKRONA
 27-1 1948 Stefan Alneroth KATRINEHOLM
 31-1 1948 Birger Dessing RAMDALA
 3-2 1948 Dick Åström HÄRNÖSAND
 7-2 1948 Per-Olof Ernberg KUNGSÖR
 14-2 1948 Tommy Zetterström ARVIKA
 18-2 1948 Nils Liikamaa HALMSTAD
 22-2 1948 Peter Meuller HAVERDAL
 23-2 1948 Anders Fröberg VÄSTERHANINGE
 24-2 1948 Roger Oscarsson MUSKÖ
 27-2 1948 Jonny Svenning TRELLEBORG
 29-2 1948 Ingenjör Göran Andersson VARBERG
 6-3 1948 Lars Söderlind VISBY
 11-3 1948 Per Schörling SIMLÅNGSDALEN
 16-3 1948 Kjell Karlsson HANINGE
 17-3 1948 Carl-Henrik Erikson RIMBO
 18-3 1948 Stefan Adolphson NORRKÖPING
 28-3 1948 Peter Behrens STAVSNÄS
 30-3 1948 Björn Rydberg NORRKÖPING
60 år född den
 2-1 1953 Sten Olsson PITEÅ
 5-1 1953 Lars Andersson HÄGERSTEN
 13-1 1953 Seth Samuelsson JÄRNA
 19-1 1953 Stefan Larsson UPPSALA
 26-1 1953 Sven Winberg LYSEKIL
 27-1 1953 Einar Hessel GÖTEBORG
 13-2 1953 Nils-Erik Nilsson HALMSTAD
 19-2 1953 Svetsare Björn Larsson SUNDSVALL
 22-2 1953 Lars Sjöberger MÖLNDAL
 26-2 1953 Leif Mähler HÄRNÖSAND
 7-3 1953 Peter Letzen SKANÖR
 9-3 1953 Geotekniker Nils Jan-Ole Loman HANINGE
 13-3 1953 Lars-Gunnar Johansson NÄTTRABY
 22-3 1953 Peter Lodhag KARLSKRONA
 25-3 1953 Köpman Kurt Bohlin LYSEKIL
 25-3 1953 Ventplåtslagare Roland Öhrn ESKILSTUNA
50 år född den
 10-3 1963 Roger Fransson LYSEKIL
 12-3 1963 Tomas Sjöström MÖLNBO
 28-3 1963 Fredrik Scholander BROMMA
40 år född den
 12-1 1973 Per Blomen NORRKÖPING

Nya medlemmar

Vi hälsar följande medlemmar välkomna och önskar att alla skall få mycket glädje av medlemskapet.

Gotland	Ulf Jansson	Leif Thörnwall	Jeff Olausson	Södertälje
Tore Bandelin	Lars-Inge Kjellberg	Norrtälje	Dan Olsson	Carin Carlsson
Per-Olof Toftén	Göran Stenholm	Christer Jansson	Sten Ranwald	Per Gunnermark
Halmstad	Karlskrona	Lysekil	Tommy Saarela	Lilian Hansson
Arvid Arvidsson	Lars Andersson	Kenth-Ove Blom	Tomas Saxborn	Christer Mattsson
Arne Bengtsson	Mikael Gustafsson	Stig Blomqvist	Stefan Stafner	Janne Pettersson
Jan Berg	Erling Holmberg	Rose-Marie Blomqvist	Ingemar Wilhelmsson	Anders Rylander
Stig Gustafsson	Freddy Ivarsson	Dan Ek	Stockholm	Bo Salomonsson
Roger Holm	Håkan Jarnvall	Bill Ekdahl	Per Frödell	Regon Sollergård
Bengt Lagerberg	Lars-Gunnar Johansson	Stig Eriksson	Sven Gatenmalm	Sebastian Svenman
Sven Lindau	Percy Lindberg	Peter Hedström	Cay Holmberg	Västervik
Haninge	Bernt Palez	Kenneth Jans	Anders Norman	Hans-Christian Agerman
Thomas Engevall	Jörgen Persson	Rolf Jansson	Allan Vikström	Jan Claesson
Anders Eriksson	Bo Pärnelöv	Inge Jönsson	Sundsvall	Sören Göransson
Bertil Holmblad	George Ramström	Stellan Karlsson	Bo André	Lars Källholm
Jan Pelve	Sven Stene	Kenneth Larsson	Sune Hammarström	Bert Larsson
Uno Remmert	Thorleif Wallethe	Ove Larsson	Hans T Nilsson	Anders Lundin
Härnösand	Hans Westerholm	Bengt Lorentsson	Carl-Johan Rydell	
Leif Mähler	Malmö	Gösta Martinsson	Lars Svalstedt	
Karshamn	Per Bolin	Ragnhild Ohlsson	Chatrin Vinlöv	
Jan-Peter Heinsen	Göran Howding	Stig Ohlsson		

Fortsättning på nästa sida

KORSORD

Denna gången var det tydligen ett lättare korsord, eftersom jag fått in ett flertal rätta svar.

Även denna gång blir det vinster från Jonny Ekdahls sortiment.

Det nya korsordet har som vanligt konstruerats av Gustav Karlsson.

Senast den 1 februari 2013 vill jag ha Din lösning under adress:

Redaktören Flottans Män
Författarevägen 9
371 63 LYCKEBY

Två vinnare av korsord 3-2012 får varsin vinst. Vinnare denna gång blev:
Björn Naeslund, Stockholm
Kjell Sandgren, Alvesta

GRATTIS!

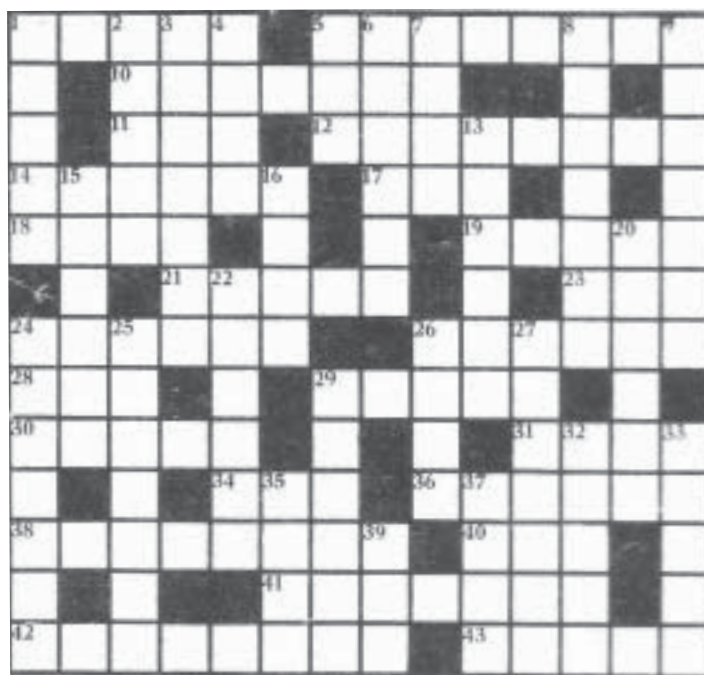
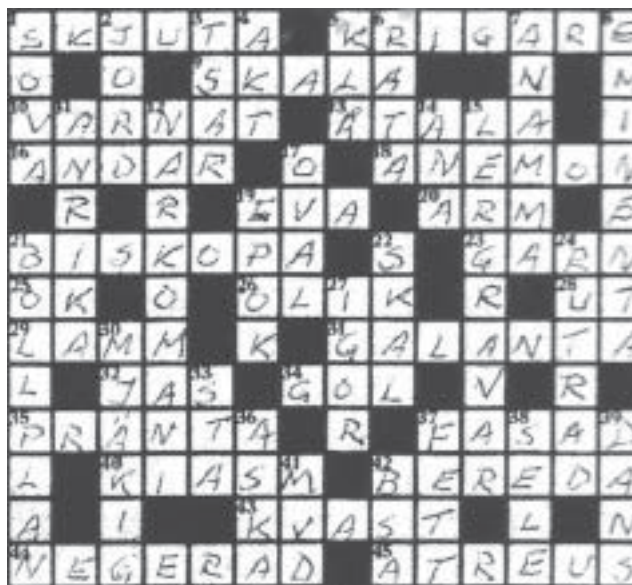
Vågräta ord.

1. Ontfämnst.
5. Skyddsförvaring; 40 dagar.
10. Rengöringsmedel.
11. Stor sammanslutning.
12. Förenande utrymme.
14. Förläggningshyggesod.
17. Väg eller sätt i Kina.
18. Stjärndäka.
19. Annan flicka.
21. Opålitlig.
23. Enschändricka.
24. Stor gräsplätt.
26. Att torrspricka.
28. Biblisk präst.
29. Släbors sätt att vara äkta.
30. Pippi längben.
31. Sagoväsen.
34. Västkustbrud.
36. Profet och domare.
38. Slödderaktigt beteende.
40. Signalmotod.
41. Ruinstad på Kreta.
42. 2007.
43. Skådebana.

Lodräta ord.

1. Kan groda.
2. Frödings alter ego.
3. Äldendomliga.
4. Träskotrid.
5. Skampälle.
6. Läkemedelsbod.
7. Sällsynta.
8. Förställdt.
9. Utslocknande.
13. Korroderad.
15. Bitumen.
16. Är signifikativt.
20. Stad av Assyrien.
22. Trängtan.
24. Almqvistfigur.
25. Blomkulör.
26. Kalksulfat.
27. Orgelement.
29. Lögnaktiga.
32. Ljusjärta.
33. Fyllekaja.
35. Poem.
37. Låsmärke.
39. Gjorde huset.

Lösning Korsord 3

Nya medlemmar fortsättning från sidan 53

Växjö

Stefan Gunhammar
Börje Olzon
Lars-Göran Söderberg
Ängelholm
Lars Blom
Bertil Lundvall
Jim Lövehed
Lars-Erik Nilsson
Leif Otto Ohlsson
Baltzar Pettersson

Mats Rendahl

Östersund
Karl-Göran Eriksson
Örjan Wikström
Norrköping
Bengt Dagberg
Christer Jonsson
Göran Kull
Ola Kärvell
Benny Nordell
Niclas Palmqvist

Jan Waldeck

Johan Åkerblom
Trelleborg
Sten Björk
Sven Ekström
Bengt Grip
Stig Linné
Göran Magnusson
Bill Nordström
Jan-Olof Rosén

Kalmarsund

Stig Arvidsson
Stig Grönlund
Karlstad-
Värmland
Göran Debäck
Carl Edvinsson
Mats Eriksson
Anna Johannesdal
Bernt Magnusson

Lars-Olof Thåström

Jönköping
Jan Nilsson

Kontaktmän i förbundsstyrelsen och lokalföreningar

Styrelse och lokala föreningar kan även nås via hemsidan www.flottansman.se

Förbundsstyrelse och kansli

Förbundsordf	Johan Forslund	08-571 448 51	Dagsverksgatan 14	134 65	INGARÖ	j.forslund@telia.com
Vice förb.ordf	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg@hotmail.com
Sekreterare	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Sekreterare	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kanslichef	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Medlemsregister	Lennart Bresell	070-774 31 83	Balingsnäs vägen 92	141 34	HUDDINGE	lennart.bresell@telia.com
Infoansvarig	Bo Schagerberg	08-530 447 57	Månbergsvägen 4	140 39	NYNÄSHAMN	bo.sch@bredband.net
Webbmaster						
Kansli	Flottans Män	08-678 09 08	Teatergatan 3 Öppet tisdagar 9-16	111 48	STOCKHOLM	riksforbundet@flottansman.se

Region Nord

Representant i förbundsstyrelsen: **Jan Wikberg.**

Härnösand	Lars Sellgren	0611-196 34	Hagagatan 74	871 40	HÄRNÖSAND	
Sundsvall	Bertil Graeve	060-57 97 14	Borevägen 5	860 32	FAGERVIK	
Östersund	Jan Wikberg	063-12 95 62	Spovvägen 33	831 62	ÖSTERSUND	janwikberg@hotmail.com

Region Mitt

Representanter i förbundsstyrelsen: **Örjan Sterner, Bo Schagerberg och Lars Engvall.**

Gotland	Olof Berglund	0498-21 51 75	Lyegatan 22	621 43	VISBY	berglund.olof@telia.com
Föreningslokal:	Marinstugan	070-164 79 24	Södevägen 56 B	621 58	VISBY.	(Stugvärdens hemtelefon)
Haninge	Lars Engvall	08-777 95 26	Lilla Hundens gata 422	136 64	HANINGE	engvall.lars@telia.com
Norrköping	Ove Hagström	011-23 90 15	Nygatan 55	602 34	NORRKÖPING	ovemarin@tele2.se
Föreningslokal:	Marinlokalen	011-13 84 25	Saltängsgatan 48	602 38	NORRKÖPING.	flottansman@telia.com
Norrtälje	Tommy Häggroth	0176-883 58	Stentorp Köpmansholmen	760 18	YXLAN	t.haggroth@gmail.com
Föreningslokal:	"Marinlokalen".		Götgatan 14 A	761 64	NORRTÄLJE.	(ej postmottagning)
Nynäshamn	Kjell Johansen	08-520 182 10	Båtsmansvägen 13	149 31	NYNÄSHAMN	k.r.johansen@tele2.se
Stockholm	Örjan Sterner	08-745 23 02	Odenvägen 19	136 42	HANINGE	orjan.sterner@bredband.net
Kansli	Flottans Män	08-611 10 11	Teatergatan 3	111 48	STOCKHOLM.	sthlm@flottansman.se
Södertälje	Thomas Westerberg	073 7463669	Ekenbergsgatan 30	152 43	SÖDERTÄLJE	t_westerberg@hotmail.com
Föreningslokal:	Notholmen	08-55 15 50 14	Hörningsholm,		MÖRKÖ	(ej postmottagning),
Västerås	Stieg Andersson	0708-908616	Bäckvägen 6	734 51	KOLBÄCK	vasteras@flottansman.se
Föreningslokal:	Flottans Män		Slakterigatan 10	721 32	VÄSTERÅS	stieg.andersson@swipnet.se

Region Syd

Representanter i förbundsstyrelsen: **Carl-Erik Edström och Rolf Pärnhem.**

Kalmarsund	Bengt Hammarlund	0480-227 03	Drott. Margaretas väg 27A	392 45	KALMAR	abe@hammarlund.net
Karlshamn	Rolf Pärnhem	0454-19 611	Drottninggatan 22	374 35	KARLSHAMN	parnhem@telia.com
Föreningslokal:	Flottans män	0454-163 40	Lärkgatan 2	374 34	KARLSHAMN	
Karlskrona	Göran Löfgren	0455-150 12	Alebrunnsvägen 26	371 42	KARLSKRONA	goran.lofgren@tele2.se
Kristianstad	Lars-Ingvar Elofsson	044-23 50 31	Byastensvägen 10	291 77	GÄRDS KÖPINGE	navyman@tele2.se
Malmö	Jörgen Persson	0413-603 44	Vångavägen 9	241 32	ESLÖV	jorgenpersson.fmmalmo@telia.com
Trelleborg	Göte Lindberg	0410-401 84	Syréngatan 3	231 53	TRELLEBORG	gotelindberg@hotmail.com
Västervik	Carl-Erik Edström	0490-184 20	Sjöviksgatan 2	593 42	VÄSTERVIK	familjennord@bredband.net
Växjö	Sten Svensson	0470-811 74	G:a Teleborgsvägen 12	352 55	Växjö	leifcarlsson41@hotmail.com

Region Väst

Representanter i förbundsstyrelsen: **Lars Linde och Bertil Andreasson.**

Göteborg	Gunnar Ekbladh	070-232 89 27	Skolspåret 35	424 32	ANGERED	2328927@hotmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	031-29 07 23	Örlogsvägen 6, Nya Varvet.	426 71	V.FRÖLUNDA	goteborg@flottansman.se
Halmstad	Kjell Jönsson	035-13 01 44	Norra vägen 21	302 32	HALMSTAD	kjellgudd@gmail.com
Föreningslokal:	Marinstugan	035-10 84 22	Dragvägen	302 38	HALMSTAD	halmstad@flottansman.se
Jönköping	Jan Johansson	036-433 44	Björkvägen 7	566 92	HABO	jangustav.olander@telia.com
Karlstad-Värmland	Göte Rahm	054-15 52 05	Stingsgatan 2	652 26	KARLSTAD	rahm@mail.ip-only.net
Lysekil	Jackie Lindebäck	0523-133 60	Dalskogen 169	453 41	LYSEKIL	jackie@bplast.no
Varberg	Per Callenberg	0340-422 19	Vrånvägen 21	430 10	TVÅÅKER	cal.per@telia.com
Föreningslokal:	Gamla tullhuset	070-391 04 26	Otto Torelles gata 3	432 44	VARBERG.	
Ängelholm	Lars Linde	0431-141 18	Lupingatan 9	262 62	ÄNGELHOLM	
Föreningslokal:	Flottans Män	0768-49 48 61.	Östergatan 89	262 00	ÄNGELHOLM.	

Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen till:
FLOTTANS MÄN
Teatergatan 3,
111 48 STOCKHOLM

POSTTIDNING B

Sedan 1865.

På gotländsk köl i mer än 140 år!

Rederi AB Gotland, tidigare Ångfartygsaktiebolaget Gotland, har bedrivit trafik mellan Gotland och fastlandet sedan 1865. Idag är Gotlandstrafiken ett av Europas modernaste trafiksystem till sjöss och drivs av dotterbolaget Destination Gotland AB.

REDERI AB GOTLAND

www.gotlandsbolaget.se